

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE

LETNO POROČILO 2017

UPRAVA ZA IZVRŠEVANJE
KAZENSKIH SANKCIJ

MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
UPRAVA ZA IZVRŠEVANJE
KAZENSKIH SANKCIJ

LETNO POROČILO 2017

Ljubljana, april 2018

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
UPRAVA ZA IZVRŠEVANJE KAZENSKIH SANKCIJ

LETNO POROČILO Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij

Triindvajseto poročilo

ISSN 1581-632X

Spletna izdaja: ISSN 1581-6338

Založila: Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij

Oblikovanje in tisk: Birografika Bori d.o.o., Ljubljana

Pri izdelavi letnega poročila so sodelovali:

Aleksander Kotnik

Božidar Peteh

Darinka Požar

Darja Tadič

Eva Salecl Božič

Janja Pahor Mohorič

Jasmin Musić

Jože Podržaj

Ksenja Lampe

Lucija Božikov

Petra Prijatelj

Robert Friškovec

Slavica Skobir

Suzana Wolf

In številni drugi sodelavci in sodelavke Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij

Letno poročilo je objavljeno na spletnih straneh na naslovu:

http://www.mp.gov.si/si/o_ministrstvu/ursiks_organ_v_sestavi/dokumenti/letna_porocila/

PREDGOVOR

Pred vami je triindvajseto letno poročilo Uprave RS za izvrševanje kazenskih sankcij.

V njem boste našli številne podatke in opise, ki predstavljajo pregled dela in dogajanja v zaporskem sistemu v letu 2017. Nadaljeval se je trend upadanja števila zaprtih oseb. V tem letu je bilo v povprečju na dan zaprtih 1.348 oseb, kar pomeni 29 manj kot leto prej, vendar se spreminja struktura zaprtih, saj se je pomembno povečalo število pripornikov.

Kljub nekoliko manjšemu številu zaprtih oseb, se je ključna problematika kazala tudi v obravnavanem letu. Gre predvsem za pomembno pomanjkanje kadrov na vseh področjih dela, še posebej na področju varnosti in strokovnega dela z zaprtimi. Kljub temu, da smo nadomeščali sodelavce, ki so odšli iz sistema, smo se še vedno soočali s premajhnim številom pravosodnih policistov in strokovnih delavcev.

Osnovno poslanstvo URSIKS je bilo kljub omenjenim težavam opravljeno. Uspeli smo zagotoviti stabilne varnostne razmere v zaporih in z odgovornim ter strokovnim pristopom pripravljati zaprte osebe na življenje po prestani kazni. Pri tem smo se uspešno povezovali z vsemi deležniki, ki so kakorkoli vpeti v proces obravnave in priprave zaprtih oseb na ponovno vključitev v družbo.

Omeniti velja dva projekta, ki uspešno potekata, in sicer »Razvoj delovnih kompetenc zaprtih oseb« ter »Vključujemo in aktiviramo«, v katera je vključeno večje število zaprtih in pomenita odlično priložnost za pridobitev ustreznih delovnih ter socialnih kompetenc za uspešno vključitev v družbo po odpustu iz zapora. Oba projekta sta sofinancirana iz evropskih sredstev.

Na sistemski ravni je potrebno omeniti potrditev Strategije URSIKS 2017-2020 ter sodelovanje pri pripravi novele Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (ZIKS-1G), vzpostavitvi probacijske službe ter pripravi projektne naloge za pridobitev novih kapacitet – nov zapor v Ljubljani in obnova ter dograditev ženskega zapora na Igu. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da aktivnosti v zvezi s tema investicijama potekajo naprej in si v nekaj letih lahko obetamo boljše bivalne in delovne pogoje za zaprte in zaposlene.

V tem letu je bil narejen pomemben korak v smeri nadaljnje izgradnje slovenskega zaporskega sistema, ki se že sedaj v evropskem merilu lahko postavi ob bok najsodobnejšim, predvsem z vidika načina obravnave zaprtih in zagotavljanjem njihovih pravic.

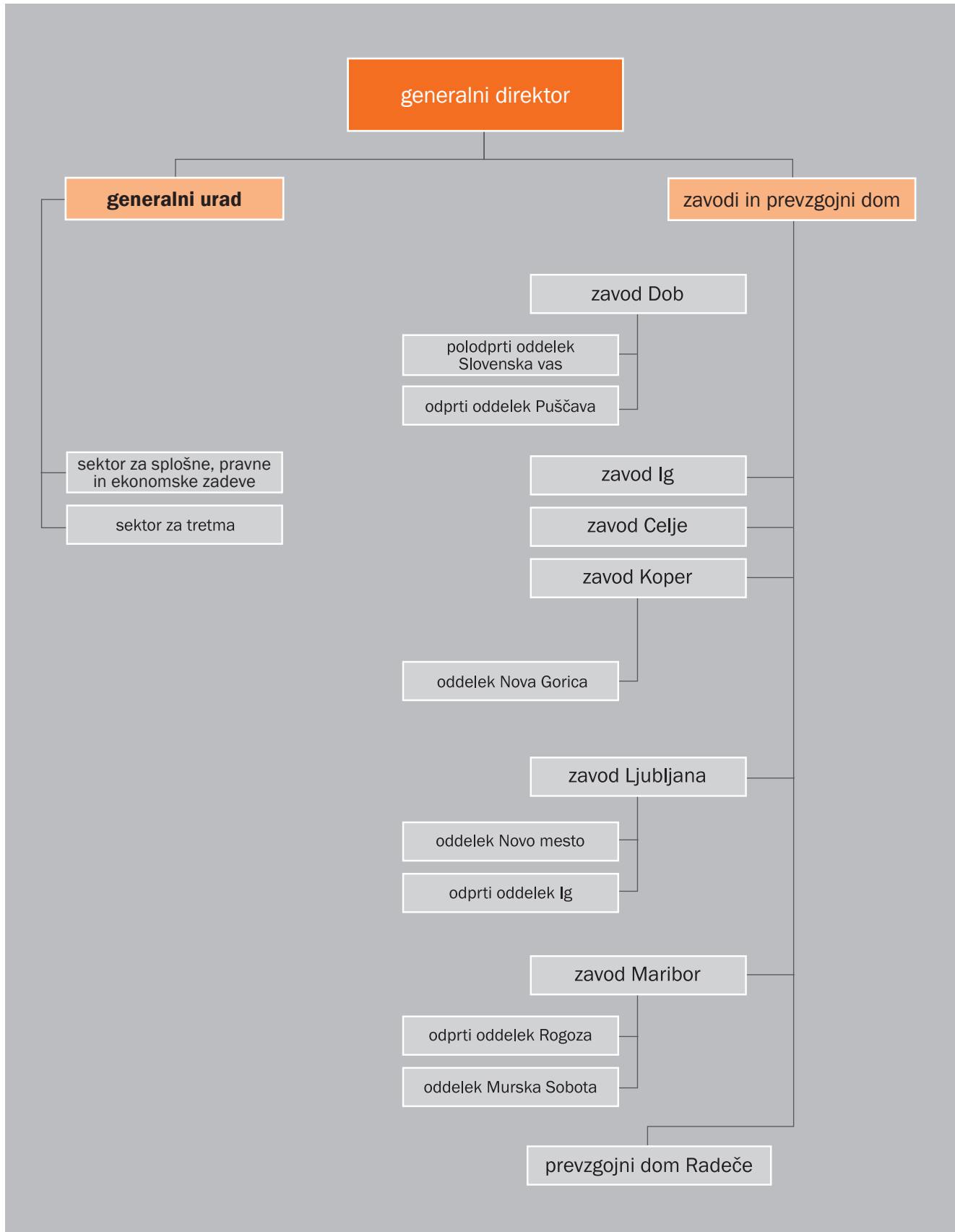
Vsega tega ne bi bilo moč dosegati brez dragocenih prispevkov vsakega posameznika v sistemu. Zato vsem, ki so kakorkoli pripomogli k uspešnemu delu sistema, iskrena hvala!

Ljubljana, 28. 2. 2018

Jože PODRŽAJ
generalni direktor

ORGANIZACIJSKA SHEMA UPRAVE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA IZVRŠEVANJE KAZENSKIH SANKCIJ

ZAVODI ZA PRESTAJANJE KAZNI ZAPORA¹

GENERALNI URAD, Jesenkova 3, 1000 Ljubljana

ZAVOD ZA PRESTAJANJE KAZNI ZAPORA DOB

Kategorije zaprtih oseb: obsojenci (moški)
Prostorska zmogljivost: 449 oseb

ZPKZ Dob, POLODPRTI ODDELEK SLOVENSKA VAS

Kategorije zaprtih oseb: obsojenci
Prostorska zmogljivost: 70 oseb

¹ Podatki o prostorski zmogljivosti so na dan 31.12.2017

ZPKZ Dob, ODPRTI ODDELEK PUŠČAVA

Kategorije zaprtih oseb: obsojenci
Prostorska zmogljivost: 21 oseb

ZAVOD ZA PRESTAJANJE KAZNI ZAPORA IG

Kategorije zaprtih oseb: obsojenke, pripornice in mladoletnice, obsojene na mladoletniški zapor
Prostorska zmogljivost: 103 osebe

ZAVOD ZA PRESTAJANJE MLADOLETNIŠKEGA ZAPORA IN KAZNI ZAPORA CELJE

Kategorije zaprtih oseb: obsojenci, priporniki/ce in mladoletniki, obsojeni na mladoletniški zapor
Prostorska zmogljivost: 98 oseb

ZAVOD ZA PRESTAJANJE KAZNI ZAPORA KOPER

Kategorije zaprtih oseb: obsojenci in priporniki
Prostorska zmogljivost: 110 oseb

ZPKZ Koper, ODDELEK NOVA GORICA

Kategorije zaprtih oseb: obsojenci, priporniki
Prostorska zmogljivost: 28 oseb

ZAVOD ZA PRESTAJANJE KAZNI ZAPORA LJUBLJANA

Kategorije zaprtih oseb: obsojenci, priporniki
Prostorska zmogljivost: 135 oseb

ZPKZ Ljubljana, ODDELEK NOVO MESTO

Kategorije zaprtih oseb: obsojenci, priporniki
Prostorska zmogljivost: 35 oseb

ZPKZ Ljubljana, ODPRTI ODDELEK IG

Kategorije zaprtih oseb: obsojenci
Prostorska zmogljivost: 27 oseb

ZAVOD ZA PRESTAJANJE KAZNI ZAPORA MARIBOR

Kategorije zaprtih oseb: obsojenci, priporniki
Prostorska zmogljivost: 146 oseb

ZPKZ Maribor, ODPRTI ODDELEK ROGOZA

Kategorija zaprtih oseb: obsojenci
 Prostorska zmogljivost: 36 oseb

ZPKZ Maribor, ODDELEK MURSKA SOBOTA

Kategorije zaprtih oseb: obsojenci, priporniki
 Prostorska zmogljivost: 34 oseb

PREVZGOJNI DOM RADEČE

Kategorije zaprtih oseb: mladoletniki/ce, ki jim je bil izrečen vzgojni ukrep oddaje v prevzgojni dom
 Prostorska zmogljivost: 47 oseb

1. PRIKAZ POMEMBNEJŠIH DEJAVNOSTI V LETU 2017

Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij (v nadaljnjem besedilu: uprava) je v tem letu izvajala naloge skladno z zakonskimi opredelitvami in strokovnimi zahtevami. Pri tem je največ pozornosti namenila doslednemu izvajanju Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij in podzakonskih predpisov v praksi ter skrbi za enotno, strokovno in zakonito obravnavo zaprtih oseb.

V zavodih za prestajanje kazni zapora so bile v tem letu vseskozi zagotovljene stabilne varnostne razmere. V celotnem obdobju beležimo dva dogodka, ki sta izstopala v varnostnem oziru, in sicer množična pasivna odpora v zavodu Ljubljana in Dob, ki sta bila uspešno obvladana in nista povzročila poslabšanja varnostnih razmer v zavodih. Pristojne službe uprave so vse naloge, vezane na zagotavljanje varnosti, opravile korektno in profesionalno. Veliko je bilo dodatnih aktivnosti povezanih z varovanjem več kriminalnih združb, tako v času izvajanja pripora kot izvrševanja kazni zapora.

V mesecu aprilu smo prevzeli varovanje sodne stavbe na Tavčarjevi ulici 9 v Ljubljani.

V obravnavanem obdobju smo bili izredno uspešni pri preprečevanju pobegov, saj letos ne beležimo pobega iz zaprtih delov zavoda, prav tako ne beležimo nobenega pobega med spremstvom.

V letu 2017 so umrli trije obsojenci, vsi v času zdravljenja v bolnišnicah. Zgodil se je en samomor.

Uprava je v tem letu še vedno namenjala posebno skrb spremljanju gibanja števila zaprtih oseb v kontekstu prezasedenosti nekaterih zavodov. Problematiko prezasedenosti se je deloma reševalo tudi skozi mehanizem premeščanja zaprtih oseb iz bolj v manj zasedene zavode (predvsem iz najbolj prenapolnjenega zavoda Ljubljana).

V celotnem obdobju leta je bilo v povprečju zaprtih 1.347,8 oseb, kar je za 2,1 % manj kot v prejšnjem letu, ko je bilo v povprečju zaprtih 1.376,8 oseb. Letni trend gibanja števila zaprtih oseb kaže, da se je naraščanje povprečnega števila oseb umirilo, je pa še vedno visoko.

Najbolj zasedeni so bili zavod Ljubljana, Dob, Koper in Maribor. Posebnost je tudi Odprti oddelek Rogoza z najvišjo stopnjo zasedenosti, kar pa zaradi načina prestajanja kazni v odprtih oddelkih ni kritično. Najmanjša zasedenost je bila v Prevezgojnim domu Radeče, česar ni mogoče primerjati z drugimi zavodi in oddelki zaradi specifične populacije (mladoletniki z vzgojnim ukrepom), saj v prevzgojni dom ni dopustno nameščati katere druge zaprte osebe.

Na prestajanju kazni zapora ob koncu tedna je bilo v povprečju 58 oseb, v hišnem zaporu pa 3,9.

Generalni urad je v tem letu v pritožbenem postopku obravnaval skupaj 107 pritožb, od tega 94 pritožb obsojencev, 10 pritožb pripornikov, 1 pritožbo mladoletnika na prestajanju vzgojnega ukrepa oddaje v prevzgojni dom ter 2 pritožbi, ki sta ju vložili skupina pripornic in skupina obsojenk. Število prejetih pritožb se je v primerjavi s preteklim letom povečalo za 21,6 %.

Utemeljenost pritožb je bila izkazana v šestih primerih, v vseh ostalih so se pritožbene navedbe zaprtih oseb izkazale za neutemeljene.

V istem obdobju je uprava o ugotovitvah Varuha človekovih pravic ob nadzoru v večini zavodov pripravila odzivna poročila in jih posredovala Varuhu.

Varuhu človekovih pravic so bila posredovana tudi poročila oziroma pojasnila vezana na pobude zaprtih oseb za začetek postopka za varstvo človekovih pravic.

Na področju vzgojnega dela smo skrbeli za poenotenje in dvigovanje kvalitete strokovnega dela po zavodih. V ta namen je bilo na tem področju skupaj pripravljenih in realiziranih več strokovnih aktivov in nadzornih srečanj. Leto 2017 je še posebej izrazito zaznamoval večji obseg izobraževanj za zaposlene. V tem letu smo obnovili tudi prakso podpornih strokovnih obiskov zavodov s strani Generalnega urada.

V sklopu nadzornih obiskov v zavodih smo v zvezi s področjem strokovne obravnave zaprtih oseb pripravili usmeritve zavodom za izboljšanje dela. Ob tem smo ugotavljali, da so nekatere izboljšave pogojene s kadrovske okrepitvami (dodatnimi strokovnimi delavci), ki pa v tem letu niso bile mogoče. V zvezi s tem smo si posebej prizadevali tudi s pripravo in obnovo gradiva na temo kadrovske standardov in normativov.

V obravnavanem obdobju smo sodelovali z novoustanovljeno Službo za probacijo v smislu podpore in sodelujočega odnosa v kontekstu področja obravnave obsojenih oseb, ki bo tudi v prihodnje skupni subjekt sodelovanja.

Tudi v letu 2017 smo izvedli interni strokovni posvet. Tokrat je potekal na temo strategije URSIKS z naslovom »Z zgledom in strokovnostjo – za varno družbo in nove začetke«. Posvet je bil organiziran v obliki delavnic, kjer so bile obravnavane vsebine strategije, cilj posveta pa je bil oblikovati konkretizirane ideje za uresničevanje strategije. Poleg strokovnega posveta smo organizirali še dodatno interno obliko izmenjave znanj in prakse, in sicer v obliki okrogle mize s štirimi tematskimi sklopi tem, povezanih tako s strokovno obravnavo zaprtih oseb, kot tudi z drugimi področji.

Posebej izstopajoče v letu 2017 je bilo zelo uspešno nadaljevanje projekta »Razvoj delovnih kompetenc zaprtih oseb«. V okviru projekta se obsojencem omogoča, da brezplačno pridobijo formalno izobrazbo za različne stopnje šolske izobrazbe ter znanja, spretnosti in veščine za poklice, ki omogočajo zaposlitev in s tem življenje brez socialne pomoči po prestani kazni. Od začetka projekta (druga polovica leta 2016) sta bila vključena že 502 obsojenca, od tega 200 v delovno terapijo, 90 v izobraževalne programe in 212 v usposabljanja za delo (NPK).

Obravnavanje zaprtih oseb, ki so napotene na psihiatrično zdravljenje, se je tudi letos nadaljevalo v sodelovanju z Univerzitetnim kliničnim centrom Maribor, na Enoti za forenzično psihiatrijo. Zdravstveni del oskrbe, vključno z zdravniškim osebjem, zagotavlja Enota za forenzično psihiatrijo, varovanje pa uprava.

Uprava je izdelala letno poročilo o delu za leto 2016 in ga skupaj z aktualno problematiko predstavila javnosti. Prav tako smo organizirali še tri novinarske konference, na katerih smo poleg obveščanja javnosti o aktualnih dogodkih zasledovali tudi cilj iz Strategije Uprave RS za izvrševanje kazenskih sankcij 2017-2020, da se v javnosti pogostejše predstavlja pozitivne projekte in dogodke v slovenskih zaporih.

V prvem delu leta so potekale aktivnosti v zvezi z razpisom in podelitvijo priznanj najzaslužnejšim delavcem, ki jih je podelil minister za pravosodje na slovesnosti ob dnevu Uprave RS za izvrševanje kazenskih sankcij v mesecu aprilu.

Na spletnem mestu Ministrstva za pravosodje objavljamo vsebino »Zaporska statistika«, ki se tedensko posodablja z aktualnimi podatki, s čimer se zagotavlja javna dostopnost vseh pomembnejših ažurnih statističnih podatkov slovenskega zaporskega sistema.

Na dan 31. 12. 2017 je bilo v upravi zaposlenih 861 javnih uslužbencev, od tega 547 pravosodnih policistov.

V tem letu je bilo izplačanih 71.009 ur nadurnega dela, kar je več kot v prejšnjem letu, a je hkrati omogočilo, da so bile izvedene vse nujne naloge.

V letu 2017 je bilo zaradi domnevnih kršitev delovnih obveznosti obravnavanih 22 javnih uslužbencev. Od tega je bilo 21 javnim uslužbencem izdano pisno opozorilo pred redno odpovedjo pogodbe o zaposlitvi iz krivdnih razlogov. Enemu javnemu uslužbencu je bila pogodba o zaposlitvi odpovedana s strani delodajalca. Izrečenih disciplinskih ukrepov denarne kazni ni bilo.

Na področju usposabljanja smo izvedli večino načrtovanih programov. Mesečno so potekale supervizije na različnih strokovnih področjih (strategija preprečevanja samomorov in samopoškodb, pedagoško delo, socialno delo, delo s storilci kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost in druge). Prvič smo izvedli tudi posebno, interno organizirano, izobraževanje za strokovne in zdravstvene delavce, ki so se v URSIKS zaposlili v zadnjih dveh letih. S posebej zanje organiziranim izobraževanjem smo poskrbeli, da so bili na intenziven in strnjen

način seznanjeni z bistvenimi vsebinami, povezanimi z delom z zaprtimi osebami. To prakso si bomo v prihodnje prizadevali ohranjati. Posebej smo organizirali tudi »osvežitveno« izobraževanje na področju preprečevanja samomorov in samopoškodb.

Skupno se je različnih oblik usposabljanja udeležilo 521 pravosodnih policistov, 211 strokovnih delavcev, 35 inštruktorjev in 16 kuharjev.

Na področju mednarodnih aktivnosti se je uprava aktivno vključevala v različna mednarodna področja izvrševanja kazenskih sankcij. Sodelovali smo v več mednarodnih projektih, raziskavah in študijah, z mednarodnimi organizacijami in z zaporskimi upravami iz tujine. Izdelali smo SPACE (Council of Europe Annual Penal Statistics) statistiko za leto 2016 in se s podatki vključevali v druge mednarodne statistike, ki obsegajo podatke o zaprtih osebah. Z Ministrstvom za pravosodje in drugimi institucijami smo sodelovali pri pripravi strokovnih gradiv za potrebe mednarodnega sodelovanja z našega področja delovanja. Za potrebe razvoja zaporskega sistema smo izdelali nekaj mednarodno primerjalnih analiz politike in prakse izvrševanja kazenskih sankcij v drugih državah v Evropi.

V dneh od 28. marca do 4. aprila 2017 je našo državo in določene lokacije našega zaporskega sistema obiskal Odbor za preprečevanje mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja (CPT), ki je pohvalil naša prizadevanja za izboljšanje razmer in ni ugotovil večjih nepravilnosti.

V letu 2017 smo porabili 39.118.307,75 EUR proračunskih sredstev, kar je za 4.723.490,06 EUR ali 13,7 % več kot leta 2016. Povečanje porabe proračunskih sredstev v primerjavi z letom 2016 je posledica večjega finančnega načrta. Glede na načrt razvojnih programov ugotavljamo, da je bila realizacija uspešna v okviru razpoložljivih sredstev. Poravnali smo vse prevzete obveznosti za leto 2017.

V letu 2017 je bilo povprečno dnevno stanje zaprtih oseb 1.347,8, kar je v primerjavi z letom 2016 2,1 % zmanjšanje. Povprečni oskrbni dan v letu 2017 je znašal 80 EUR.

1. 1. CILJI IN NALOGE

V Upravi RS za izvrševanje kazenskih sankcij bomo tudi v letu 2018 sledili zastavljenim ciljem in našemu poslanstvu.

Ključni strateški cilji:

- Na podlagi sprejete strategije razvoja sistema izvrševanja kazenskih sankcij realizirati akcijske načrte za posamezna ciljna področja.
- Zagotoviti dobre varnostne razmere in strokovno obravnavo zaprtih oseb.
- Povečati število zaposlenih javnih uslužbencev, predvsem pravosodnih policistov in strokovnih delavcev. Zagotoviti sredstva za zaposlitev v skladu s kadrovskim načrtom.
- V sodelovanju z Ministrstvom za pravosodje zagotoviti potrebna sredstva za delovanje URSIKS na vseh področjih, predvsem pa za investicijsko vzdrževanje in nakup opreme, uniforme in materialne stroške.
- Nadaljevanje z aktivnostmi za izgradnjo novega zapora v Ljubljani ter obnovi in dograditvi ženskega zapora na Igu.
- Implementacija novele Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij v prakso.
- Nadaljevanje izvajanja projektov, ki se financirajo iz kohezijskih sredstev: Razvoj delovnih kompetenc zaprtih oseb, nadgradnja informacijskega sistema e-Zapori in e-Zaporniška celica.
- Implementacija projektne naloge »Širitev dela zaprtih oseb« v prakso.

2. STATISTIČNI PODATKI

2. 1. PODATKI O GIBANJU SKUPNEGA ŠTEVILA ZAPRTIH OSEB V LETU 2017

Na začetku statističnega dela poročila prikazujemo osnovne številčne podatke o vseh zaprtih osebah v tem letu. Povprečno število pomeni dnevno povprečje števila zaprtih oseb. V primerjavi s predhodnim letom se je povprečno število zaprtih oseb v zavodih zmanjšalo iz 1.376,8 na 1.347,8, oziroma za 2,1 %. To je že tretje zmanjšanje povprečnega števila zapored, in sicer od 1.511,1 v letu 2014, ko smo tudi zabeležili največje povprečno število zaprtih oseb (spremljano od leta 1990 dalje).

Podatki prikazujejo, da je bilo število obravnavanih zaprtih oseb največje v zavodih Dob, Ljubljana in Maribor.

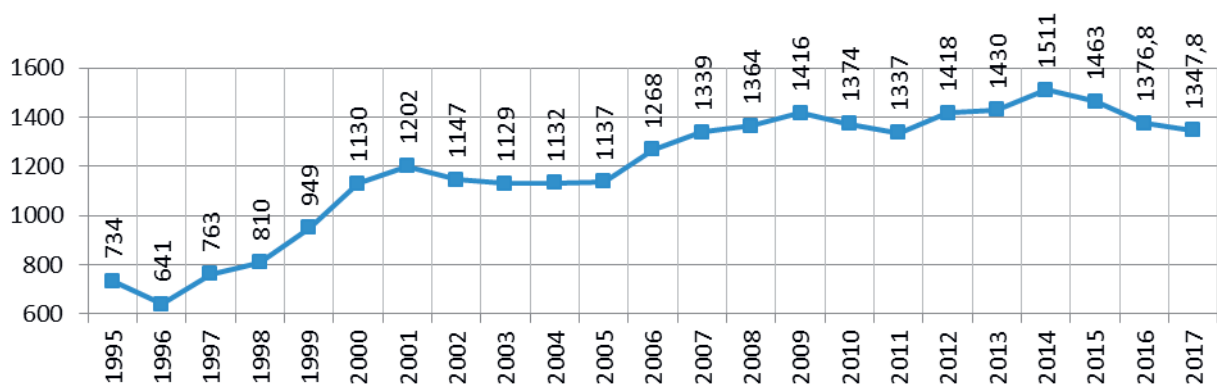
Gibanje števila zaprtih oseb po zavodih

①

	Stanje 1.1.	Sprejeti	Skupaj	Priliv	Odpuščeni	Odliv	Stanje 31.12.	Povprečno število	delež v %
DOB	459	278	737	34	229	81	461	471,0	34,9
SLOV. VAS	61	13	74	56	47	22	61	62,4	4,6
PUŠČAVA	18	2	20	12	12	3	17	18,3	1,4
IG	105	152	257	21	178	23	77	92,4	6,9
CELJE	88	214	302	44	229	15	102	97,7	7,2
KOPER	104	279	383	34	271	26	120	121,8	9,0
NOVA GORICA	23	56	79	20	74	4	21	24,8	1,8
LJUBLJANA	171	450	621	35	365	140	151	152,1	11,3
NOVO MESTO	27	208	235	15	197	18	35	34,4	2,6
ODP. ODD. IG	27	4	31	62	69	10	14	22,2	1,6
MARIBOR	153	460	613	28	423	76	142	152,6	11,3
MURSKA SOBOTA	21	85	106	34	98	7	35	32,5	2,4
MB ROGOZA	41	32	73	36	65	5	39	41,1	3,1
PD RADEČE	25	10	35	10	12	9	24	24,4	1,8
Skupaj	1323	2243	3566	441	2269	439	1299	1347,8	

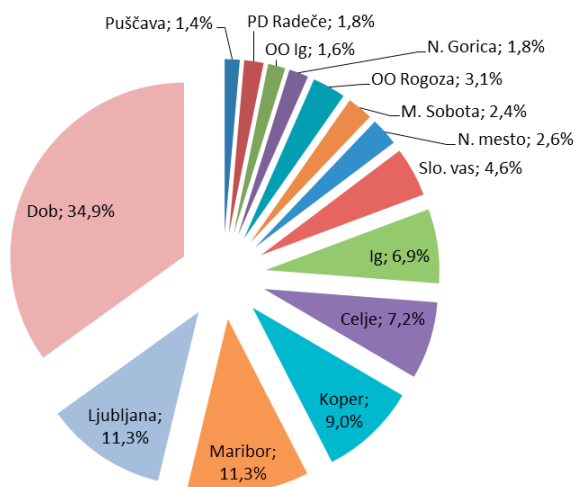
POVPREČNO ŠTEVILO VSEH ZAPRTIH OSEB (brez hišnega zapore)

②

Povprečno število zaprtih oseb po zavodih

3

Gibanje skupnega števila zaprtih oseb po kategorijah

4

	Stanje 1.1.	Na novo sprejeti	Skupaj	Priliv	Odpuščeni	Odliv	Stanje 31.12.	Povprečno število
Mladoletni obsojenec	1	3	4	0	1	0	3	1,3
Mladoletnik v PD	25	10	35	10	12	9	24	24,4
Obsojenec	1014	1239	2253	328	1337	326	918	1000,3
Pripornik	221	732	953	59	652	60	300	263,3
Sodno pridržan	0	186	186	0	186	0	0	0,6
Vikend zapor	62	73	135	44	81	44	54	58,0
Skupaj	1323	2243	3566	441	2269	439	1299	1347,8

Tabela prikazuje podatke o skupnem številu zaprtih oseb po posameznih zavodih in naslednjih kategorijah: mladoletni obsojenci, mladoletniki v prevzgojnem domu, obsojenci, priporniki, sodno pridržani in osebe, ki prestajajo vikend zapor. V teh podatkih niso vključene osebe, ki so prestajale hišni zapor. Podatke o slednjih prikazujemo ločeno.

Iz stolpcev »priliv« in »odliv« lahko razberemo kakšna je bila fluktuacija zaprtih oseb med zavodi (premestitve, prekinitev, itd.). V stolpcu »sprejeti« so prikazane vse na novo sprejete zaprte osebe, ki so prišle na novo ali pa jim je bila izrečena nova združena (enotna) kazen.

Stolpec »skupaj« nam pove koliko zaprtih oseb so v posameznem zavodu v tem letu dejansko obravnavali. To predstavlja podatek o administrativnih in vsebinskih obremenitvah, saj vsak prihod ali odhod zaprte osebe pomeni točno določen obseg opravil in procesnih dejanj, ki jih ni moč odložiti.

Gibanje skupnega števila zaprtih oseb po kategorijah in z razdelitvijo po spolu.

5

	1.1.			Na novo sprejeti			Skupaj			Priliv		
	M	Ž	SK	M	Ž	SK	M	Ž	SK	M	Ž	SK
Mladoletni obs.	1	0	1,0	3	0	3,0	4	0	4,0	0	0	0,0
Mladoletnik v PD	24	1	25,0	10	0	10,0	34	1	35,0	8	2	10,0
Obsojenec	926	88	1014,0	1140	99	1239,0	2066	187	2253,0	307	21	328,0
Pripornik	207	14	221,0	674	58	732,0	881	72	953,0	59	0	59,0
Sodno pridržan	0	0	0,0	176	10	186,0	176	10	186,0	0	0	0,0
Vikend zapor	56	6	62,0	68	5	73,0	124	11	135,0	44	0	44,0
Skupaj	1214	109	1323,0	2071	172	2243,0	3285	281	3566,0	418	23	441,0

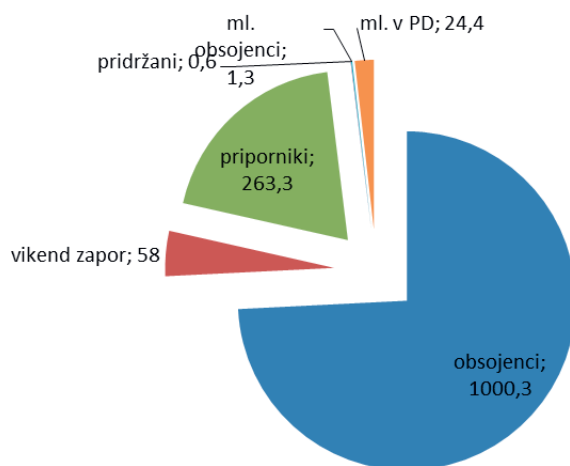
Tabeli prikazujeta gibanje števila zaprtih oseb po kategorijah, iz katere lahko razberemo, da smo v tem letu sprejeli največ obsojencev. Res je tudi to, da glede na prejšnje leto beležimo upad sprejema pri obsojencih, in sicer iz 1.408 na 1.239 v tem letu. To je tudi razlog za zmanjšanje števila vseh obravnavanih oseb v tem letu.

Letos nismo obravnavali uklonilno zaprtih zaradi ustavitve izvajanja uklonilnega zapor na podlagi sodbe Ustavnega sodišča v zadnjem delu leta 2014. Skladno z Zakonom o prekrših ni bila izvršena še nobena kazen nadomestnega zapor.

V tem letu je tako nominalno kot v deležu zaznan občuten porast števila pripornikov.

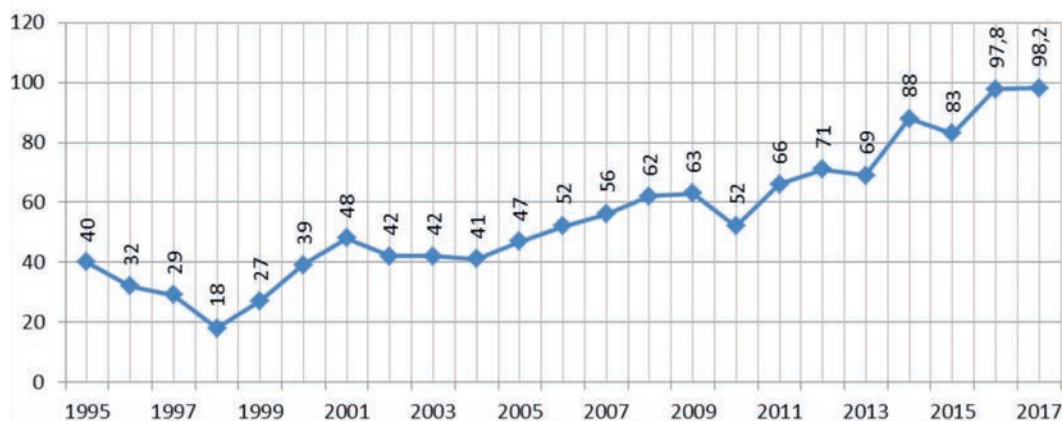
Povprečno število posameznih kategorij zaprtih oseb

6

Povprečno število žensk (brez hišnega zapor)

7

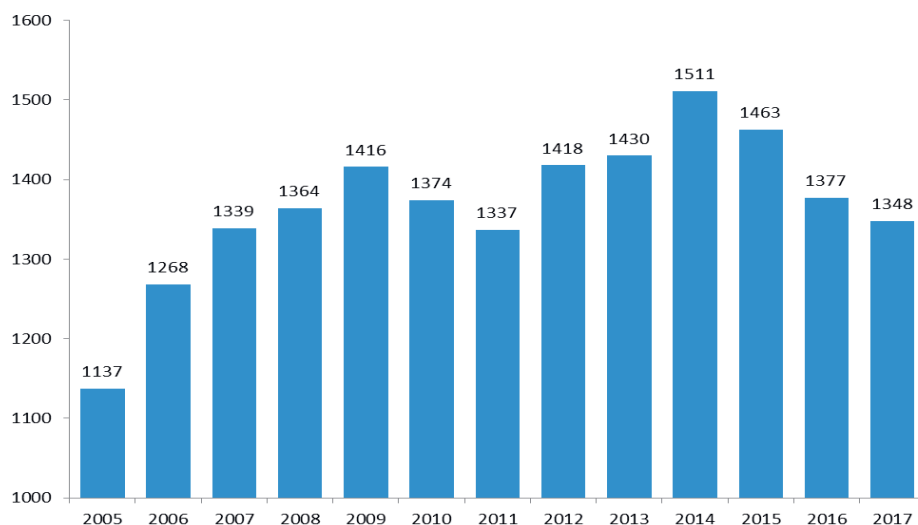

	Odpuščeni			Odliv			31.12.			Povprečno število		
	M	Ž	SK	M	Ž	SK	M	Ž	SK	M	Ž	SK
	1	0	1,0	0	0	0,0	3	0	3,0	1,3	0,0	1,3
	12	0	12,0	7	2	9,0	23	1	24,0	23,4	1,0	24,4
	1211	126	1337,0	303	23	326,0	859	59	918,0	926,5	73,8	1000,3
	598	54	652,0	60	0	60,0	282	18	300,0	246,5	16,8	263,3
	176	10	186,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0,5	0,0	0,6
	75	6	81,0	44	0	44,0	49	5	54,0	51,4	6,6	58,0
	2073	196	2269,0	414	25	439,0	1216	83	1299,0	1249,6	98,2	1347,8

2. 2. PRIMERJAVA GIBANJA ŠTEVILA ZAPRTIH OSEB S PRETEKLIMI LETI

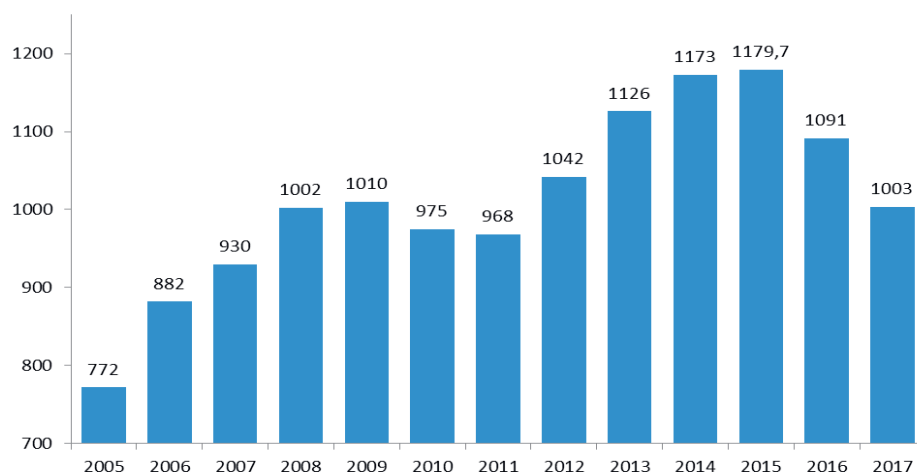
Povprečno število vseh zaprtih oseb v letih 2005 - 2017

8

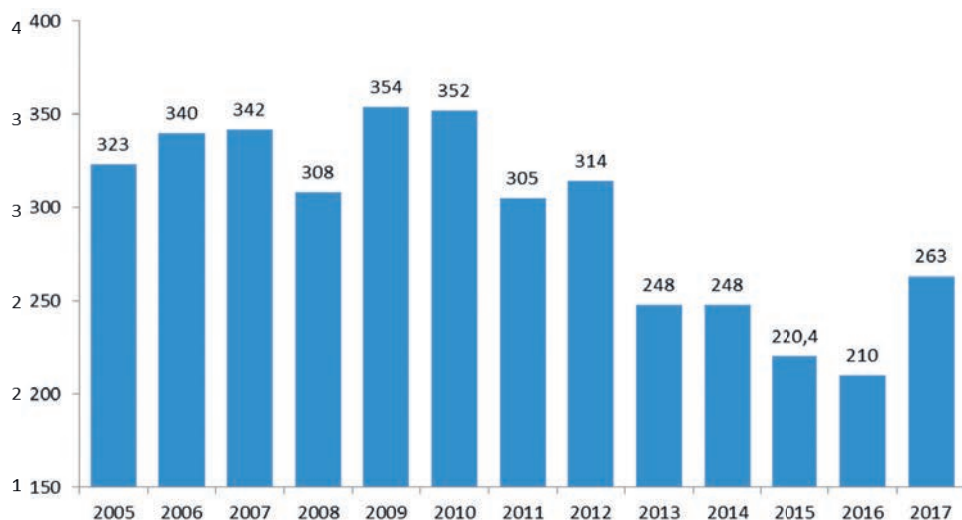
Povprečno število obsojencev v letih 2005 - 2017

9

Povprečno število pripornikov v letih 2005 - 2017

(10)

2. 3. OBSOJENCI

2. 3. 1. Podatki o gibanju števila obsojencev

Gibanje števila obsojencev

(11)

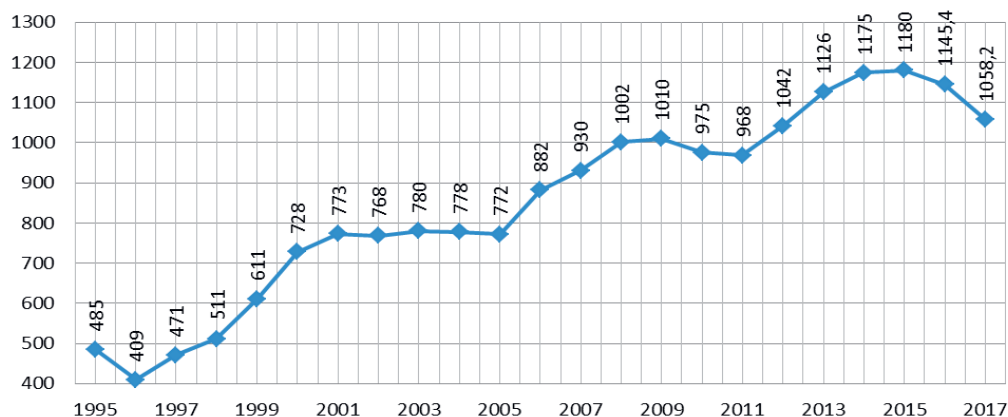
	Stanje 1.1.	Sprejeti	Skupaj	Priliv	Odpuščeni	Odliv	Stanje 31.12.	Povprečno število
DOB	459	266	725	33	228	70	460	470,0
SLOV. VAS	49	11	60	46	39	18	49	51,6
PUŠČAVA	8	2	10	6	6	0	10	10,3
IG	88	99	187	21	126	23	59	73,8
CELJE	50	71	121	24	87	7	51	52,9
KOPER	66	132	198	19	126	20	71	74,7
NOVA GORICA	13	35	48	16	49	3	12	15,2
LJUBLJANA	87	203	290	25	148	113	54	62,5
NOVO MESTO	12	77	89	14	85	3	15	17,2
ODP. ODD. IG	18	3	21	50	54	7	10	14,9
MARIBOR	122	285	407	21	286	57	85	111,2
MURSKA SOBOTA	15	33	48	26	56	4	14	17,6
MB ROGOZA	27	22	49	27	47	1	28	28,2
Skupaj	1014	1239	2253	328	1337	326	918	1000,3

V tem letu je prestajalo zaporno kazen 2.253 obsojencev, kar je za 276 oseb manj kot prejšnje leto, pri čemer od leta 2014 prikazujemo v tej tabeli samo osebe, obsojene na klasični zapor, medtem ko so bile v prejšnjih letih v podatke o obsojencih vključene tudi osebe, ki so bile obsojene na kazen zavora ob koncu tedna – vikend zapor. Sedaj so podatki za vikend zapor prikazani ločeno, saj gre za dve različni kategoriji, od katerih vikend zapor sodi med alternativne oblike prestajanja kazni.

Med vsemi obsojenci, ki so v tem letu prestajali zaporno kazen, je bilo žensk 187, oziroma 8,3 %, ker je do sedaj najvišji delež.

Grafični prikaz gibanja povprečnega števila obsojencev prikazuje spodnji graf, s podatki od leta 1995 dalje. Dobro je viden konstanten trend zviševanja števila, z nekaj začasnimi upadi. Zaradi obdelave v preteklosti so tu prikazani skupaj obsojen- ci in obsojeni na vikend zapor.

Povprečno število obsojencev (vključeni tudi vsi obsojenci na vikend zapor, vendar brez obsojenih na hišni zapor)

(12)

2. 3. 2. Nastop kazni in priliv obsojencev

Struktura obsojencev po vrsti nastopa kazni in spolu

(13)

			Število		
			Moški	Ženske	Skupaj
sprejeti	s prostosti	prišli sami	345	46	391
		privedeni	172	24	196
	iz pripora		255	8	263
	iz ZPKZ ali PD		5		5
	iz zavodov drugih držav		10		10
	nastop iz hišnega zavora		1	1	2
	izrek enotne kazni		330	20	350
Premeščeni ali prerazporejeni			254		254
Vrnjeni iz bega			14	1	15
Vrnjeni po poteku prekinitve kazni			39	20	59
Popravljen IKZ			3		3
Prenos kazni iz druge države			13		13
Sprememba vikend zapor v zapor			6		6
Skupaj			1447	120	1567

V tabeli je tudi podatek o izrekih enotnih kazni (350) - obsojencem je sodišče dve ali več kazni zavora združilo v enotno kazen. Osebe so ob tem res že bile na prestajanju kazni, vendar nastop nove enotne kazni pomeni tudi ponovno prevrednotenje več dejavnikov in vsebine dela z obsojencem, še posebej, če je nova enotna kazen znatno višja od kazni, ki jo je oseba prestajala pred tem.

Končni podatek 1.567 oseb predstavlja vsoto vrednosti »sprejeti« in »priliv« iz prejšnje tabele.

Struktura obsojencev po vrsti nastopa kazni in spolu in predkaznovanosti

14

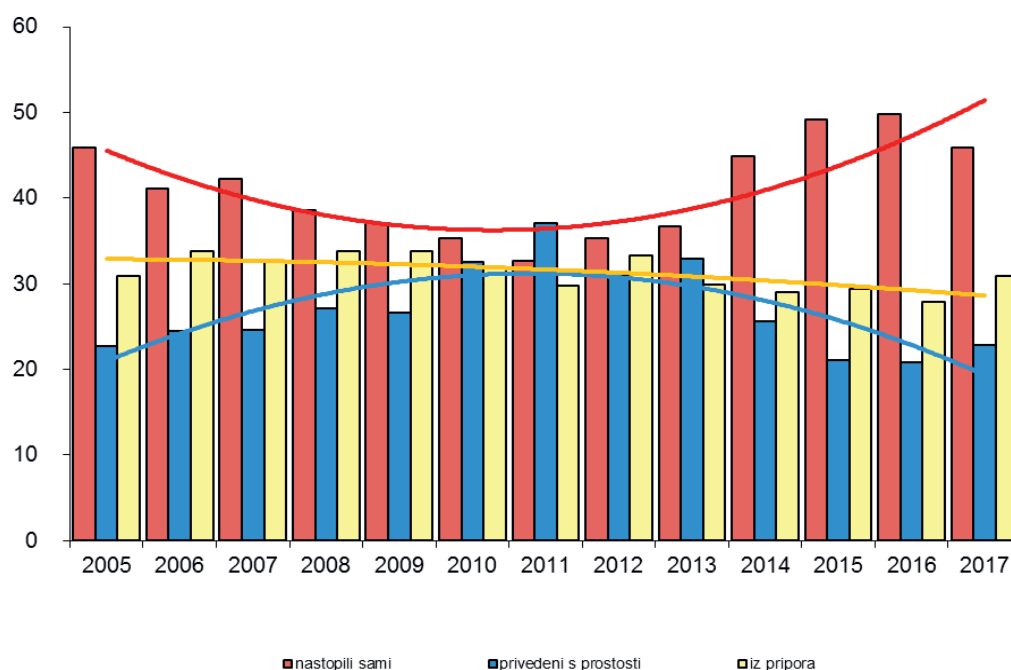
		Nastopili sami	Privedeni s prostosti	Priveden iz pripora	Drugo	Skupaj
Moški	Povratniki	155	49	96	409	709
	Prvič kaznovani	190	123	159	266	738
	Skupaj	345	172	255	675	1447
Ženske	Povratniki	18	9	1	17	45
	Prvič kaznovani	28	15	7	25	75
	Skupaj	46	24	8	42	120
Vsi	Povratniki	173	58	97	426	754
	Prvič kaznovani	218	138	166	291	813
	Skupaj	391	196	263	717	1567

Tabela prikazuje način nastopa zapora tudi po kriteriju predkaznovanosti. V skupnem številu je povratnikov okvirno polovica (48,1 %), kaj je za dobra 2,6 % manj kot prejšnje leto (50,7 %). Pri moških je ta odstotek nekoliko višji (48 %), pri ženskah pa precej nižji (37 %).

Metodologija povratništva v tej tabeli prikazuje kot povratnike tiste osebe, ki so kadar koli pred nastopom sedanje kazni že prestajale zaporno kazen.

Način nastopa kazni obsojencev v letih 2005 - 2017

15

V zadnjih letih je viden trend povečevanja števila obsojencev, ki nastopijo kazen sami in zmanjševanje števila obsojencev, ki so privedeni s prostosti. Morda je to tudi eden od pokazateljev za bolj pogumno odločanje za alternativne načine kaznovanja.

2. 3. 3. Odpust obsojencev in odliv s prestajanja kazni

Struktura obsojencev po vrsti odpusta in spolu

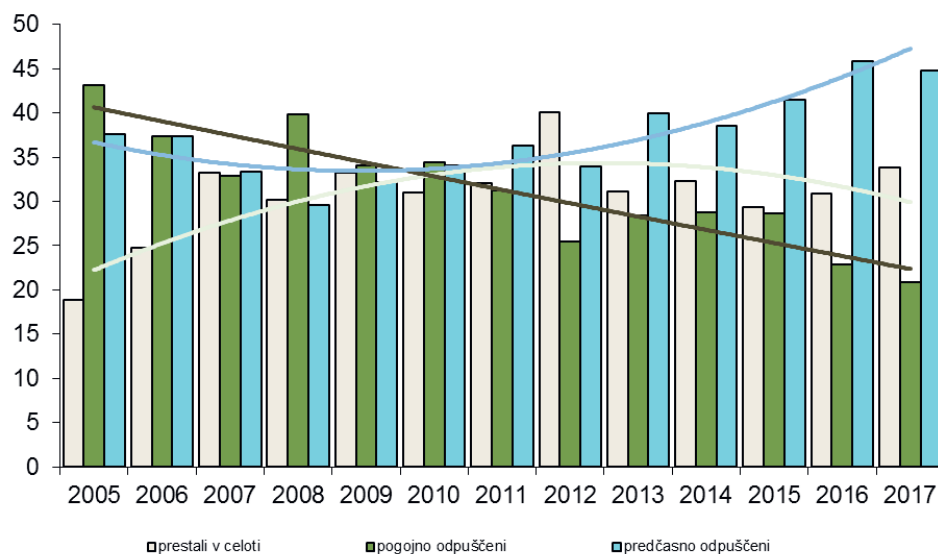
16

		Moški	Ženske	Skupaj
odpuščeni	kazen prestal v celoti	271	35	306
	pogojno	175	13	188
	predčasno	345	54	399
	v druge države	1		1
	umrli	2	1	3
	izrek enotne kazni	332	19	351
	del denarne kazni plačan	1		1
	denarna kazen je plačana	10		10
	javna dela v humanitarnih org.	1		1
	nadomestitev kazni z opravo družbeno koristnih del	10	2	12
	popravljen IKZ	3		3
	ustavljeno izvrševanje kazni	6		6
	zastaranje izvršitve	2		2
	premeščeni ali prerazporejeni v drug zavod	256		256
	prekinitev kazni	40	22	62
	beg	13	1	14
	brez podlage odpusta	1		1
	napaka sodišča	1		1
	nastop nove kazni	18		18
	odrejen pripor	2		2
	prekinitev kazni - izrek pripora	1		1
	razveljavitev sodbe	4	1	5
	sprememba iz zapor v vikend zapor	17	1	18
	zadržanje izvrševanja sodbe - Ustavno sodišče	2		2
Skupaj		1514	149	1663

Grafični prikaz primerjave dinamike načina odpusta obsojencev v zadnjih letih (kazen prestali v celoti, pogojno odpuščeni in predčasno odpuščeni) nakazuje nekatere trende. Število predčasno odpuščenih oseb prikazuje trend naraščanja, število pogojno odpuščenih konstanten trend upadanja ter rahlo upadanje števila oseb, ki prestanejo kazen v celoti.

Struktura obsojencev po vrsti odpusta

17

2. 3. 4. Struktura obsojencev po vrsti storjenih kaznivih dejanj

Kazniva dejanja obsojencev po posameznih poglavjih kazenskega zakonika¹

18

	Stanje 1.1.		na novo sprejeti		Skupaj	delež v %
	M	Ž	M	Ž		
človečnost in mednarodno pravo	2	1	2	0	5	0,22
človekove pravice in svoboščine	6	1	12	2	21	0,93
človekovo zdravje	142	12	115	6	275	12,21
delovno razmerje in soc. varnost	4	0	5	1	10	0,44
gospodarstvo	63	7	71	6	147	6,52
javni red in mir	37	4	75	4	120	5,33
okolje, prostor, naravne dobrine	0	0	1	0	1	0,04
pravni promet	7	1	10	2	20	0,89
pravosodje	4	0	6	0	10	0,44
premoženje	421	50	611	57	1139	50,55
splošno varnost	4	0	2	0	6	0,27
spolno nedotakljivost	69	1	40	0	110	4,88
ur. dolžnost in javna pooblastila	2	0	5	1	8	0,36
varnost javnega prometa	21	1	12	2	36	1,60
zakonsko zvezo, družino in ml.	25	2	57	4	88	3,91
življenje in telo	118	8	59	0	185	8,21
denarna kazen spremenjena v zapor	1	0	57	14	72	3,20
Skupaj	926	88	1140	99	2253	

Struktura kaznivih dejanj je podobna strukturi v preteklih letih. Prevladujejo premoženjski delikti, sledijo kazniva dejanja zoper človekovo zdravje, zoper življenje in telo, gospodarstvo ter zoper spolno nedotakljivost.

¹ Upoštevano je kaznivo dejanje, zaradi katerega obsojenec ali obsojenka prestaja kazen. Če je kazen združena (več storjenih kaznivih dejanj), je upoštevano dejanje, ki ga je posameznik storil največkrat, če so kazniva dejanja različna, šteje težje kaznivo dejanje.

2. 3. 5. Struktura obsojencev po dolžini kazni

Struktura obsojencev po dolžini kazni in spolu

(19)

	Število					Delež vseh v %
	1.1.		sprejeti		skupaj	
	moški	ženske	moški	ženske	vsi	
do 1 meseca	1	0	62	14	77	3
več kot 1 do 3 mes.	6	1	76	16	99	4
več kot 3 do 6 mes.	43	6	137	16	202	9
več kot 6 mes. do 1 leta	98	11	252	16	377	17
več kot 1 do 2 leti	153	23	238	18	432	19
več kot 2 do 3 leta	122	12	132	9	275	12
več kot 3 do 5 let	199	17	121	4	341	15
več kot 5 do 10 let	180	14	95	5	294	13
več kot 10 do 15 let	59	3	8	1	71	3
več kot 15 do 20 let	38	1	12	0	51	2
več kot 20 do 30 let	12	0	6	0	18	1
30 let	15	0	1	0	16	1
Skupaj	926	88	1140	99	2253	

2. 3. 6. Struktura obsojencev po starosti

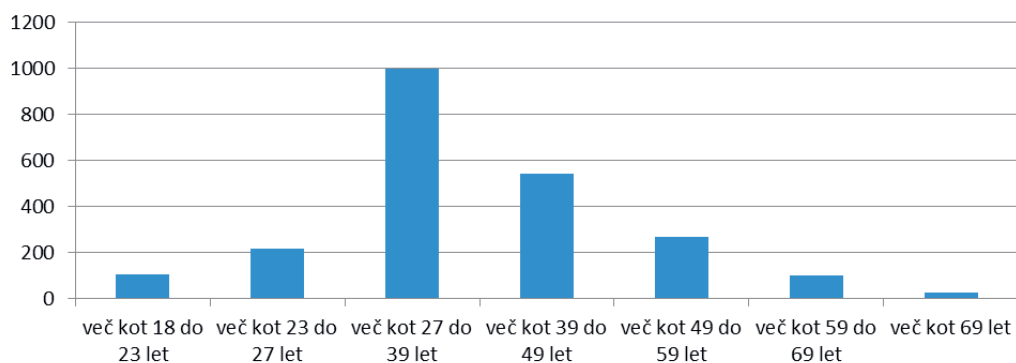
Struktura obsojencev po starosti in spolu

(20)

	Število					Delež vseh v %
	1.1.		sprejeti		skupaj	
	moški	ženske	moški	ženske	vsi	
več kot 18 do 23 let	34	2	65	1	102	4,5
več kot 23 do 27 let	83	4	124	4	215	9,5
več kot 27 do 39 let	423	33	499	45	1000	44,4
več kot 39 do 49 let	210	19	291	24	544	24,1
več kot 49 do 59 let	117	16	114	19	266	11,8
več kot 59 do 69 let	50	10	37	4	101	4,5
več kot 69 let	9	4	10	2	25	1,1
Skupaj	926	88	1140	99	2253	

Struktura obsojencev po starosti

(21)

2. 3. 7. Stranske kazni in varnostni ukrepi

Izrečene stranske kazni in varnostni ukrepi po spolu

(22)

		obsojenci	obsojenke	Skupaj
1.1.	Denarna kazen	64	9	73
	Obvezno psihiatrično zdr. v zavodu	1	0	1
	Obvezno zdravljenje narkomanov	1	0	1
	Odvzem predmetov	81	8	89
	Odvzem vozniškega dovoljenja	8	1	9
	Prepoved vožnje motornega vozila	12	0	12
	Skupaj	167	18	185
sprejeti	Denarna kazen	66	6	72
	Izgon tujca iz države	1	0	1
	Obvezno psihiatrično zdr. na prosti	1	0	1
	Odvzem predmetov	43	6	49
	Odvzem vozniškega dovoljenja	5	0	5
	Prepoved približevanja ali komuniciranja z žrtvijo kaznivega dejanja	1	0	1
	Prepoved vožnje motornega vozila	5	2	7
	Skupaj	122	14	136
skupaj v letu	Denarna kazen	130	15	145
	Izgon tujca iz države	1	0	1
	Obvezno psihiatrično zdr. na prosti	1	0	1
	Obvezno psihiatrično zdr. v zavodu	1	0	1
	Obvezno zdravljenje narkoman.	1	0	1
	Odvzem predmetov	124	14	138
	Odvzem vozniškega dovoljenja	13	1	14
	Prepoved približevanja ali komuniciranja z žrtvijo kaznivega dejanja	1	0	1
	Prepoved vožnje motornega vozila	17	2	19
Skupaj		289	32	321

V tem letu so imele zaprte osebe izrečenih skupaj 321 stranskih kazni in varnostnih ukrepov, kar je za 77 manj kot v prejšnjem letu.

2. 3. 8. Prevzem izvršitve kazni zapor po mednarodnih pogodbah in tiralicah

Prevzem v drugo državo iz Slovenije:

V tem letu smo premestili v tujino 1 obsojenca, in sicer državljana Italije. Premeščen je bil na podlagi prevzema izvršitve kazni v drugi državi.

Prevzem iz tujine v Slovenijo:

Iz tujine smo sprejeli 10 obsojencev. Vsi so bili v Slovenijo privedeni na podlagi mednarodne tiralice.

2. 3. 9. Zapor ob koncu tedna - vikend zapor in hišni zapor

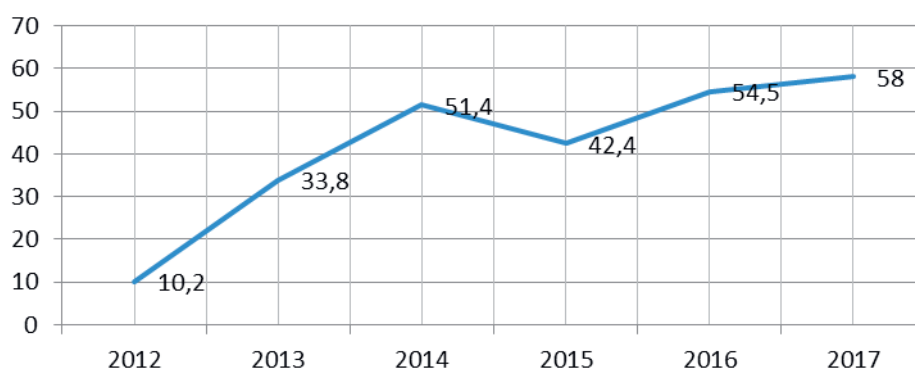
Gibanje števila obsojenih na zapor ob koncu tedna

(23)

	1.1.	Sprejeti	Skupaj	Priliv	Odpuščeni	Odliv	31.12.	Povprečno število
DOB	0	12	12	1	1	11	1	0,9
SLOV. VAS	12	2	14	10	8	4	12	10,8
PUŠČAVA	10	0	10	6	6	3	7	8,0
IG	6	5	11	0	6	0	5	6,6
CELJE	1	3	4	0	1	1	2	2,1
KOPER	4	6	10	2	6	1	5	2,3
NOVA GORICA	2	2	4	0	3	0	1	1,7
LJUBLJANA	0	11	11	3	4	9	1	1,3
NOVO MESTO	1	0	1	0	1	0	0	0,1
ODP. ODD. IG	9	1	10	12	15	3	4	7,3
MARIBOR	3	18	21	1	10	8	4	3,4
MURSKA SOBOTA	0	3	3	0	2	0	1	0,6
MB ROGOZA	14	10	24	9	18	4	11	12,9
Skupaj	62	73	135	44	81	44	54	58,0

Dinamika gibanja povprečnega števila oseb v "Vikend zaporu"

(24)

Pri izvajanju zapor ob koncu tedna ugotavljamo, da se je povprečno število oseb glede na prejšnje leto rahlo povečalo (iz 55 na 58). Nasprotno pri izvajanju hišnega zapor beležimo stalen upad, in sicer iz 7,4 v 2015, v prejšnjem letu na 6,2 in v tem letu samo še 3,9.

Gibanje števila hišnega zavora po zavodih

(25)

	1.1.	Sprejeti	Skupaj	Priliv	Odpuščeni	Odliv	31.12.	Povprečno število
IG	2	0	2	0	2	0	0	0,9
KOPER	0	1	1	0	1	0	0	0,7
KP NOVA GORICA	1	0	1	0	1	0	0	0,1
LJUBLJANA	0	1	1	0	1	0	0	0,5
LJ ODP. ODD. IG	1	0	1	0	1	0	0	0,1
MARIBOR	1	5	6	0	2	0	4	1,0
MB MURSKA SOBOTA	1	1	2	0	2	0	0	0,6
Skupaj	6	8	14	0	10	0	4	3,9

Dinamika gibanja povprečnega števila oseb v "Hišnem zaporu"

(26)

Zanimivo predstavitev izvrševanja kazni hišnega zavora predstavlja zgornja grafična predstavitev gibanja povprečnega števila oseb v hišnem zaporu od prvih nastopov v juliju 2012, do konca leta 2017, ko je hišni zapor prestajalo povprečno 3,9 oseb.

2. 4. OBSOJENCI, OBSOJENI NA MLADOLETNIŠKI ZAPOR

2. 4. 1. Podatki o gibanju števila mladoletnikov

Gibanje števila mladoletnikov po zavodih

(27)

0	1.1.	Na novo sprejeti	Skupaj	Priliv	Odpuščeni	Odliv	31.12.	Povprečno število
CELJE	1	3	4	0	1	0	3	1,3
Skupaj	1	3	4	0	1	0	3	1,3

V tem letu so bili na prestajanju mladoletniškega zavora skupaj 4 mladoletniki, pri čemer v zavodu Ig ni bilo nobene mladoletnice. Trend nizkega števila mladoletnih obsojencev se nadaljuje že več let.

2. 5. MLADOLETNIKI V PREVZGOJNEM DOMU

Gibanje števila mladoletnikov v prevzgojnim domu

(28)

0	1.1.	Na novo sprejeti	Skupaj	Priliv	Odpuščeni	Odliv	31.12.	Povprečno število
PD RADEČE	25	10	35	10	12	9	24	24,4
Skupaj	25	10	35	10	12	9	24	24,4

Kazniva dejanja mladoletnikov v prevzgojnim domu po posameznih poglavjih kazenskega zakonika

(29)

	Število				
	začetni datum		na novo sprejeti		Skupaj
	M	Ž	M	Ž	
človekove pravice in svoboščine	1	0	0	0	1
človekovo zdravje	1	0	1	0	2
javni red in mir	5	0	1	0	6
premoženje	13	1	8	0	22
zakonsko zvezo, družino in ml.	4	0	0	0	4
Skupaj	24	1	10	0	35

Iz gornje tabele je razviden podatek, da je več kot polovica mladoletnikov storilcev kaznivega dejanja zoper premoženje. Ostale vrste kaznivih dejanj so zastopane v manjšem obsegu.

Dolžina prestanega vzgojnega ukrepa odpuščenih mladoletnikov

(30)

Dolžina prestanega ukrepa	Število
6 mesecev do 1 leta	1
1 do 2 leti	5
2 do 3 leta	3
3 leta	3
SKUPAJ	12

Način odpusta iz prevzgojnega doma

(31)

Dolžina prestanega ukrepa	Ponovni ukrep	Ustavitev	Pripor	pogojni odpust po 82. čl. KZ	Nadzor CSD	SKUPAJ
6 mesecev do 1 leta		3				3
1 do 2 leti	1					1
2 do 3 leta		3	1		1	5
3 leta		2			1	3
SKUPAJ	1	8	1		2	12

2. 6. PRIPORNIKI

2. 6. 1. Gibanje in struktura priprtih oseb

V tem letu je bilo v zavodih priprtih 954 oseb, kar je za 93 oseb več kot v prejšnjem letu. Povprečno število priprtih oseb se je v primerjavi s predhodnim letom povečalo iz 209,6 na 263,3 osebe.

Gibanje števila vseh priprtih oseb po zavodih

(32)

	Stanje 1.1.	Na novo sprejeti	Skupaj	Priliv	Odpuščeni	Odliv	stanje 31.12.	Povprečno število
IG	11	42	53	0	40	0	13	12,0
CELJE	36	74	110	20	77	7	46	41,2
KOPER	34	117	151	12	115	4	44	44,7
KP NOVA GORICA	8	15	23	4	18	1	8	7,9
LJUBLJANA	84	221	305	7	198	18	96	88,3
LJ NOVO MESTO	14	100	114	0	79	15	20	17,0
MARIBOR	28	115	143	6	85	11	53	37,9
MB MURSKA SOBOTA	6	49	55	8	40	3	20	14,3
Skupaj	221	733	954	57	652	59	300	263,3

Število in struktura sodno pridržanih oseb

(33)

	Pridržani		Odpuščeni na prostost		Odrejen pripor	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž
IG	0	6	0	1	0	5
CELJE	59	4	9	0	50	4
KOPER	24	0	3	0	21	0
KP NOVA GORICA	4	0	1	0	3	0
LJUBLJANA	15	0	5	0	10	0
LJ NOVO MESTO	32	0	3	0	29	0
MARIBOR	42	0	2	0	40	0
Skupaj	176	10	23	1	153	9

Podrobna predstavitev po spolu in mladoletnih pripornikih:

(34)

	1.1.			Na novo sprejeti			Skupaj			Priliv		
	M	Ž	ML	M	Ž	ML	M	Ž	ML	M	Ž	ML
IG	0	11	0	0	41	1	0	52	1	0	0	0
CELJE	32	3	1	58	16	0	90	19	1	20	0	0
KOPER	34	0	0	117	0	0	151	0	0	12	0	0
KP NOVA GORICA	8	0	0	15	0	0	23	0	0	4	0	0
LJUBLJANA	84	0	0	219	0	2	303	0	2	7	0	0
LJ NOVO MESTO	14	0	0	100	0	0	114	0	0	0	0	0
MARIBOR	28	0	0	115	0	0	143	0	0	6	0	0
MB MURSKA S.	6	0	0	49	0	0	55	0	0	8	0	0
Skupaj	206	14	1	673	57	3	879	71	4	57	0	0

Priliv in odliv iz pripora

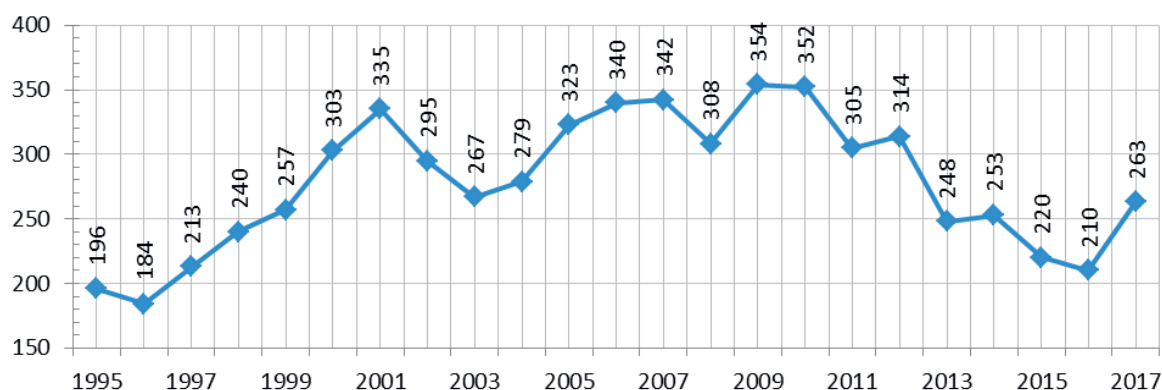
(35)

		M	Ž	ML	Skupaj
stanje na začetni datum		206	14	1	221
sprejeti		673	57	3	733
priliv	premeščeni iz drugega zavoda	57	0	0	57
odpust	odpuščeni na prostost	4	1	0	5
	premeščeni v hišni pripor	15	1	0	16
	premeščeni v hišni zapor	1	0	0	1
	nastopili v psihiatriji	5	0	0	5
	umrli	2	0	0	2
	drugo	569	51	3	623
odliv	premeščeni v drug zavod	59	0	0	59
stanje na končni datum		281	18	1	300

Kako se je število pripornikov gibalo od leta 1995 dalje prikazuje spodnji graf. Število pripornikov je v upadu od leta 2010 dalje, v letu 2017 pa zopet beležimo zaznaven trend rasti.

Povprečno število priprtih (brez hišnega pripora)

(36)

Odpuščeni			Odliv			31.12.			Povprečno število		
M	Ž	ML	M	Ž	ML	M	Ž	ML	M	Ž	ML
0	39	1	0	0	0	0	13	0	0,0	11,9	0,1
62	14	1	7	0	0	41	5	0	36,2	4,8	0,2
115	0	0	4	0	0	44	0	0	44,7	0,0	0,0
18	0	0	1	0	0	8	0	0	7,9	0,0	0,0
197	0	1	18	0	0	95	0	1	88,1	0,0	0,2
79	0	0	15	0	0	20	0	0	17,0	0,0	0,0
85	0	0	11	0	0	53	0	0	37,9	0,0	0,0
40	0	0	3	0	0	20	0	0	14,3	0,0	0,0
596	53	3	59	0	0	281	18	1	246,1	16,7	0,5

2. 7. TUJCI MED ZAPRTIMI OSEBAMI

2. 7. 1. Število tujcev med zaprtimi osebami

Število tujcev med zaprtimi osebami

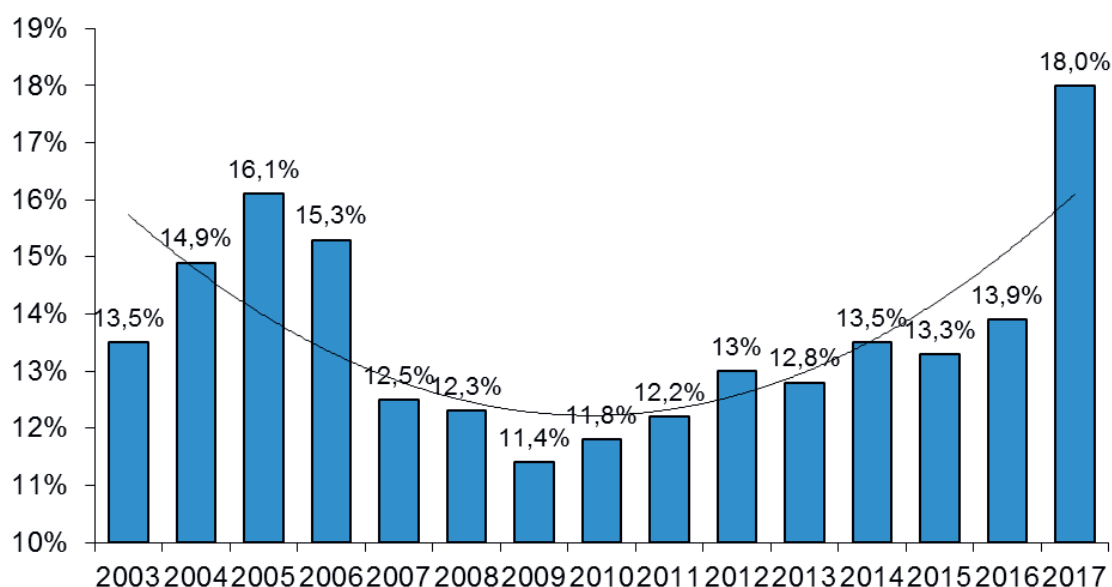
(37)

	Število			Delež v %	
	obsojenci, mladoletniki	Priporniki	SKUPAJ	obsojenci, mladoletniki	Priporniki
DOB	68	0	68	28	0
SLOV. VAS	1	0	1	0	0
PUŠČAVA	1	0	1	0	0
IG	15	31	46	6	8
CELJE	15	48	63	6	12
KOPER	40	77	117	17	19
NOVA GORICA	4	6	10	2	1
LJUBLJANA	34	88	122	14	22
NOVO MESTO	19	76	95	8	19
ODP. ODD. IG	4	0	4	2	0
MARIBOR	34	57	91	14	14
MURSKA SOBOTA	2	24	26	1	6
MB ROGOZA	2	0	2	1	0
Skupaj	239	407	646		

V tem letu je bilo med zaprtimi osebami 646 tujcev. Med njimi so bili v večjem delu priporniki (407). Največ tujcev je bilo v zavodu Ljubljana, veliko jih je bilo tudi v Kopru in Novem mestu. V primerjavi s prejšnjim letom se je število zaprtih tujcev nominalno povečalo iz 522 na 646. Če pogledamo delež v primerjavi z vsemi zaprtimi, se je ta dvignil iz 13,9 % na 18 %. Tako visok delež je posledica nominalnega povečanja števila tujcev, hkrati pa zmanjšanja števila vseh zaprtih oseb.

Delež tujcev v zadnjih letih

(38)

Struktura tujcev med obsojenci in mladoletniki po spolu in po posameznih državah

(39)

	1.1.			Sprejeti			Skupaj			VSI	Delež v %
	M	Ž	ML	M	Ž	ML	M	Ž	ML		
Afganistan	1	0	0	3	0	0	4	0	0	4	1,7
Albanija	2	0	0	4	0	0	6	0	0	6	2,5
Alžirija	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0,4
Avstrija	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0,4
Bolgarija	3	0	0	7	3	0	10	3	0	13	5,4
Bosna in Hercegovina	21	1	1	28	3	0	58	4	1	63	26,4
Češka	1	0	0	1	0	0	2	0	0	2	0,8
Črna Gora	5	0	0	6	0	0	11	0	0	11	4,6
Hrvaška	7	1	0	19	1	1	26	2	1	29	12,1
Italija	3	0	0	3	0	0	6	0	0	6	2,5
Kitajska	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0,4
Litva	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0,4
Madžarska	0	0	0	4	1	0	4	1	0	5	2,1
Makedonija	4	0	0	10	0	0	14	0	0	14	5,9
Maroko	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0,4
Nemška zvezna republika	0	0	0	0	2	0	0	2	0	2	0,8
Neurejeno državljanstvo ali neznana država	1	1	0	2	0	0	3	1	0	4	1,7
Nizozemska	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0,4
Pakistan	0	0	0	2	0	0	2	0	0	2	0,8
Peru	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0,4
Republika Kosovo	5	0	0	12	0	0	17	0	0	17	6,7
Romunija	1	0	0	12	0	0	15	0	0	15	6,3
Sirija	1	0	0	2	0	0	3	0	0	3	1,3
Slovaška	0	0	0	2	0	0	2	0	0	2	0,8
Srbija	14	0	0	13	2	0	28	2	0	30	12,6
Španija	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0,4
Ukrajina	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0,4
Velika Britanija	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0,4
ZDA	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0,4
Skupaj	72	3	1	138	12	1	222	15	2	239	

3. OBRAVNAVA ZAPRTIH OSEB

3. 1. STROKOVNO DELO Z ZAPRTIMI OSEBAMI

3. 1. 1. *Organizacija in oblike strokovnega dela v zavodih*

Strokovno delo v zavodih temelji na interdisciplinarnem pristopu, skupinskih in individualnih metodah dela v skladu s sodobnimi spoznanji različnih strok. Usmerjeno je tudi v sodelovanje z zunanjim okoljem. Izvajajo ga delavci različnih strokovnih profilov kot so: socialni pedagogi, pedagogi, socialni delavci, psihologi, zdravstveni delavci. Organizirani so v strokovne time, ki jih vodijo vodje vzgojnih služb. Člani strokovnih timov so tudi predstavniki pravosodnih policistov in inštruktorjev.

Vodje strokovnih timov, vodje drugih služb in direktorji v zavodih so se dnevno sestajali na kratkih posvetih o aktualnih dogodkih, tedensko pa so se odvijali sestanki strokovnih služb, kjer so obravnavali vsebine, povezane s sprejemi, prestajanjem kazni in odpusti zaprtih oseb.

Delavci vzgojnih služb so se sestajali tudi po posameznih strokovnih področjih (vodje vzgojnih služb, pedagogi, socialni delavci, strokovni delavci za obravnavo odvisnosti, zdravstveni delavci in psihologi), ki so jih vodili delavci oddelka za vzgojo na Generalnem uradu.

Strokovna obravnava obsojencev in mladoletnikov je potekala po individualnih, skupinskih in skupnostnih programih, njen cilj je bil usposabljanje zaprtih oseb za življenje po odpustu in reintegracijo v družbo. Strokovna obravnava pripornikov je potekala individualno.

Na podlagi podatkov in individualnih razgovorov članov strokovnega tima s posameznikom v sprejemnem obdobju so bili izdelani osebni načrti z opredeljenimi kratkoročnimi in dolgoročnimi cilji obravnave, bivanje in dejavnosti zaprtih oseb v procesu prestajanja kazni in rehabilitacije. Osebni načrti za vsakega posameznika so se med letom dopolnjevali in spreminjali glede na potrebe, možnosti in spremenjene razmere.

V osebni načrtu so v zavodih za vsako zaprto osebo opredelili razporeditev v režim, vrsto obravnave, delo, stike s svojci, stike s strokovnimi delavci zunanjih ustanov in prostovoljci, ugodnosti, izobraževanje in poklicno usposabljanje, način preživljanja prostega časa, odnos do kaznivega dejanja, načrtovali so tudi odpust s prestajanja kazni.

Programi skupinske obravnave so bili izvedeni v obliki malih skupin in velikih skupin (sestanki domske oz. oddelčne skupnosti). Srečanja malih skupin so potekala redno, enkrat tedensko. Vodili so jih strokovni delavci, pedagogi, socialni delavci in psihologi. Male skupine so bile sestavljene heterogeno in odprto, vanje so bile vključene zaprte osebe ne glede na starost, predkaznovanost, vrsto kaznivega dejanja, osebnostno strukturo in družbeni status. Cilji obravnave v malih skupinah so bili, da se preko interakcije z drugimi člani skupine posamezniku omogoči vpogled v lastno vedenje, spodbuja želeno in preprečuje neželjeno vedenje, omogoči pridobivanje novih socialnih veščin, ponudi načine razreševanja konfliktov in težav ter obvešča člane skupine. Sestanki domskih skupnosti so se odvijali enkrat tedensko do enkrat mesečno. Vodili so jih direktorji zavodov ali v njihovi odsotnosti vodje vzgojnih služb, v oddelkih pa vodje oddelkov ali pooblaščen strokovni delavci. Cilji sestanka domske skupnosti so bili usmerjeni v iskanje zamisli, pobud in izkušenj za reševanje problemov in konfliktov ter informiranje.

Na strokovnem področju smo skrbeli za izvajanje strokovnih metod dela, posebno pozornost smo namenili programom izobraževanja zaprtih oseb, obravnavi uporabnikov nedovoljenih psihoaktivni snovi in alkohola, preprečevanju samomorov in samopoškodb in obravnavi storilcev kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost.

Iskali smo nove možnosti za specifične programe dela z zaprtimi ter povezovanje z zunanjimi organizacijami in tudi drugimi resorji. Mesečno so potekale supervizije o postopanju s samomorilno ogroženimi, obravnavi

storilcev kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost, supervizije socialnih delavcev, pedagogov in supervizije za strokovne delavce s področja obravnave odvisnosti.

Tudi v letu 2017 smo izvedli strokovni posvet. Tokratna tema je bila strategija URSIKS, z naslovom »Z zgledom in strokovnostjo – za varno družbo in nove začetke«. Posvet je bil organiziran v obliki delavnic, kjer so bile obravnavane vsebine strategije, cilj posveta pa je bil oblikovati konkretizirane ideje za uresničevanje strategije.

3. 1. 2. Nameščanje obsojencev in mladoletnikov v režime prestajanja kazni

V zavodih obstajajo trije režimi oz. oddelki prestajanja kazni: odprti, polodprti in zaprti. Med seboj se razlikujejo po stopnji omejevanja svobode. Med prestajanjem kazni se režim obsojencem spreminja glede na oceno o možnosti zlorabe režima, na katero pa med drugim vplivata tudi obsojenčevo uresničevanje osebnega načrta in njegova varnostna ocena. Od 1.102 obsojencev, obsojenk in mladoletnikov, ki so bili v zavodih na dan 1. 1. 2017, jih je 5,63 % prestajalo t. i. vikend zapor, 65,25 % jih je prestajalo kazen v zaprtem režimu, 21,51 % jih je bilo nameščenih v polodprti režim in 7,62 % v odprti režim.

Razporeditev obsojenih oseb in mladoletnikov v režime na dan 1. 1. 2017

40

Zavod	Vikend zapor	Odprti	Polodprti	Zaprti	Skupaj
OBSOJENCI					
Dob				459	459
Slovenska vas	12		49		61
OO Puščava	10	8			18
Celje	1	4	15	31	51
Koper	4	5	32	29	70
Nova Gorica	2	2	8	3	15
Ljubljana			13	74	87
Novo mesto	1		4	8	13
OO Ig	9	18			27
Maribor	3		56	66	125
Murska Sobota			8	7	15
OO Rogoza	14	27			41
Skupaj	56	64	185	677	982
OBSOJENKE					
Ig	6	19	32	37	94
Skupaj	6	19	32	37	94
MLADOLETNIKI					
Celje			1		1
Radeče		1	19	5	25
Skupaj	0	1	20	5	26
Skupaj	62	84	237	719	1102
Delež (v %)	5,63	7,62	21,51	65,25	100

V letu 2017 je bilo 138 namestitev obsojencev v prostore s strožjim režimom (98.a člen ZIKS-1). Največji delež teh namestitev je bilo, ker so obsojenci huje motili druge (112), nekaj pa tudi, ker so bili obsojenci ogroženi od drugih (21) in ker so bili ocenjeni kot izrazito begosumni (5).

Namestitev v prostore s strožjim režimom po zavodih v letu 2017

(41)

Zavod	Izrazito begosumni	Hudo motili druge	So jih drugi ogrožali	So jim drugi grozili	Skupaj
Dob	3	89	11		103
Ig		2			2
Celje	1	11			12
Koper		1			1
Ljubljana	1	1			2
Maribor		8	10		18
Skupaj	5	112	21	0	138

195. člen ZIKS-1 določa, da se mladoletnika, ki se ni sposoben prilagajati delu in življenju po programu vzgojne skupine, v katero je bil napoten, lahko premesti v posebno vzgojno skupino z intenzivnejšim postopkom. V letu 2017 je bilo 20 tovrstnih namestitev mladoletnikov.

3. 1. 3. Alternativni načini izvršitve kazni zapora

Kazen zapora v obliki zapora ob koncu tedna (četrti odstavek 86. člena KZ-1) je v letu 2017 prestajalo 135 oseb. Na dan 1. 1. 2017 je kazen zapora na takšen način prestajalo 62 oseb, skozi celotno leto 2017 pa je s prestajanjem takšnega načina izvršitve kazni zapora začelo še 73 oseb. Kazen so večinoma prestajali tako, da so bili razporejeni v odprti režim prestajanja kazni. V letu 2017 je bilo od vseh 135 primerov takšnega izvrševanja kazni zapora ugotovljenih 6 zlorab.

V skladu z 2. odstavkom 12. člena Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij je v času prestajanja kazni zapora 21 obsojencev zaprosilo, da se izvrševanje kazni zapora izvrši v obliki vikend zapora.

Kazen zapora v obliki hišnega zapora (peti odstavek 86. člena KZ-1) je v letu 2017 prestajalo 8 obsojencev.

Zavodi za prestajanje kazni zapora se pri izvrševanju kazenske sankcije zapora ob koncu tedna soočajo predvsem s težavo nadzorov pri obsojencih, ki so samozaposleni, in pri obsojencih, ki svoje delo opravljajo v tujini pri tujem delodajalcu.

3. 2. IZOBRAŽEVANJE IN IZOBRAZBA OBSOJENCEV, OBSOJENK IN MLADOLETNIKOV

Zviševanje ravni znanja in izobrazbe zaprtih oseb je pomemben dejavnik terciarne prevencije, zato je bila tudi v letu 2017 pozornost strokovnih delavcev namenjena spodbujanju zaprtih oseb za vključevanje v različne izobraževalne programe.

URSIKS je v drugi polovici leta 2016 pričel z izvajanjem evropskega projekta »Razvoj delovnih kompetenc zaprtih oseb«, ki se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020. Namen projekta je uvedba in izvedba različnih programov za obravnavo zaprtih oseb s

ciljem, da se zaprte osebe usposobi za življenje na prostosti s pridobivanjem delovnih kompetenc in hkrati z odpravo tveganj, ki pogojujejo ponavljanje kaznivih dejanj. V okviru projekta se izvajajo izobraževalni programi (srednje poklicno izobraževanje, srednje strokovno izobraževanje in poklicno tehnično izobraževanje), usposabljanja za delo (programi s certificiranjem za pridobitev različnih nacionalno poklicnih kvalifikacij - NPK) in delovne terapije. V projekt so bili vključeni obsojenci na vseh lokacijah ZPKZ (Dob, Ig, Ljubljana, Maribor, Celje, Koper) in mladostniki iz PD Radeče. Izobraževalni programi so se izvajali samo v ZPKZ Dob, kjer se izvršujejo daljše kazni zapora, in v ZPMZKZ Celje, kjer se izvršuje kazen mladostniškega zapora. Obsojenci so se lahko v izobraževalne programe vključili kadarkoli med šolskim letom. V okviru projekta se obsojencem omogoča, da brezplačno pridobijo formalno izobrazbo za različne stopnje šolske izobrazbe ter znanja, spretnosti in veščine za poklice, ki omogočajo zaposlitev in s tem življenje brez socialne pomoči po prestani kazni. Od začetka projekta sta bila vključena že 502 obsojenca, od tega 200 v delovno terapijo, 90 v izobraževalne programe in 212 v usposabljanja za delo (NPK).

3. 2. 1. Izobrazbena struktura

(42)

Šolska in poklicna izobrazba obsojencev, obsojenk in mladostnikov na dan 1. 1. 2017 in na novo sprejetih

Šolska izobrazba	na dan 1.1.				na novo sprejeti				skupaj
	m	ž	ml	skupaj	m	ž	ml	skupaj	
ne znajo pisati, brati, računati	11	4	1	16	24	5	1	30	46
nedokončana OŠ	112	11	7	123	187	17	5	206	329
OŠ	255	12	2	267	316	7	3	323	590
nedokon. pokl., sred. ali gimnazija	46	12	12	92	90	6	4	96	188
nižja poklicna šola	51	4	4	55	77	10	0	87	142
srednja poklicna šola	300	26	0	326	293	16	0	309	635
srednja strok. šola ali gimnazija	171	14	0	185	156	16	0	172	357
nedok. višja, visoka oz. fakulteta	5	5	0	10	2	2	0	4	14
višja šola	16	1	0	17	15	3	0	18	35
visoka šola oz. fakulteta	34	6	0	40	27	0	0	27	67
SKUPAJ	1001	95	26	1097	1187	82	13	1272	2403

Podelitev spričeval po uspešno zaključenem izobraževanju v ZPKZ Koper

Od vseh obsojencev, obsojenk in mladoletnikov v letu 2017 jih je imelo 777 (32,3 %) nižjo oz. srednjo poklicno šolo, 590 (24,5 %) osnovno šolo, 357 (14,8 %) srednjo strokovno šolo ali gimnazijo, 102 (4,2 %) pa jih je imelo višjo, visoko šolo oz. fakulteto. Nedokončano poklicno, srednjo šolo ali gimnazijo je imelo 188 (7,8 %) oseb, 14 (0,6 %) oseb pa je imelo nedokončano višjo, visoko šolo ali fakulteto. Brez šolske izobrazbe je bilo 375 (15,6 %) oseb, med njimi 46 (1,9 %) brez znanja pisanja, branja in poznavanja osnovnih računskih operacij. Raven formalne izobrazbe zaprtih oseb je ugotovljena na osnovi njihovih izjav o doseženi stopnji izobrazbe ob nastopu kazni. Dokazila o izobrazbi so predložili le tisti, ki so bili vključeni v izobraževanje.

3. 2. 2. Izobrazbena struktura vključenih v izobraževanje

Šolska in poklicna izobrazba obsojencev, obsojenk in mladoletnikov vključenih v izobraževanje

(43)

Šolska izobrazba	na dan 1.1.				na novo sprejeti				skupaj
	m	ž	ml	skupaj	m	ž	ml	skupaj	
ne zna pisati, brati, računati	7	0	1	8	12	0	1	13	21
nedokončana OŠ	40	0	7	40	51	0	5	53	93
OŠ	26	3	2	29	36	0	3	36	65
nedokon. pokl., sred. ali gimnazija	30	1	12	92	28	0	4	28	120
nižja poklicna šola	15	0	4	15	10	0	0	10	25
srednja poklicna šola	25	2	0	27	12	1	0	13	40
srednja strok. šola ali gimnazija	17	0	0	17	8	0	0	8	25
nedok. višja, visoka oz. fakulteta	0	0	0	0	0	0	0	0	0
višja šola	1	0	0	1	1	0	0	1	2
visoka šola oz. fakulteta	4	0	0	4	5	0	0	5	9
SKUPAJ	165	6	26	233	163	1	13	167	400

Od vseh obsojencev, obsojenk in mladoletnikov, ki so se v letu 2017 vključili v izobraževanje, jih je imelo 65 (16,2 %) nižjo oz. srednjo poklicno šolo, 65 (16,2 %) osnovno šolo, 25 (6,2 %) srednjo strokovno šolo ali gimnazijo, 11 (2,7 %) pa jih je imelo višjo, visoko šolo ali fakulteto. Z nedokončano poklicno, srednjo šolo ali

gimnazijo jih je bilo 120 (30 %). Nobena od oseb ni imela nedokončane višje ali visoke šole. Brez šolske izobrazbe jih je bilo 114 (28,5 %), med njimi 21 (5,2 %) brez znanja pisanja, branja in poznavanja osnovnih računskih operacij.

Podelitev spričeval po zaključku izobraževanja v ZPKZ Dob

3. 2. 3. Vključenost v izobraževalne programe

Po kategorijah zaprtih oseb so se v formalne oblike izobraževanja v letu 2017 vključevali obsojenci, obsojenke in mladoletniki. Izobraževalne programe so obiskovali tako znotraj kot zunaj zavodov, izobraževali so se v izobraževalnih programih za odrasle kot tudi v programih za mlade.

Število v posamezne oblike izobraževanja vključenih obsojencev, obsojenk in mladoletnikov po spolu v letu 2017

(44)

Izobraževalne oblike	vpisani				od teh								
					prekinili			končali			nadaljujejo		
	m	ž	ml	skupaj	m	ž	ml	m	ž	ml	m	ž	ml
opismenjevanje	26	0	8	28	9	0	0	2	0	2	15	0	3
osnovna šola	53	0	8	55	18	0	1	8	0	2	27	0	5
nižja poklicna šola	17	1	17	18	1	0	0	5	0	5	11	1	12
srednja poklicna šola	69	5	6	74	11	3	0	12	0	0	46	2	6
poklic. tečaj, mojstrski, del. izpit	172	0	0	172	38	0	0	124	0	0	10	0	0
srednja strok. šola, gimnazija	39	0	0	39	9	0	0	6	0	0	24	0	0
višja šola	8	0	0	8	1	0	0	0	0	0	7	0	0
visoka šola oz. fakulteta	12	1	0	13	6	0	0	0	0	0	6	1	0
SKUPAJ	396	7	39	407	93	3	1	157	0	9	146	4	23

V letu 2017 je bilo v izobraževanje vključenih 16,6 % vseh obsojencev, obsojenk in mladoletnikov. Predčasno je z izobraževanjem prekinilo 93 obsojencev, 3 obsojenke in 1 mladoletnik. Kot razloge za prekinitev izobraževanja zavodi med drugim navajajo izpis, odklonitev ponovnega vpisa, premestitev, pogojni odpust, izključitev. Od pogostejših razlogov za prekinitev je tudi pomanjkanje motivacije, predvsem zaradi težav z odvisnostjo in specifičnih učnih težav.

Največ zaprtih oseb je obiskovalo poklicne tečaje (oz. NPK programe) ter programe srednje poklicne šole.

Število v posamezne oblike izobraževanja vključenih obsojencev, obsojenk in mladoletnikov v zavodu in izven zavoda v letu 2017

(45)

Izobraževalne oblike	v zavodu				izven zavoda			
	m	ž	ml	skupaj	m	ž	ml	skupaj
opismenjevanje	25	0	8	27	1	0	0	1
osnovna šola	49	0	8	51	4	0	0	4
nižja poklicna šola	16	1	17	17	1	0	0	1
srednja poklicna šola	63	0	6	63	5	5	0	10
poklic. tečaj, mojst., del. izpit	194	0	0	194	34	0	0	34
srednja strok. šola, gimnazija	36	0	0	36	4	0	0	4
višja šola	3	0	0	3	5	0	0	5
visoka šola oz. fakulteta	0	0	0	0	11	1	0	12
SKUPAJ	386	1	39	391	65	6	0	71

A/ Oblike izobraževanj v zavodu (formalne in neformalne)

Izmed vseh obsojencev, vključenih v izobraževanje v zavodih, jih je v letu 2017 kar 87,7 % obiskovalo programe formalnega izobraževanja. Zaprte osebe so obiskovale programe za pridobitev izobrazbe v zavodih Dob (163), POO Slovenska vas (18), Celje (71), Koper (26), Ljubljana (25), Oddelek Novo mesto (48), OO Ig (3), OO Rogoza (2) ter v Prevezgojnim domu Radeče (35).

V zavodu Dob je osnovno šolo za odrasle in učno pomoč izvajal Center za izobraževanje in kulturo (CIK) Trebnje. Predavanj osnovne šole se je udeleževalo 34 obsojencev (1 obsojenec iz POO Slovenska vas), od tega je bilo 11 obsojencev vključenih v opismenjevanje (1.–4. razred). Programe srednje poklicnega izobraževanja, srednje strokovnega izobraževanja in poklicno tehničnega je izvajal javni zavod Cene Štupar – Center za izobraževanje Ljubljana (CILJ). V programu Gastronomske in hotelske storitve se je predavanj udeleževalo 43 obsojencev, 10 jih je uspešno zaključilo program z zaključnim izpitom; iz POO Slovenska vas sta se predavanj udeleževala 2 obsojenca, 1 je uspešno zaključil program z zaključnim izpitom. V programu Pek se je predavanj udeleževalo 5 obsojencev. V programu Gastronomija in turizem se je predavanj udeleževalo 12 obsojencev, 1 je program uspešno zaključil z maturo. V programu Logistični tehnik se je predavanj udeleževalo 6 obsojencev, 1 je program uspešno zaključil s poklicno maturo. V programu Gastronomija se je predavanj udeleževalo 12 obsojencev, 1 je program uspešno zaključil s poklicno maturo; iz POO Slovenska vas sta predavanja obiskovala 2 obsojenca, 1 je uspešno zaključil program s poklicno maturo.

V sklopu projekta »Razvoj delovnih kompetenc zaprtih oseb« je Razvojna agencija Kozjansko, OE Ljudska univerza Šentjur izvajala program NPK viličarist (izveden je bil v treh skupinah, skupno je bilo vključenih 37 obsojencev – od tega iz POO Slovenska vas 8 obsojencev, 33 jih je uspešno opravilo usposabljanje in certificiranje), CIK Trebnje je izvajal program NPK računovodja (vključenih 9 obsojencev, iz POO Slovenska vas 3 obsojenci, tečaj je zaključilo 5 obsojencev, samo 1 pa si je pridobil certifikat). V program NPK dietni kuhar so bili vključeni 3 obsojenci in 2 obsojenca iz POO Slovenska vas; zaključek in certificiranje je bilo načrtovano za januar 2018.

CIK Trebnje je od meseca decembra 2016 do februarja 2017 izvajal tečaj Računalniška pismenost za odrasle. Tečaj je bil namenjen spodbujanju računalniške pismenosti starejših. V tečaj je bilo vključenih 15 obsojencev, od tega ga je uspešno zaključilo 9 obsojencev. Iz POO Slovenska vas je bil vključen 1 obsojenec. Od meseca aprila do meseca junija je CIK Trebnje izvajal tečaj angleškega jezika, ki je bil namenjen zaposlenim obsojencem, starejšim od 45 let; vključenih je bilo 14 obsojencev in 4 obsojenci iz POO Slovenska vas, od tega ga je uspešno zaključilo 15 obsojencev.

V zavodu Celje so v okviru projekta »Razvoj delovnih kompetenc zaprtih oseb« izvedli program NPK pomočnik kuharja (11 obsojencev), NPK hišnik (5 obsojencev), NPK MIG/MAG varilec (7 obsojencev) in NPK viličarist (13 obsojencev). V zavodu se je izvajal tudi program srednje poklicnega izobraževanja trgovec, v katerega sta bila vpisana dva obsojenca. V zavodskih delavnicah in kuhinji omogočajo posameznim obsojencem, ki se izobražujejo v gostinskih, kovinarskih in mizarskih poklicnih programih zunaj zavoda, da opravljajo zahtevan praktičen pouk.

V zavodu Koper so bili trije obsojenci vključeni v izobraževanje preko Ljudske univerze Koper – zaključevanje osnovne šole (dva obsojenca pred odpustom nista zaključila šolanja, en s šolanjem nadaljuje). Dva obsojenca sta bila vključena v srednje poklicno izobraževanje smer gastronom-hotelir (en obsojenec je zaključni izpit opravil v ZPKZ Dob). En obsojenec je bil preko dopisne oblike izobraževanja vključen v izobraževanje na Visoki šoli za poslovne vede B2 (smer logistični inženir), en obsojenec se je izobraževal na Fakulteti za management Koper, en obsojenec se je izobraževal preko CPU Ljubljana, Višja ekonomska šola (smer ekonomist). V sodelovanju z Ljudsko univerzo Koper so v okviru projekta »Razvoj delovnih kompetenc zaprtih oseb« izvedli program NPK pomočnik kuharja (vključenih 18 obsojencev, ki so uspešno opravili usposabljanje in certificiranje) in več sklopov delovnih terapij (35 obsojencev). V sodelovanju z Ljudsko univerzo Koper so

izvedli tudi program Računalniška pismenost za odrasle (11 obsojencev) in program UŽU »Knjige so zame«. V tečaj angleškega jezika je bilo vključenih 8 obsojencev.

V zavodu Ljubljana je bil v okviru projekta »Razvoj delovnih kompetenc zaprtih oseb« izveden program NPK pomočnik kuharja, ki ga je izvajal CPI Cene Štupar (25 obsojencev). V Oddelku Novo mesto je potekal izobraževalni program »Vseživljenjsko učenje«, ki ga je izvajal Razvojno izobraževalni center Novo mesto. Izvedena sta bila še program Digitalna znanja za prehod v informacijsko družbo in program Digitalno opismenjevanje. Na OO Ig so bili trije obsojenci vključeni v program NPK Pomočnik kuharja, ki je potekal v ZPKZ Ljubljana.

V zavodu Maribor so v okviru projekta »Razvoj delovnih kompetenc zaprtih oseb« izvedli program NPK izdelovalec spletnih strani (vključenih 7 obsojencev, 4 so prejeli certifikat). V okviru Društva Kairos je potekal brezplačni tečaj iz tujega jezika (komunikacija v španskem jeziku – vključenih 6 pripornikov). Na OO Rogoza sta se 2 obsojenca vključila v program NPK izdelovalec spletnih strani v okviru Andragoškega zavoda Maribor (izvajal se je na zaprtem oddelku ZPKZ Maribor).

V zavodu Ig so v okviru projekta »Razvoj delovnih kompetenc zaprtih oseb« izvedli štiri sklope delovnih terapij (skupaj vključenih 41 obsojenk).

V Prevezgojnem domu Radeče so imeli mladoletniki možnost vključitve v različne formalne izobraževalne programe (obdelovalec lesa, pomočnik v tehnoloških procesih - ličar, kovinar, mizar, trgovec, instalater strojnih instalacij, natakar, avtoserviser, avtokaroserist, slikopleskar, gradbinec, bolničar-negovalec, gastronom-hotelir, gastronomsko turistični tehnik, pomočnik v biotehniki in oskrbi, mehatronik operater, osnovna šola za odrasle, NPK pomočnik kuharja, NPK varilec). Nižje poklicno izobraževanje je potekalo kot redna oblika izobraževanja ali kot kombinacija redne in izpitne oblike, pri srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju je bil praktični pouk v delu realiziran v lastnih učnih delavnicah ali na matični šoli, vzporedno pa je potekala priprava na izpite iz splošnih in strokovnih predmetov. Izvajale so se številne oblike neformalnega izobraževanja (mizarska, kovinarska, pleskarsko-ličarska in avtoličarska delavnica, kuhinja, vrtnarstvo in parkovno urejanje, tečaj varilstva). Delovno usposabljanje se je izvajalo v kombinaciji s programi osnovne šole, internih tečajev, priprav na NPK, opismenjevanja ter v kombinaciji s poklicnim oziroma strokovnim izobraževanjem. 18 mladostnikov je bilo v izobraževanje vključenih na podlagi pedagoških pogodb (nižje poklicno in srednje poklicno izobraževanje).

B/ Oblike izobraževanj izven zavoda (formalne in neformalne)

V zavodu Dob je bilo 5 obsojencev vključenih v fakultetne programe (4 na Teološki fakulteti, 1 na Fakulteti za management). En obsojenec je bil vpisan na višjo strokovno šolo Grm Novo mesto – Center biotehnike in turizma, en je bil vpisan v višješolski program Ekonomist, ki ga je izvajal ERUDIO izobraževalni center, en obsojenec je bil vpisan v maturitetni tečaj, ki ga je izvajal CDI Univerzum, en obsojenec je bil vpisan v program srednjega strokovnega izobraževanja Kmetijsko – podjetniški tehnik, ki ga je izvajala Kmetijska šola Grm in biotehniška gimnazija. Na POO Slovenska vas je bil en obsojenec vpisan v redni študij prava na Evropski pravni fakulteti v Novi Gorici, en obsojenec je bil vpisan v doktorski študij, program Računalništvo in informatika na Fakulteti za elektrotehniko, računalništvo in informatiko, en obsojenec je bil vpisan v program višje strokovne šole Varstvo okolja in komunala, ki ga je izvajal Šolski center Novo mesto, en obsojenec je bil vpisan v Gea College v višješolski strokovni program Ekonomist – poslovna smer.

V zavodu Celje so imeli obsojenci možnost vključitve v redno šolo in dnevno obiskovanje pouka, programe izobraževanja ob delu z obiskovanjem predavanj in samoizobraževanje z izpiti s pomočjo konzultacij na šolah. Zavod ima utečeno sodelovanje z izobraževalnimi ustanovami: Ljudska univerza Celje, Srednja šola za gostinstvo in turizem Celje, Poslovno-komercialna šola Celje, Šolski center Celje in Srednja ekonomska šola Celje. V letu 2017 se je en obsojenec izobraževal na Višji strokovni šoli Grm Novo mesto.

V zavodu Koper sta se formalno izven zavoda izobraževala dva obsojenca (Gimnazija Piran – priprava na maturitetni tečaj; IC Memory – smer ekonomski tehnik). V Oddelku Nova Gorica se je v izobraževanje izven zavoda vključil en obsojenec, ki je obiskoval poklicno šolo - smer trgovec.

V Oddelku Novo mesto je tekom celega leta potekalo računalniško opismenjevanje v Središču za samostojno učenje na Razvojno izobraževalnem centru v Novem mestu. Na OO Ig je bil en obsojenec vključen v usposabljanje za podaljšanje temeljne poklicne kvalifikacije za prevoz blaga v cestnem prometu; en obsojenec je opravljal usposabljanje za vozniški izpit; en obsojenec se je usposabljal za viličarista; en obsojenec je bil vpisan na Visoko šolo za poslovne vede – smer Poslovna informatika; en obsojenec je bil vpisan na Evropsko pravno fakulteto Nova Gorica.

V zavodu Maribor so trije obsojenci obiskovali osnovno šolo na Andragoškem zavodu Maribor, en obsojenec je bil vpisan na Teološko fakulteto. V Oddelku Murska Sobota je bil en obsojenec vključen v osnovno šolo za odrasle in en v srednjo poklicno šolo, smer trgovec. Na OO Rogoza je bil en obsojenec vpisan v visokošolski program Gradbeništvo na Fakulteti za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo Univerze v Mariboru.

V zavodu Ig je bilo šest obsojenk vključenih v formalni izobraževalni program izven zavoda - ena je bila vpisana na Fakulteto za upravo, tri v program izobraževanja odraslih na ustanovi Cene Štupar (ena v program bolničar – negovalec, dve v program gastronomske in hotelske storitve), ena je bila vpisana na CDI Univerzum, ena je obiskovala srednješolski program za pridobitev izobrazbe aranžerski tehnik.

C/ Viri financiranja izobraževanja

Program osnovne šole je brezplačen, saj sredstva zagotavlja Republika Slovenija. Izobraževanje je bilo brezplačno tudi za vse, ki so se izobraževali v okviru projekta »Razvoj delovnih kompetenc zaprtih oseb«. Izobraževalne programe izven zavoda so si zaprte osebe financirale same in s pomočjo bližnjih.

V zavodu Dob, POO Slovenska vas in OO Puščava imajo od julija 2016 dalje obsojenci, ki so se izobraževali v zavodu, v okviru projekta »Razvoj delovnih kompetenc zaprtih oseb« izobraževanje brezplačno. Obsojenci so krili le stroške popravnih izpitov. Tečaj računalniška pismenost za odrasle je bil sofinanciran s strani Evropskega socialnega sklada in Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport in je bil za obsojence brezplačen. Tečaj angleškega jezika je bil brezplačen. V Oddelku Novo mesto je finančna sredstva za izobraževanje obsojencev zagotovil Razvojno izobraževalni center Novo mesto, ki je sredstva pridobil na javnih razpisih. V ženskem zaporu Ig je bila v treh primerih plačnik izobraževanja organizacija CDI Univerzum v okviru projekta Competent to do, v primeru izobraževanja na Fakulteti za upravo gre za vključitev v redni program, ki je javno financiran. Za mladoletnike v prevzgojnem domu je bilo izobraževanje brezplačno. Sredstva sta zagotavljala prevzgojni dom in javni gospodarski zavod.

D/ Motiviranje obsojencev za izobraževanje

Vsi obsojenci so seznanjeni z možnostjo izobraževanja v času prestajanja kazni zapora že v fazi sprejema. Svetovalci oz. pedagogi obsojence na podlagi že pridobljene izobrazbe in izkušenj usmerjajo v različne oblike izobraževanj že v uvodnih razgovorih in tudi v času prestajanja kazni zapora (motivacijski razgovori), prav tako so obsojenci glede izobraževanj informirani preko oglasnih desk, malih skupin, oddelčnih skupnosti. V prevzgojnem domu so mladoletnike motivirali pedagogi in izvajalci izobraževanj. Proces motivacije se je začel že v sprejemni fazi s predstavitvijo izobraževalnih programov, ogledi delavnic in šole ter pogovori z delovnimi inštruktorji, inštruktorji v učnih delavnicah in pedagogi andragogi na šoli.

E/ Omejitve

V programe v okviru projekta »Razvoj delovnih kompetenc zaprtih oseb« se lahko vključijo samo tisti obsojenci, ki imajo dovolj dolgo kazen, da program zaključijo do konca trajanja projekta oziroma najkasneje do leta 2021 (oz. do 2022). Posledično se obsojenci, ki so se želeli vpisati v program, ki ga zaradi krajše kazni ne bi mogli zaključiti v zavodu, ne morejo izobraževati brezplačno.

V nekaterih zavodih je velika težava tudi v tem, da nimajo ustreznih oz. namenskih prostorov za izobraževalne aktivnosti.

V zavodu Dob so v letu 2017 opazili dodaten upad vključenih v vse oblike izobraževanj. Obsojenci so se redkeje odločali za vključitev predvsem v formalno izobraževanje, nekoliko več zanimanja je bilo za krajše oblike izobraževanj (npr. NPK). Delno se lahko upad zainteresiranosti in motivacije za izobraževanje obrazloži z večjo ponudbo dela v zavodu.

V prevzgojnem domu so se srečevali s težavami kot so slaba opremljenost z učnimi pripomočki, delovnimi stroji in napravami ter njihova zastarelost, izostanki od pouka, nizko predznanje, uporaba psihoaktivnih snovi, nižje intelektualne sposobnosti, nizka in kratkotrajna motiviranost, nizko vrednotenje izobraževanja.

F/ Uspehi

V vseh zavodih se je projekt »Razvoj delovnih kompetenc zaprtih oseb« uspešno nadaljeval.

V zavodu Dob, POO Slovenska vas in OO Puščava ponujajo pet srednješolskih programov, zaznano je naraščanje števila vpisanih v višje in visokošolske programe, narašča število obsojencev s statusom izobraževanca; obsojenci imajo tudi možnost vključitve v številne NPK programe.

V zavodu Koper so obsojencem omogočili več formalnih in neformalnih oblik izobraževanj (v primerjavi s preteklimi leti).

V Oddelku Novo mesto so v letošnjem letu uredili učilnico, ki bo bistveno vplivala na lažje izvajanje izobraževalnih in drugih aktivnosti.

V prevzgojnem domu je večini mladoletnikov uspelo doseči zastavljene cilje v formalnih in neformalnih oblikah izobraževanja. Izboljšana je bila fleksibilnost in potrebna diferenciacija ter utrjeno zaupanje pri sodelujočih zunanjih izobraževalnih institucijah.

Tiskovna konferenca ob gostovanju gledaliških predstav Domna Valiča in Metke Pavšič v zaporih

G/ Izzivi in predlogi za izboljšanje

Za kontinuirano in nemoteno izvajanje predvsem formalnih oblik izobraževanja, ki bi bilo dostopno vsem obsojencem, je potrebno poiskati sistemske rešitve za področje izobraževanja odraslih v zaporih. Financiranje izobraževanj zaprtih oseb je z evropskim projektom »Razvoj delovnih kompetenc zaprtih oseb« preneseno z obsojencev in zavoda na druge vire, kar pomeni več možnosti in večjo dostopnost za obsojence. Glede na to, da izobraževanje lahko pripomore v procesu rehabilitacije in zmanjšuje negativne učinke zapora, bi morali področju izobraževanja nameniti posebno pozornost, predvsem pa zagotoviti sredstva za kontinuirano izvajanje različnih formalnih programov. Smiselno bi bilo, da se na državni ravni poišče načine za enake možnosti zaprtih oseb na področju dostopnosti do sofinanciranja šolanja v času prestajanja kazni zapora.

Vzpostavitev ali izboljšanje računalniških učilnic bi ob zagotovitvi dodatnih vsebinskih elementov lahko služilo študiju na daljavo.

V prevzgojnem domu so naslednji izzivi: vključevanje mladoletnikov v novo odprte programe NPK in tečaje, odpiranje novih možnosti delovnega usposabljanja v okoliških podjetjih, odpiranje novih programov srednjega poklicnega in srednjega strokovnega izobraževanja, organiziranje praktičnega pouka v sodelovanju z zunanjimi subjekti, postopna ureditev delavniških prostorov, pridobitev raznolikih naročil izdelkov in polizdelkov na nivoju JGZ, samooskrba zavoda, širitev zaposlovanja mladoletnikov na vrtu, parku, polju, sadovnjaku in posodobitev z učili.

3.3. PEDAGOŠKO DELO IN PROSTOČASNE DEJAVNOSTI

3.3.1. Delo pedagogov

Strokovni delavci – pedagogi, pripravijo osebni načrt prestajanja kazni za vsako zaprto osebo ter usmerjajo zaprto osebo v tisto obliko obravnave, ki jo potrebuje. Sodelujejo v strokovnem timu, ki pripravlja mnenja o obravnavi vsake zaprte osebe posebej. Pedagog obsojenca spremlja, po potrebi dopolnjuje njegov osebni načrt, ocenjuje in koordinira obsojenčevo prestajanje kazni ter vodi upravne postopke in pripravlja potrebno dokumentacijo kot so poročila in mnenja za sodišča ter druge organe, redno vodi zapise o vseh opravljenih razgovorih (uvodni, informativni, razbremenilni, svetovalni), vodi potrebne evidence, z ostalimi strokovnimi delavci pripravlja letno poročilo, vodi osebni spis za obsojence, sodeluje z ostalimi strokovnimi delavci, ipd.

Vrste aktivnosti/skupinske

(46)

Število seans	Obsojeniške			Mladoletniške			Skupaj		
	m	ž	vsi	m	ž	vsi	m	ž	vsi
Sestanki malih skupin	1232	80	1312	1017	0	1017	2249	80	2329
Sestanki oddelčnih/domskih skupnosti	123	17	140	11	0	11	134	17	151
Ostale oblike	591	4	595	74	0	74	665	4	669
SKUPAJ	1946	101	2047	1102	0	1102	3048	101	3149

Pedagog pri svojem delu uporablja individualne in skupinske metode dela. Razbremenilni razgovori, ki jih opravljajo, lahko prispevajo k ugodnejši klimi v zavodu. Razbremenilni razgovor se nanašajo predvsem na stiske zaprtih oseb med prestajanjem kazni. V letu 2017 so pedagogi v vseh zavodih in prevzgojnem domu opravili skupno 3.149 skupinskih aktivnosti. Največ je bilo sestankov malih skupin 2.329, sestankov oddelčnih oziroma domskih skupnosti je bilo 151, veliko (669) pa je bilo tudi ostalih oblik skupinskega dela. Sestanki malih skupin potekajo v vseh zavodih praviloma enkrat tedensko, vsak pedagog vodi skupine med 10 in 12 obsojencev. Kot tehnike dela se uporabljajo predavanja, vodene diskusije, izpolnjevanje

vprašalnikov, pogovor, itd. Sestanki oddelčnih/domskih skupnosti se praviloma odvijajo enkrat mesečno, kjer so poleg pedagogov prisotni še drugi strokovni delavci, vodstvo zavoda ali oddelka, ter predstavniki oddelka za varnost. Ostale oblike skupinskega dela, ki ga izvajajo pedagogi, predstavljajo različne skupinske dogodke, ki pa nimajo vedno značaja kontinuiranega dela (sestanki po traktih, predavanja, tečaji, ustvarjalne delavnice, razni športni, kulturni dogodki, delavnice nenasilne komunikacije, itd). V prevzgojnem domu potekajo male skupine vsakodnevno, vodi jih pedagog. Sestanki domske skupnosti se izvajajo enkrat mesečno.

Število aktivnosti/individualne

47

Število seans	Priporniki			Obsojenci			Mladoletniki			Skupaj		
	m	ž	vsi	m	ž	vsi	m	ž	vsi	m	ž	vsi
Uvodni razgovor	529	0	529	1510	69	1579	12	0	12	2051	69	2120
Svetovalni razgovor	339	0	339	13369	505	13874	384	0	384	14092	505	14597
Informativni razgovor	563	0	563	30335	1090	31425	192	0	192	31090	1090	32180
Intervencije/ razbremenilni razgovor	202	0	202	2579	215	2794	27	0	27	2808	215	3023
Učna pomoč	0	0	0	152	2	154	68	0	68	220	2	222
Ostalo	382	0	382	799	0	799	0	0	0	1181	0	1181
SKUPAJ	2015	0	2015	48744	1881	50625	683	0	683	51442	1881	53323

Individualno obliko obravnave v največji meri predstavljajo različne oblike razgovorov, intervencij in drugih oblik pristopov. Zaprte osebe se lahko na razgovore prijavljajo pisno preko prijavnice, ustno pri pravosodnih policistih ali neposredno pri pedagogu. Individualne oblike obravnav se izvajajo tudi na pobudo pedagoga. Zaradi narave dela pedagogov je težko točno številčno in vsebinsko ovrednotiti vse aktivnosti, kljub temu pa so v tabeli zabeležene tiste aktivnosti, ki so imele pomemben vpliv na nadaljnje usmerjanje pripornika, obsojenca ali mladoletnika.

V letu 2017 so pedagogi skupaj opravili 53.323 zabeleženih aktivnosti, od tega 50.625 z obsojenci. Daleč največ je bilo svetovalnih in informativnih razgovorov, 46.777 (87,7 %), razbremenilnih razgovorov, ki se izvajajo večinoma ob raznih izrednih dogodkih ali stiskah zaprtih oseb, je bilo 3.023 (5,7 %), uvodnih razgovorov s pedagogom, ki so jih deležne vse zaprte osebe ob nastopu kazni, je bilo vseh skupaj 2.120 (4,0 %). Pedagogi v nekaterih zavodih nudijo tudi učno pomoč, tovrstnih aktivnosti je bilo 222 (0,4 %), ostalih, neopredeljenih srečanj je bilo 1.181 (2,2 %).

V prevzgojnem domu je zaradi narave dela nemogoče številčno ovrednotiti vse aktivnosti v obliki razgovorov. Pedagogi so namreč tesno vpleteni v vsakodnevne aktivnosti mladostnikov v matičnih skupinah. To pome-

Izdelava pustnih mask

ni, da imajo mladoletniki možnost razgovora s pedagogi na vsakodnevni ravni, brez predhodne najave. Težko je številčno opredeliti tudi sodelovanje pedagogov s svojci. Razgovori (preko telefona, osebno – ob obiskih, predhodnih najavah za razgovore) potekajo redno pri načrtovanju in preverjanju koriščenja samostojnih ugodnosti izven zavoda. Razgovori potekajo redno tudi v obdobju, ko mladoletnik nima možnosti koriščenja samostojnih ugodnosti izven zavoda, saj je pomembno medsebojno sodelovanje in informiranost staršev o mladoletnikovem izpolnjevanju osebnega načrta. Zato se podatki v tabeli nanašajo le na mladoletne obsojence iz zavoda Celje.

Število razgovorov s svojci in sodelovanje z zunanjimi institucijami

48

Število	Priporniki			Obsojenci			Mladolletniki			Skupaj		
	m	ž	vsi	m	ž	vsi	m	ž	vsi	m	ž	vsi
Svojci/ostali	29	0	29	1749	45	1794	98	0	98	1876	45	1921
Zunanje institucije	87	0	87	4052	179	4231	111	1	112	4250	180	4430
Ostalo	3	0	3	558	0	558	34	0	34	595	0	595
SKUPAJ	119	0	119	6359	224	6583	243	1	244	6721	225	6946

Tudi tu je bilo zaradi številčnosti in potreb največ aktivnosti namenjenih obsojencem. Od vseh 6.946 dogodkov je bilo največ sodelovanja z zunanjimi institucijami 4.430 (63,8 %), nekoliko manj s svojci, in sicer 1.921 (27,6 %).

Sodelovanje s svojci in drugimi osebami poteka na več načinov, in sicer preko razgovorov v zavodu, preko telefona ali preko pisnih oblik komunikacije. S svojci in drugimi (če se s tem strinja tudi obsojenec) se razgovori opravljajo v zavodu, npr. pred pričetkom koriščenja ugodnosti, na željo obsojencev, v postopku odločanja o odobritvi dodatnih obiskovalcev, itd. Z zunanjimi institucijami se sodeluje osebno ob obiskih v zavodih, preko pisne dokumentacije (se posreduje oziroma pridobiva določene informacije, ki se jih nato uporablja pri nadaljnji obravnavi obsojenca), preko telefonskih pogovorov ali preko elektronske pošte. Najpogosteje se sodeluje s centri za socialno delo, z zavodi za zaposlovanje, upravnimi enotami, občinami, sodišči, zdravstvenimi institucijami, policijo, bankami, nevladnimi organizacijami, samskimi domovi, društvi, delodajalci, izobraževalnimi institucijami, itd.

Priprava zahtevnih besedil

49

Vrsta dokumenta	Priporniki			Obsojenci			Mladolletniki			Skupaj		
	m	ž	vsi	m	ž	vsi	m	ž	vsi	m	ž	vsi
Osebni načrt/dopolnitve ON	0	0	0	10574	633	11207	517	8	525	11091	641	11732
Poročila/mnenja	88	0	88	3317	179	3496	246	6	252	3651	185	3836
Odločbe/sklepi	0	0	0	3909	157	4066	115	0	115	4024	157	4181
Ostalo	40	0	40	6977	477	7454	99	0	99	7116	477	7593
SKUPAJ	128	0	128	24777	1446	26223	977	14	991	25882	1460	27342

Delovno mesto pedagoga je v veliki meri tudi uradniško delovno mesto, zato je njihovo dejansko pedagoško delo podvrženo velikemu številu priprav zahtevnejših besedil. Obsojenca se med prestajanjem kazni spremlja, njegovo prestajanje kazni se obravnava na t. i. spremljevalnih konferencah, na podlagi katerih lahko nastajajo tudi dopolnitve in spremembe osebnih načrtov obsojencev. Teh je bilo v minulem letu 11.732 (42,9 %). Drugih oblik dokumentacije, denimo poročil za pogojni odpust, predčasni odpust, zaključnih poročil, poročil sodiščem, premestitve, prekinitve, poročila v zvezi z obravnavo pritožb, itd. je bilo 3.836 (14 %). Pripravljenih je bilo tudi 4.181 (15,3 %) odločb in sklepov. Pedagogi pripravljajo še ostala besedila in dokumentacijo v obliki raznih zapisnikov, dovolilnic, seznamov dovoljenih obiskovalcev in dopisovalcev, uradnih zaznamkov, razne poizvedbe, itd. Tovrstnih dokumentov je bilo 7.593 (27,8 %).

Skupno število pripravljenih dokumentov in zahtevnih besedil (27.342) kaže, da je pedagoško delo v zaporih zelo obremenjeno z administrativnimi in upravnimi postopki, kar oddaljuje osnovno poslanstvo tega področja in zmanjšuje možnost intenzivnejšega izvajanja neposrednih pedagoških aktivnosti z zaprtimi osebami. Cilj je, da si v prizadevamo za spremembe predpisov v smeri zmanjševanja administriranja.

3. 3. 2. Prostočasne dejavnosti

Obsojenci in mladoletniki so preživljali prosti čas v najrazličnejših organiziranih dejavnostih, ki so jih vodili zavodski delavci. V vseh zavodih in oddelkih so prevladovale športno-rekreativne dejavnosti, pomembno vlogo so imele tudi najrazličnejše ustvarjalne dejavnosti.

Prostočasne dejavnosti predstavljajo zelo pomemben del vsakdana obsojencev v času prestajanja kazni za pora, še posebej pri mladoletnikih. Prostočasne dejavnosti omogočajo aktivno preživljanje časa, priložnost za ustvarjanje in pozitivno samopotrjevanje, sproščanje napetosti in zmanjšanje razlikovanj na podlagi kulturnih, etičnih, verskih in socialnih dimenzij življenj mladostnikov.

Tudi v letu 2017 je bilo namenjene veliko skrbi za organizacijo prostočasnih aktivnosti. Športnih, kulturno umetniških, glasbenih in drugih dogodkov je bilo mnogo. Pri tem so zavodi krepili vezi in sodelovali z okoljem. Ob tem je pomemben poudarek, da poleg osnovnih in prednostnih nalog, organizacija tovrstnih aktivnosti predstavlja dodatno delo, ki ga zaposleni zagotavljajo, kljub siceršnji (pre)obremenjenosti.

Javna agencija za knjigo Republike Slovenije (JAK) je v letu 2017 v ZPMZKZ Celje, ZPKZ Ig in ZPKZ Maribor izvajala projekt »Vključujemo in aktiviramo!«, ki ga sofinancira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Namen projekta je razvoj in izvajanje interdisciplinarnih programov socialne aktivacije za obsojence. Cilj projekta je približevanje trgu dela z vključitvijo kulturne komponente. Obsojenci so skozi program, utemeljen na ustvarjalnosti in kulturi, pridobili znanje in kompetence, s katerimi bi se v prvi vrsti lažje socialno aktivirali in posledično vključili na trg dela. Vsebinsko se je program odvijal skozi zgodbe knjig priznanih slovenskih avtorjev, preko katerih so obsojence popeljali strokovno podkovani mentorji skupaj z drugimi strokovnjaki z različnih področij - slovenski pisatelji, prevajalci, ilustratorji in drugostrokovnjaki s področja knjige. Program se je odvijal skozi več modulov (modul književnosti, modul ilustriranja, modul kreativnega pisanja). Ob koncu leta je izšel tudi zbornik projekta z naslovom »Pot k svobodi«, ki je dosegljiv na spletni strani JAK.

A/ Organizirane prostočasne dejavnosti v zavodu

V vseh zavodih so se obsojenci in mladoletniki preko celega leta vsakodnevno vključevali v različne športne aktivnosti (fitnes, mali nogomet, košarka, namizni tenis, odbojka, balinanje, šah, biljard, pikado, badminton, rolanje, kolesarjenje tek, sprehodi), organizirani so bili različni turnirji (šah, balinanje, namizni tenis, nogomet). V zavodu Dob so organizirali in realizirali 7 šahovskih turnirjev, nogometno tekmo in športno srečanje z zunanjo ekipo iz Mokronoga, nogometno tekmo z mladoletniki iz prevzgojnega doma in nogometno tekmo z ZPMZKZ Celje. V zavodu Koper so štirikrat gostili zunanjo ekipo v malem nogometu, in sicer ekipo društva Kralji ulice, mladoletnike iz prevzgojnega doma in dvakrat »Veterane« iz Pirana. Organizirali so tudi turnir v namiznem tenisu. V Oddelku Nova Gorica so izvedli športni dan, turnir v namiznem tenisu in ročnem nogometu. V zavodu Ljubljana so organizirali tradicionalno tekmo v malem nogometu med ekipama obsojencev iz zavoda Ljubljana in ekipo društva Kralji ulice. Poleg tega so dvakrat organizirali turnir v balinanju, turnir v namiznem tenisu, šahovski turnir ter košarkarski turnir trojk. V zavodu Maribor so dvakrat izvedli šahovski turnir. V Oddelku Murska Sobota so izvedli tekmovanje v šahu, namiznem tenisu in košarki. V vseh zavodih so bile organizirane različne ustvarjalne delavnice (izdelava novoletnih okraskov, čestitk in okraševanje oddelka, slikanje in drugo).

V zavodu Dob je bilo v prostočasne dejavnosti vključenih 11 obsojencev, ki so se lahko vključevali v različne dejavnosti (slikanje, modelarstvo, modeliranje z glino, fimo maso, mavcem...). Za obsojence, ki so nameščeni v posebej varovanem oddelku, sta bili organizirani pustna in novoletna delavnica. Zavodska glasbena skupina Kamioni Avioni je izvedla tri koncerte, v individualno igranje inštrumenta (harmonika, bobni, bas kitara, kitara, klaviature) je bilo tekom leta vključenih 10 obsojencev. V okviru sodelovanja v projektu »Noč knjige« je bilo obsojencem omogočeno individualno branje knjig v dnevni prostorih do polnoči po vseh oddelkih.

Nadaljevali so s prodajo in razstavo slik ter ostalih izdelkov v Knjižnici Mirana Jarca Novo mesto. V zavodu Celje so v sodelovanju z Ljudsko univerzo Celje izvajali različne ustvarjalne delavnice. V organizaciji zavoda so imeli vsak petek glasbeno delavnico in uporabo internetne učilnice. Pripravili so tudi različne kulturne dejavnosti. V okviru sodelovanja v projektu »Noč knjige« je bilo obsojencem omogočeno individualno branje knjig v dnevnih prostorih do polnoči. V Oddelku Nova Gorica so organizirali spomladanski piknik. V zavodu Ljubljana so se obsojenci udeleževali prostovoljnega dela na zavodskem vrtu (21 obsojencev), za katere so izvedli tudi ekskurzijo. V Oddelku Novo mesto so se izvajale delavnice z različno tematiko v okviru programa Vseživljenjskega učenja. V Oddelku Murska Sobota so izvedli zabavno poučni kviz splošnega znanja. V zavodu Ig so pripravili različne prireditve (ob dnevu žena, Pozdrav poletju, Pozdrav jeseni, novoletno božično prireditev, zaključno prireditev projekta *Vključujemo in aktiviramo*). Čez celo leto so pod vodstvom obsojenk potekale pevske vaje. Obsojenke so skrbale tudi za urejenost okolice zavoda, parka ter za zelenjavni in zeliščni vrt. V prevzgojnem domu je preko Ljudske univerze Celje prihajal športni pedagog, ki je z mladoletniki izvajal različne športne vsebine v telovadnici zavoda. Tekom leta so v prevzgojnem domu izvajali tudi likovno kreativne delavnice, planinsko dejavnost, vrtnarsko dejavnost, urejanje okolice zavoda, kuharsko delavnico in novinarsko dejavnost.

B/ Vključevanje obsojencev v prostočasne dejavnosti izven zavoda

V zavodu Dob in na Oddelku Slovenska vas so pod vodstvom strokovnih delavcev za obsojence realizirali dva pohoda. V zavodu Celje so pod vodstvom strokovnih delavcev petkrat organizirali voden skupinski namenski izhod za obsojence, ki je bil namenjen sprostitvi in je bil prežet s kulturnimi oziroma športnimi vsebinami. Udeležili so se tudi nogometnega turnirja v zavodu Dob. V zavodu Koper so izvedli pohod na Slavnik. V Oddelku Nova Gorica so se obsojenci udeležili pohoda na Škarsbijel ter dvakrat obiskali plezalni center DEŠ. V Oddelku Novo mesto so obsojenci obiskovali različne prireditve in potopisna predavanja v Knjižnici Mirana Jarca in RIC Novo mesto. Na OO Ig je bil en obsojenec vključen v gledališko skupino znotraj obravnave odvisnosti na Društvu Žarek upanja. V zavodu Maribor so sodelovali v Živi knjižnici (projekt organiziran s strani MKC Maribor, financiran s strani Mestne občine Maribor in Urada za mladino Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport). Poleg tega so v sklopu prenove zavodske knjižnice sodelovali tudi pri urejanju Bukvarne Ciproš. V Oddelku Murska Sobota je enkrat tedensko potekala rekreacija obsojencev na igrišču športnega društva Partizan. V odprtem oddelku Rogoza so se obsojenci udeleževali igranja nogometa na malem igrišču v kraju Rogoza in na velikem igrišču Športnega parka Rogoza. V Prevzgojnem domu Radeče so se mladoletniki vključevali v športne aktivnosti (turnir v nogometu v ZPKZ Dob, ZPKZ Koper, z dijaki Gimnazije center Celje ter kopanje na bazenu v Radečah), se udeleževali različnih prireditev (ogled smučarskih poletov v Pla-

nici, predstavitev izdelkov na stojnici »Miklavžev sejem«, ogledali so si gledališko predstavo »Prihaja Jemina«) in izletov (kopanje na Bledu, kopanje v Strunjanu, piknik na Lisci).

C/ Gostovanja zunanjih ustvarjalcev v zavodu

V zavodu Dob je potekalo predavanje Zavoda RS za transfuzijo krvi na temo Kri ni voda, snemanje kratkega dokumentarnega filma ter koncert skupine Harmonica Ragti-

Projekt Vključujemo in aktiviramo v ZPKZ Maribor

me Happy blues, organiziran je bil koncert glasbene skupine »Vlado Poredoš akustični trio«, potekal je projekt Naš klub domišljije »Bere-mo skupaj« v sodelovanju s Knjižnico Trebnje. Sodelovali so tudi z mentorjem iz projekta »Vključujemo in aktiviramo«. Redno je potekal tečaj joge, ki ga je izvajal zunanji izvajalec g. Mohan Zupančič. V zavodu Celje so preko celega leta izvajali projekt »Vključujemo in aktiviramo« v sklopu katerega so v zavodu gostili številne goste ter organizirali potopisno predavanje Tomaža Majcna – ZDA. V zavodu Koper so organizirali gostovanje igralca Domna Valiča, ki je predstavil svojo monokomedijo »Zapornik 3.2.3.«. V

Pisatelj in dramatik Tone Partljič je vodil delavnice v okviru projekta Vključujemo in aktiviramo v ZPKZ Maribor

zavodu Maribor je potekal že četrti »Čuzafešt«, na katerem sta nastopila Tadej Vesenjaki in Andrej Černelč. Na novoletnem koncertu so nastopili Nonet Vivere in dijaki Škofijske gimnazije Maribor. Preko celega leta so izvajali projekt »Vključujemo in aktiviramo« v sklopu katerega so v zavodu gostili številne goste, vodil pa ga je Tone Partljič. V Oddelku Murska Sobota so ob koncu leta organizirali družabno srečanje z dijaki soboške gimnazije, ki so za obsojence pripravili glasbeni program. V zavodu Ig so v okviru projekta »Vključujemo in aktiviramo« gostili številne goste, pripravili so predstavitev knjige obsojenke Lekan z naslovom Brazgotine, na kateri so sodelovali zunanji gostje ter organizirali gostovanje gledališke monodrame Metke Pavšič z naslovom »Ničesar ne obžalujem« in gledališke monodrame Anna-Mari Laulumma z naslovom »Bog je moj pisar«. V Prezgojnem domu Radeče so sodelovali z Mladinskim centrom Velenje (»rap« delavnice, pisanje pesmi).

D/ Zavodske knjižnice

V vseh zavodskih knjižnicah je potekala redna izposoja knjig, ponekod je bila omogočena tudi izposoja v lokalnih in potujočih knjižnicah. Zavodske knjižnice so obogatile svoje zbirke s knjigami, ki so jim jih podarile lokalne knjižnice, izobraževalne ustanove in posamezniki. Za izposajo in vračanje knjig so skrbeli zaposleni in zaprte osebe same.

Težava zavodskih knjižnic je v pomanjkanju novejših knjig in drugih knjižnih enot. V zavodu Dob so imeli ob koncu leta 9.868 tiskanih knjig; tekom leta so v obliki donacij prejeli 108 knjig, 703 revije in 3 CD-je. V zavodu Celje so zelo dobro sodelovali z Osrednjo knjižnico v Celju, kjer so si mesečno izposodili od 40 – 70 knjižnih gradiv. V zavodu Koper imajo na voljo tudi t. i. »premično zbirko« Osrednje knjižnice Srečka Vilharja (gre za knjige, ki jih je osrednja knjižnica odpisala), poleg tega je bila obsojencem omogočena tudi izposoja preko Osrednje knjižnice Srečka Vilharja. V zavodu Ljubljana imajo na voljo preko 6000 knjižnih enot. V Oddelku Novo mesto je bila zaprtim osebam zagotovljena izposoja knjig v zavodski knjižnici ter izposoja knjig in ostalega gradiva iz Knjižnice Mirana Jarca. V zavodu Maribor imajo preko 4000 knjižnih enot. V Oddelku Murska Sobota sodelujejo s Pokrajinsko in študijsko knjižnico v Murski Soboti. V Odprtem oddelku Rogoza imajo knjižnico z nekaj več kot 1000 enotami. V zavodu Ig je bila knjižnica v letu 2017 prenovljena in razširjena. Razpolagajo s približno 7000 knjigami, v zavod je enkrat mesečno prihajala tudi potujoča knjižnica (Mestna knjižnica Ljubljana). V prevzgojnem domu imajo okrog 3000 enot knjižnega gradiva.

E/ Zavodski časopisi

Namen časopisov je predstaviti aktivnosti in življenje v posameznem zavodu kot ga vidijo in doživljajo zaprti. Izdajanje zavodskih glasil je nekoliko zamrlo. Razlogi za to so v pomanjkanju interesa, idej, pa tudi pomanjkanju časa za organizacijo tovrstnih aktivnosti. V zavodu Dob so izdali številko zavodskega časopisa Razpota. V zavodu Koper so izdali glasilo Com.Plic. V zavodu Ljubljana so izdali številko zavodskega glasila Člen. Na OO Ig so izdali eno številko zavodskega časopisa Cajteng. V zavodu Ig je izšel zavodski časopis Upanje. V prevzgojnem domu sta bili izdani dve številki zavodskega časopisa Grajske novice.

F/ Omejitve

V zavodih se srečujejo s težavami glede zagotavljanja materiala za tovrstne aktivnosti ter pomanjkanjem osnovnih pripomočkov, pa tudi s kadrovskimi težavami, s prostorsko stisko in dejstvom, da na voljo ni dovolj primernih prostorov.

G/ Uspehi

V letu 2017 je potekalo veliko dogodkov, preko katerih so se zavodi povezovali z zunanjim okoljem. Preko povezovanja z bližnjo okolico so uspeli predstaviti tako zaprte osebe kot tudi del aktivnosti, ki potekajo v zavodih (prodajne razstave v knjižnici, pohodi v bližnjo okolico, projekti v zavodu z zunanjimi gosti). Poleg tega so bile v zavodih izpeljane še številne druge aktivnosti. V zavodu Dob so v sodelovanju s Knjižnico Trebnje ponovno izpeljali projekt Naš klub domišljije, organizirali so kar tri koncerte zavodske glasbene skupine, prav tako se je povečal odkup izdelkov med obsojenci. Ohranjajo tudi sodelovanje s Knjižnico Mirana Jarca Novo mesto. V zavodih Celje, Maribor in Ig so v sodelovanju z Javno agencijo Republike Slovenije za knjigo izpeljali projekt Vključujemo in aktiviramo. V prevzgojnem domu so predstavljali izdelke na stojnici v lokalni skupnosti in sodelovali v pogozdovanju v organizaciji Zavoda za gozdove.

Utrinki s koncerta italijanskih glasbenikov v ZPKZ Dob

Utrinki s koncerta Vlado Poredoš akustični trio v ZPKZ Dob

H/ Izzivi in predlogi za izboljšanje

Tudi v prihodnje se bo zasledovalo cilj čim več sodelovanja z zunanjimi ustanovami in v povezavi s tem vključevanja v projekte, razvijanja kulturne dejavnosti, slikarskih tečajev, srečanj s pesniki, pisatelji, popotniki, igralci itd., različnih športnih dogodkov, ustanoviti glasbeno skupino, filmski krožek, organizirati koncerte in drugo. Nekateri zavodi opozarjajo na ureditev zunanjih površin za športne dejavnosti (npr. izdelava »trim steze« v zavodskem parku). Poudarjajo, da je nujno potrebno povezovanje zavodov, izmenjava idej, metod dela in skupna strategija zavodov. Opozarjajo še, da bi bilo nujno potrebno urediti možnost prodaje izdelkov, ki nastanejo v okviru prostočasnih dejavnosti.

3. 4. PSIHOLOŠKA DEJAVNOST

Delo psihologov v zavodih je bilo vsebinsko raznoliko in prilagojeno obravnavani populaciji. Vsi zavodski psihologi so s sprejetimi zaprtimi osebami opravljali uvodne razgovore. Ponekod so jih opravili z vsemi, večino pa so se usmerjali na vedenjsko zahtevnejšo populacijo. Na uvodnih razgovorih so zaprte osebe seznanjali z zavodskim življenjem. Predstavili so jim psihološke storitve in druge oblike zavodskih dejavnosti ter jih usmerjali in spodbujali k funkcionalnemu vedenju. Zaznavali so morebitno osebnostno problematiko, kot so prilagoditvene težave, odvisnost, samomorilno ogroženost in psihične težave ter izpeljali potrebne ukrepe za obravnavo in rešitev problematike. Uvodna diagnostika je bila bolj poglobljena v zavodih z manjšim prilivom zaprtih oseb. Psihodiagnostične ugotovitve so bile v pomoč pri izdelavi okvirnih individualnih programov dela z obsojenci. V nadaljnjem svetovalno-terapevtskem delu z zaprtimi osebami so psihologi te ugotovitve dopolnjevali v smislu procesne diagnostike.

Vrste psiholoških obravnav po kategorijah zaprtih oseb in po spolu v letu 2017

(50)

Vrsta obravnave	priporniki			obsojenci			mladoletniki			skupaj		
	ž	m	vsi	ž	m	vsi	ž	m	vsi	ž	m	vsi
uvodni razgovori	48	283	331	88	538	626	0	12	12	136	833	969
kontinuirane obravnave	36	168	204	480	980	1460	7	19	26	523	1167	1690
krizne intervence	2	51	53	20	105	125	3	12	15	25	168	193
razbrem. razgovori	31	228	259	200	551	751	0	3	3	231	782	1013
informativni razgovori	117	281	398	95	397	492	1	42	43	213	720	933
SKUPAJ	234	1011	1245	883	2571	3454	11	88	99	1128	3670	4798

Leseni izdelki v PD Radeče

Izdelki narejeni v okviru delovne terapije v ZPKZ Ljubljana

V letu 2017 so psihologi opravili 969 uvodnih razgovorov, od tega 331 (34,2 %) s priporniki, 626 (64,6 %) z obsojenci ter 12 (1,2 %) z mladoletniki. Število vseh opravljenih uvodnih razgovorov je za 2,8 % večje od lanskega.

Psihologi so skupaj opravili 4.798 seans, kar je 3,7 % manj kot v letu 2016. V 193 primerih je šlo za psihološke intervence, ki se izvajajo ob akutnih osebnih stiskah, kot so samomorilne težnje in samopoškodbe, depresivna stanja in akutne čustvene napetosti. V 1.013 primerih je bil opravljen razbremenilni razgovor.

298 zaprtih oseb je bilo kontinuirano obravnavanih. Z njimi je bilo opravljenih 1.690 razgovorov, kar je za 10,3 % več kot v letu pred tem. Na število seans poleg posameznikove psihološke problematike vpliva tudi časovni dejavnik (koliko časa je zaprta oseba v določeni ustanovi). Najdaljše kontinuirane obravnave tako potekajo v zavodu Dob, kjer obsojenci prestajajo najdaljše kazni.

Poleg obravnav, povezanih s psihološko problematiko zaprtih oseb, so psihologi opravili tudi 933 informativnih razgovorov, kar je za 21 % več kot v letu poprej.

Število psihološko obravnavanih oseb po kategorijah in po spolu v letu 2017

(51)

Število oseb	priporniki			obsojenci			mladoletniki			skupaj		
	ž	m	vsi	ž	m	vsi	ž	m	vsi	ž	m	vsi
obrnave	5	23	28	50	211	261	1	8	9	56	242	298
intervence	2	20	22	13	81	94	1	6	7	16	107	123
razgovori	68	335	403	110	803	913	1	38	39	179	1176	1355
SKUPAJ	75	378	453	173	1095	1268	1	38	39	249	1511	1760

V različne oblike psihološke obravnave je bilo vključenih 1.760 zaprtih oseb. Od tega je bilo 453 oseb v priporu (25,7 %), 1.268 je bilo obsojencev (72 %) in 39 mladoletnikov (2,2 %). Kontinuirano je bilo obravnavanih 298 oseb, med njimi 28 pripornikov, 261 obsojencev in 9 mladoletnikov. Praviloma so bile obravnave pripornikov krajše, vendar mnoge med njimi strokovno nič manj zahtevne, še zlasti ob kriznih posredovanjih. Intervenc je bilo deležnih 123 oseb, med njimi 7 mladoletnih.

Število zaprtih oseb, s katerimi so psihologi opravili različne vrste razgovorov, se je povečalo za 1,3 %, pri čemer se je število vseh opravljenih razgovorov zmanjšalo za 3,7 %, in sicer predvsem število razbremenilnih razgovorov za 32 %. Število informativnih razgovorov se je povečalo za 21 %. Povečalo se je tudi število uvodnih razgovorov, in sicer za 2,8 % in število kontinuiranih obravnav za 10,3 %.

Obisk študentov v ZPKZ Koper

Število kriznih intervenc se je zmanjšalo za 22,3 %. Število interventnih obravnav pa za 28,1 %. Število oseb, ki so bile kontinuirano obravnavane, se je povečalo za 2,4 %. Povprečno je obravnava trajala 5,7 srečanj.

V letu 2017 je prišlo v stik s psihologom 23 zaprtih oseb več kot leto poprej, a je bilo z njimi opravljeno skupno 1,86 seans manj. Vzrok za dokaj primerljivo stanje z lanskim letom je iskati predvsem v, glede na pretekla leta, dokaj stabilnih kadrovskih razmerah.

Vrsto in vsebino obravnav so določale tako posameznikova problematika, motivacija in sposobnost za spremembo, kot tudi strokovna izhodišča psihologov. Ta so pokrivala različna področja – od učenja spretnosti komuniciranja in socialnih veščin do razvojno-analitičnega in kognitivno-vedenjskega pristopa.

Tudi v tem letu je v zavodu Dob kontinuirano delovala edukativna skupina za obsojence s kaznivimi dejanji zoper spolno nedotakljivost. Udeleženci vsake skupine so se dobili na 15 seansah v trajanju ene ure, ki so potekale enkrat tedensko. V to obliko dela je bilo vključenih skupaj 33 obsojencev. Supervizija psihologov, ki obravnavajo te storilce, je potekala redno. Psihologi so se v letu 2017 vključevali tudi v obravnavo odvisnosti zaprtih oseb in v selekcijski del zaposlitvenih postopkov.

Prireditev v ZPKZ Maribor

Gledališka predstava v Mariboru v izvedbi obsojencev

Gledališka predstava finske igralka Anna-Mari Laulumaa

Predstava Metke Pavšič v ZPKZ Ig

3. 5. SOCIALNO DELO IN POMOČ ZA SOCIALNO VKLJUČEVANJE PO ODPUSTU

3. 5. 1. Socialna obravnava pripornikov

V letu 2017 so strokovni delavci nudili pomoč s socialnega področja pri 49,5 % na novo sprejetih pripornikov in pripornic v osmih zavodih, kjer se izvršuje pripor (zavod Ljubljana, Oddelek Novo mesto, Celje, Maribor, Oddelek Murska Sobota, Koper, Oddelek Nova Gorica in zavod Ig). Med izvrševanjem pripora je bil v 137 primerih (18,7 %) vzpostavljen stik s pristojnimi centri za socialno delo in drugimi organi. Poleg centrov za socialno delo je bil zaradi reševanja težav vzpostavljen kontakt tudi z zavodi za zdravstveno zavarovanje, z izobraževalnimi institucijami, upravnimi enotami, humanitarnimi organizacijami, bankami, Zavodom za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter drugimi. Socialno delo v priporu je usmerjeno predvsem v razreševanje kriznih situacij: urejanje in vzdrževanje stikov s svojci ter sodelovanje z zunanjimi institucijami. Opravljali so tudi svetovanja za razreševanje osebnih stisk, in sicer preko informativnih, razbremenilnih in motivacijskih razgovorov. Najpogostejša ovira pri reševanju akutnih socialnih težav pripornikov predstavlja odobritev obiska pristojnega centra za socialno delo s strani sodišča in s tem povezano čakanje za izdajo dovoljenja.

3. 5. 2. Socialna obravnava obsojencev in mladoletnikov

3. 5. 2. 1. Socialno delo ob sprejemu in v času prestajanja kazni

V letu 2017 so strokovni delavci v sprejemnem obdobju v okviru priprave osebnega načrta izdelali načrt socialnega vključevanja po odpustu za 81,9 % obsojencev in mladoletnikov. Pri 16,8 % obsojencev in mladoletnikov so ugotovili kompleksno socialno problematiko in potrebe po intenzivnejši socialni pomoči. 16 obsojencev ali 1,2 % vseh novo sprejetih obsojencev je odklonilo socialno obravnavo v zavodu. Za obsojence, ki so kazni prestajali v obliki zapora ob koncu tedna in za obsojence, ki so prestajali hišni zapor ter za tiste, ki so imeli izrečen izgon iz države, je bil načrt socialnega vključevanja po odpustu izdelan v omejenem obsegu. Za obsojence, ki pomoči na socialnem področju niso potrebovali ali želeli, načrti niso bili izdelani.

Sestavni del priprave načrta socialnega vključevanja po odpustu je tudi pridobivanje podatkov od centrov za socialno delo. V sprejemnem obdobju je bilo v letu 2017 na pristojne centre za socialno delo posredovanih 750 zaprosil za podatke iz uradnih evidenc, prejeli smo jih za 682 ali 51,4 % obsojencev in mladoletnikov. Zavodi podatkov centrov niso naprošali za obsojence tujce in za tiste s kratkimi kaznimi. 59 oziroma 4,4 % obsojencev je pomoč, vodenje in urejanje pri načrtovanju socialnega vključevanja po odpustu s strani pristojnega centra za socialno delo odklonilo.

Vsebine dela so bile prilagojene posameznikovim potrebam in specifičnim življenjskim situacijam. Najpogostejše vsebine so bile razreševanje aktualne socialne problematike, razbremenilni razgovori, socialno svetovanje, pomoč pri zaposlovanju ob odpustu, reševanje nastanitvene problematike ter usmerjanje v različne zunanje obravnave z namenom reševanja njihovih težav.

Pomembno vlogo pri delu z zunanjimi institucijami in pri reševanju težav posameznika ima socialno delo na terenu. Delež terenskega dela se je v primerjavi z lanskim letom nekoliko povečal. V letu 2017 so socialni delavci opravili skupno 204 obiskov na terenu (96 obiskov na centrih za socialno delo, 15 obiskov na domu obsojencev oz. mladoletnikov, 12 na zavodih za zaposlovanje ter 81 različnih obiskov v drugih ustanovah – upravne enote, občine, zdravstvene in humanitarne organizacije, delovne organizacije, izobraževalne organizacije, stanovanjske skupnosti, društva, nevladne organizacije, sodišča, zavetišča za brezdomce, samski domovi, delodajalci, bolnišnice, porodnišnice in ipd. Največ terenskega dela so opravili v zavodu Maribor (44) ter v zavodu Dob (33).

Med prestajanjem kazni zapora oz. vzgojnega ukrepa je socialno obravnavo potrebovalo 1.568 obsojencev in mladotletnikov. Med njimi jih je 278 potrebovalo pomoč pri urejanju stikov z družino in 687 pri reševanju materialne stiske. 174 ali 13,1 % obsojencev je zaradi nastopa kazni izgubilo zaposlitev, kar je za 4,5 % več kot v predhodnem letu.

3. 5. 2. 2. Sodelovanje z zunanjimi izvajalci socialnega varstva in drugimi ustanovami

Izvajanje načrta socialnega vključevanja in reševanje večine socialnih težav posameznika nista mogoči brez povezovanja z zunanjimi ustanovami.

Sodelovanje zavodov z zunanjimi ustanovami v letu 2017 ⁽⁵²⁾

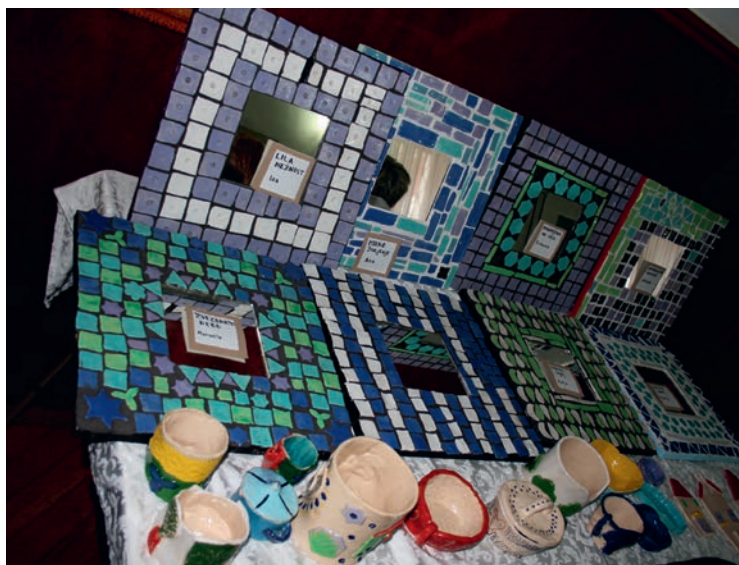
Naziv/vrsta ustanove	število stikov
centri za socialno delo	2149
zavodi za zaposlovanje	263
delovne organizacije	459
Rdeči križ in Karitas	231
zdravstvene ustanove	169
izobraževalne ustanove	1486
stanovanjske organizacije	178
ZPIZ	26
domovi za starejše občane	11
samski domovi	134
drugo	442
SKUPAJ	5548

Noč knjige je potekala tudi v zaporih in v prevzgojnem domu

Zavodi so v letu 2017 sodelovali s centri za socialno delo (38,7 %) in izobraževalnimi institucijami (26,7 %). Sodelovanje s centri za socialno delo je s strani zavodov ocenjeno kot ustrezno, občasno pričakujejo od centrov več podatkov na posredovana zaprosila za podatke iz uradnih evidenc. Po številu vzpostavljenih stikov v letu 2017 sledijo delovne organizacije, druge vladne in nevladne organizacije, društva in humanitarne organizacije (16,2 %). Delež stikov z zunanjimi ustanovami se je v primerjavi z lanskim letom rahlo povečal.

Pristojni centri za socialno delo so zaradi uresničevanja načrta socialnega vključevanja obsojencev po odpustu obiskali tudi obsojence v zavodih. Beležimo 353 obiskov centrov za socialno delo in 123 obiskov drugih oseb iz organizacij in društev, ki lahko vsak na svojem področju nudijo pomoč obsojencem (Zavod RS za zaposlovanje, upravne enote, varne hiše, Društvo Projekt človek, Lokalne akcijske skupine, Društvo Up, Društvo za nenasilno komunikacijo, Društvo Zrno, Kralji ulice, Društvo žarek upanja, Društvo Stigma, Šent, Anonimni alkoholiki, delodajalci in drugi).

Izdelki narejeni v okviru delovne terapije v ZPKZ Ig

3. 5. 2. 3. Priprava na odpust

V času pred odpustom je celotna obravnava osredotočena na konkretne priprave na odpust: zaposlitev, nastanitev, urejanje materialnih razmer in pripravo ožjega domačega okolja na vrnitev obsojenca ali mladoletnika. Od skupno 1.431 odpuščenih je bila za 226 oziroma 15,8 % obsojencev urejena izredna denarna socialna pomoč. Po odpustu je bilo na nadaljnjo pomoč na centre za socialno delo napotenih 768 (53,6 %) obsojencev.

V letu 2017 so v zavodih opravili 241 strokovnih timov s pristojnimi centri za socialno delo zaradi priprave programa potrebnih ukrepov za pomoč obsojencu po prestani kazni zapora, kar je za 5,6 % več kot v preteklem letu. Za pripravo pogojnega odpusta z varstvenim nadzorstvom je bilo opravljenih 36 koordinacij s pristojnimi centri za socialno delo. Za 9 obsojencev je bilo predlagano varstveno nadzorstvo zaradi nadaljnje obravnave odvisnosti od alkohola, za 8 obsojencev zaradi nadaljnje obravnave odvisnosti od psihoaktivnih snovi in za 14 obsojencev zaradi obravnave nasilja. Za ostale obsojence je bilo predlagano varstveno nadzorstvo s svetovanjem na pristojnem centru za socialno delo.

507 oziroma 35,4 % obsojencev in mladoletnikov se je šest mesecev pred odpustom prijavilo na zavod za zaposlovanje in se vključilo v programe aktivnega iskanja zaposlitve. Še pred odpustom se je uspelo zaposliti 5 obsojencem: 2 obsojenca iz oddelka Ig, 1 iz oddelka Rogoza, 1 iz oddelka Slovenska vas ter 1 iz zavoda Koper. Največ prijav na zavod za zaposlovanje je bilo izvedenih v zavodu Maribor (236), v zavodu Celje (79), v oddelku Ig (39) ter v zavodu Koper (37).

Zaposlitev

V letu 2017 je delež obsojencev in mladoletnikov, ki so imeli po odpustu urejeno zaposlitev, dosegal 25,9 %, kar je za 4 % več kot v predhodnem letu. 20 obsojencev se je v času prestajanja kazni zapora zaposlilo pri pravnih in fizičnih osebah zunaj zavoda. Več težav pri zagotavljanju zaposlitve je bilo pri tistih obsojencih, ki že pred nastopom kazni niso imeli urejene zaposlitve. V prevzgojnem domu se noben od mladoletnikov ob odpustu ni uspel zaposliti. V zavodu Celje je imelo zaposlitev zagotovljeno le 2,2 % odpuščenih obsojencev. Največji delež oseb z urejeno zaposlitvijo je bilo odpuščenih iz oddelka Rogoza (77,9 %), oddelka Ig (75,97 %) in oddelka Puščava (66,6 %).

Število obsojencev in mladoletnikov z urejeno zaposlitvijo ob odpustu v letu 2017

(53)

Zavod	urejena zaposlitev	delež (v %)
Dob	38	16,6
POO Slov. vas	24	61,5
OO Puščava	4	66,6
Ig	29	23
Celje	2	2,2
Koper	34	26,9
N. Gorica	5	10,2
Ljubljana	19	12,8
N. mesto	51	60
OO Ig	41	75,9
Maribor	51	17,8
M. Sobota	11	19,6
OO Rogoza	31	77,9
Radeče	9	0
SKUPNO	349	25,9

Razlogi za neurejeno zaposlitev ob odpustu v letu 2017

(54)

Razlogi	delež med nezaposlenimi v %
zaposlitve ni bilo možno zagotoviti, prijava na ZRSZ	33,5
zaposlitve ni bilo možno zagotoviti, brez prijave na ZRSZ	27,4
tujci	23,2
zdravstveni razlogi	5,8
vklučeni v postopek ugotavljanja delazmožnosti	0,4
zavrnitev pomoči pri iskanju zaposlitve	2,3
upokojenci	4,7
vklučeni v redno izobraževanje	1,6
drugo	1,1

Delež odpuščenih obsojencev (74,1 %), ki jim zaposlitve ob odpustu ni bilo mogoče zagotoviti, je v primerjavi z letom poprej ostal na isti ravni. Več težav pri iskanju zaposlitve je bilo pri tistih, ki so bili nezaposleni že pred nastopom kazni. Zaradi nastopa kazni je zaposlitev izgubilo 174 obsojencev.

Nastanitev

Zaradi nastopa kazni zapora ali prestajanja vzgojnega ukrepa je ob odpustu brez nastanitve, ki so jo imeli pred prestajanjem kazni oziroma ukrepa, ostalo 85 obsojencev in mladoletnikov. 5 obsojencev v letu 2017 sploh ni imelo urejene nastanitve po prestani kazni (odklanjali so tudi pomoč zavoda ali pristojnega centra za socialno delo). Pomoč pri urejanju nastanitve je v letu 2017 potrebovalo 81 obsojencev.

75,1 % obsojencev in mladoletnikov se je ob odpustu vrnilo domov, kar je za 17,8 % več kot v predhodnem obdobju. Drugi so si urejali nastanitev na novo. Razmere na področju nastanitve obsojencev in mladoletnikov po odpustu so v primerjavi s predhodnim letom podobne. Stanovanjska politika za zaprte osebe še vedno nima izdelane strategije ali vizije. Obsojene osebe nimajo večjih možnosti lastnega razreševanja nastanitvenega problema. Razpisi za neprofitna stanovanja so redki, stanovanj je malo, tudi za dodelitev bivalne enote so dolge čakalne vrste. Oteženo je predvsem urejanje nastanitve za obsojence brez stalnega prebivališča v RS. Za obsojence, ki so potrebovali pomoč pri urejanju nastanitve, so si zavodi pomagali tudi z zavetišči za brezdomce, z najemniškimi sobami in s samskimi domovi.

Nastanitev obsojencev ob odpustu v letu 2017

(55)

Nastanitev	delež v %
v lastnem domu	75,1
pri sorodnikih	7,4
v najemniški sobi	9,1
v samskem domu	3,3
v dodeljeni sobi ali stanovanju	1,2
v prehodnem domu za tujce	1
v domu za starejše občane	/
neurejena nastanitev	0,4
drugo	2,5

Materialna pomoč

Obsojenci in mladoletniki so bili v večini zavodov deležni pomoči z obleko in obutvijo (315 primerov), in sicer s strani zavoda in nevladnih organizacij. Izredno denarno pomoč ob odpustu je s strani centra za socialno delo prejelo 226 obsojencev (15,8 %). Glede na to, da se obsojenci ob odpustu pogosto soočajo z dodatnimi finančnimi obremenitvami, je prihranek, ki ga uspejo prihraniti v času prestajanja kazni (z delom) pogosto prenizek. 768 ali 53,6 % odpuščenih obsojencev je bilo ob odpustu napotenih na center za socialno delo, kjer so si po prestani kazni sami urejali denarno socialno pomoč, kar je za 7,9 % več kot v preteklem letu. Delež odpuščenih obsojencev, ki so ob odpustu prejeli izredno denarno pomoč centra za socialno delo, se je v primerjavi z lanskimi letom povečal za 3,3 %.

3. 5. 2. 4. Prostovoljno delo z obsojenci

V letu 2017 je imelo 6 obsojencev določene prostovoljce. Prostovoljci s svojim delom, znanjem in izkušnjami prispevajo k izboljšanju kakovosti življenja obsojencev v obliki svetovanja. Prostovoljno svetovanje temelji na vrednostni komunikaciji z obsojeno zaprto osebo in na pristnem medčloveškem odnosu, preko katerega si obsojenci pridobivajo moč in motivacijo za uspešnejšo socialno vključevanje v lokalno okolje po prestani kazni. Največ prostovoljcev je svoje delo opravljalo v zavodu Ig.

3. 5. 2. 5. Število individualnih razgovorov socialnega delavca

Socialni delavci so v letu 2017 opravili 9.679 razgovorov, od tega 1.313 uvodnih razgovorov, 3.134 svetovalno-motivacijskih razgovorov, 3.440 informativnih razgovorov, 1.509 razbremenilnih razgovorov in 280 ostalih razgovorov, ki so se nanašali na prestajanje kazni zapora, reševanje socialne problematike in priprave na odpust ter vključevanje v družbo. Največ razgovorov so opravili z obsojenci (7.561). Pri tem je potrebno poudariti, da gre za število razgovorov socialnih delavcev na delovnih mestih socialnih delavcev. Vsak zavod ali njegov oddelek nima zaposlenega socialnega delavca, zato socialno vključevanje in priprave na odpust opravljajo strokovni delavci pedagogi, njihovi razgovori z obsojenci pa niso zabeleženi v spodnji tabeli.

(56)

Število razgovorov	priporniki	obsojenci	mladoletniki	skupaj
uvodni razgovori	329	974	10	1313
svetovalno/ motivacijski razgovori	371	2722	50	3134
informativni razgovori	654	2699	87	3440
razbremenilni razgovori	279	1166	64	1509

Nogometna tekma med mladoletniki
PD Radeče in obsojenci ZPKZ Dob

Nogomet je še vedno najbolj priljubljen šport
med zaprtimi

3. 6. ZDRAVSTVENA OSKRBA

Zdravstveno oskrbo na primarni ravni zaprtim osebam zagotavljajo zdravstveni domovi v okviru javne zdravstvene mreže na območjih zavodov, pri čemer sodelovanje poteka v skladu z dogovorom, sklenjenim med zavodom in zdravstvenim domom. Na podlagi splošnih predpisov o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju imajo zaprte osebe pravico do zdravstvenih storitev po teh predpisih, razen pravic, ki so jim s specialnim predpisom omejene. Zdravstveni domovi v zavodih za prestajanje kazni zapora zagotavljajo ambulantno splošnega zdravnika, psihiatra, ambulantno centra za odvisnost, zobozdravnika in ginekološko ambulantno za zaprte ženske. Zdravstvena dejavnost se za zaprte osebe opravlja tudi v ustreznih zdravstvenih ustanovah zunaj zavoda, vendar o takšni napotitvi na pregled ali zdravljenje odloča zdravnik regionalnega zdravstvenega doma, ki v zavodu opravlja zdravstveno dejavnost. Nekateri zavodi imajo zaposlene medicinske sestre, ki zagotavljajo zaprtim osebam dodatno pomoč in nego ter nudijo svetovanje in izobraževanje za preprečevanja okužb.

3. 6. 1. Sodelovanje z Enoto za forenzično psihiatrijo UKC Maribor

Obravnavanje zaprtih oseb z duševnimi motnjami, ki potrebujejo bolnišnično oskrbo, od leta 2012 poteka v okviru Univerzitetnega kliničnega centra Maribor, na Enoti za forenzično psihiatrijo. Zdravstveni del oskrbe, vključno z zdravniškim osebjem, zagotavlja enota, varovanje pa Uprava RS za izvrševanje kazenskih sankcij.

Enota za forenzično psihiatrijo razpolaga z 48 posteljami, ki so locirane na treh oddelkih, kjer so nameščeni tako pacienti z izrečenim ukrepom obveznega psihiatričnega zdravljenja in varovanja kot tudi osebe, ki prestajajo kazen zapora ali imajo odrejen pripor ter je za njih potrebno bolnišnično zdravljenje.

V letu 2017 se je število nameščenih zaprtih oseb na enoti gibalo med 11 – 19 oseb, ki so prestajale kazen zapora ali so imele odrejen pripor.

3. 6. 2. Specialistični pregledi zaprtih oseb zunaj zavoda

Zaprte osebe so v zunanjih specialističnih ambulantah opravile 6.334 pregledov. Od tega je bilo 1.460 pregledov pripornikov in 4.874 obsojencev. Ženske so opravile 572 specialističnih pregledov, mladoletniki pa 51.

3. 6. 3. Bolnišnično zdravljenje zaprtih oseb z varovanjem in brez varovanja

Hospitaliziranih je bilo 227 oseb. 100 oseb je bilo v času hospitalizacije varovanih, 127 hospitalizacij je potekalo brez varovanja. Od 8 hospitaliziranih žensk so bile 3 hospitalizirane z varovanjem. Nihče od mladoletnikov ni bil hospitaliziran z varovanjem.

3. 6. 4. Bolezni zaprtih oseb

Po razpoložljivih podatkih o rezultatih testiranj, ki so bili pridobljeni v ambulantah, organiziranih v okviru pristojnih regionalnih zdravstvenih domov, sta bili v letu 2017 med testiranimi osebami dve osebi okuženi z virusom HIV. Hepatitis B je bil potrjen pri triindvajsetih zaprtih osebah, hepatitis C pa pri sedemindvajsetih zaprtih osebah. Imeli smo primer zaprte osebe z diagnozo tuberkuloze. Trinajst oseb je bilo obravnavanih zaradi spolno prenosljivih bolezni. Vsi zavodi so izvajali preventivne dejavnosti za preprečevanje obolenosti za omenjenimi boleznimi.

Rezultati prostovoljnih in zaupnih testiranj na hepatitis in HIV v letih 2009–2017

57

Leto	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
število testiranih na HIV in hepatitis	473	481	326	222	196	169	190	136	269
HIV	2	1	0	1	0	0	0	3	2
hepatitis A	0	0	0	1	1	0	0	0	0
hepatitis B	13	11	15	5	9	5	7	3	23
hepatitis C	47	60	55	20	25	22	18	61	27
SKUPAJ	62	72	70	27	35	27	25	67	52

Za testiranje na HIV in hepatitis se je v letu 2017 odločilo 269 oseb. Število testiranih zaprtih oseb je v primerjavi s predhodnim letom naraslo zaradi sistematičnega spodbujanja zaprtih oseb za prostovoljno testiranje, s strani zdravstvenega tima v ZPKZ Maribor, kjer je bilo v letu 2017 testiranih 115 zaprtih oseb. Bolniki so iskali pomoč in svetovanje tudi pri infektologih, ambulantah za HIV in druge spolno prenosljive bolezni. Zdravstveno osebje zavodov je dosledno izvajalo zdravstvena priporočila o pravočasnem odkrivanju bolnikov in zdravljenja ter nege po navodilih zdravnikov specialistov.

3. 6. 5. Substitucijska terapija

Substitucijsko terapijo izvajamo v ambulantah za odvisnosti od prepovedanih drog, ki so organizirane v zavodih, v okviru pristojnega regionalnega zdravstvenega doma. V sodelovanju s koordinacijo centrov za zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog so bila izdelana Strokovna navodila za obravnavo zaprtih oseb, odvisnih od prepovedanih drog, ki vsebujejo enotno doktrino zdravljenja z nadomestnimi zdravili v zavodih.

Med 929 zaprtimi osebami, ki so bile odvisne od prepovedanih drog ali so imele težave zaradi uživanja drog, je prejelo substitucijsko terapijo 553 ali 59,5 % zaprtih oseb odvisnih od drog. Največ je bilo vzdrževalne terapije. V primerjavi z letom 2016 se je število vseh zaprtih oseb na substitucijski terapiji zmanjšalo za 4,2 %. Med 663 novosprejetimi osebami s težavami s prepovedano drogo je bilo 331 ali 50 % oseb z že predpisano substitucijsko terapijo.

Tudi mladoletniki iz Prevezgojnega doma Radeče so odšli na pohod

Število zaprtih oseb na substitucijski terapiji po kategorijah v letih 2011–2017

58

Kategorija	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
priporniki	219	182	190	187	149	175	142
obsojenci	319	378	366	394	440	467	441
SKUPAJ	538	560	556	581	589	642	583

3. 6. 6. Izvajanje imunokemijskih urinskih testov

Imunokemijsko urinsko testirane so bile predvsem zaprte osebe, ki so se vključile v program obravnave odvisnosti od prepovedanih drog in so s ciljem samopotrjevanja in nadzora abstinence pisno sklenile terapevtski dogovor z izvajalci programov obravnave. Testi so bili najpogostejše uporabljeni za ugotavljanje prisotnosti opiatov, kanabisa in benzodiazepinov. Z urinskimi testi so bile preverjane tudi vse zaprte osebe na substitucijski terapiji in ostale osebe, za katere je obstajal sum, da so pod vplivom nedovoljenih psihoaktivnih snovi. V letu 2017 je bilo uporabljenih 3.471 urinskih testov.

3. 6. 7. Število ležalnih dni v zavodskih bolniških sobah in v bolnišnicah

V letu 2017 je bilo skupaj 6.771 ležalnih dni, od tega 1.733 v zavodskih bolniških sobah in 5.038 dni v bolnišnicah.

3. 6. 8. Poškodbe zaprtih oseb

Skupno število poškodb v letu 2017 je znašalo 151. Od tega je bilo poškodb pri delu 26. Največ poškodb pri delu beležimo na Dobu (10).

3. 6. 9. Samopoškodbe in poskusi samomorov

V letu 2017 beležimo 38 samopoškodb in poskusov samomorov zaprtih oseb, kar je 15 primerov manj kot v letu poprej. 22-krat so se samopoškodovali obsojenci, 13-krat priporniki, enkrat mladoletni obsojenec in dvakrat mladoletniki iz prevzgojnega doma. Najpogostejši načini so bile ureznine, obešenje in udarci. Beležimo dve predoziranji s tabletami in en primer zaužitja čistila. Vse osebe so bile ustrezno oskrbljene s strani delavcev zavodov ali zunanjega medicinskega osebja. Šest oseb je bilo hospitaliziranih na Enoti za forenzično psihiatrijo UKC Maribor. Med vsemi samopoškodovalnimi dejanji je bilo sedem poskusov samomora. Pet poskusov je bilo narejenih z obešenjem, eno z rezanjem, beležimo pa tudi poskus predoziranja s tabletami. Po navedbah zaprtih oseb so razlogi avtoagresivnega vedenja zlasti občutki obupa, nemoči, osamljenosti in brezizhodnosti zaradi odvzema svobode, poslabšanje odnosov s svojci in konflikti z ostalimi zaprtimi osebami.

V skladu s strategijo preprečevanja samomorov, ki smo jo vzpostavili v letu 2003, so v zavodih ocenili samomorilno ogroženost vsake na novo sprejete osebe. Zaprtim osebam v stiski so nudili pomoč zavodski strokovni delavci (psihologi, pedagogi, socialni delavci in zdravstveno osebje), ki so poskušali v kritičnih trenutkih usmerjati posameznika k rešitvi problema. Strokovni delavci so se povezovali tudi z zunanjimi strokovnjaki (psihiatri in kliničnimi psihologi), ki so zaprte osebe pregledali ali opazovali.

V okviru strategije preprečevanja samomorov v zaporih se je tudi v letu 2017 nadaljevalo sistematično izobraževanje delavcev za prepoznavanje samomorilne ogroženosti zaprtih oseb. Supervizijska skupina, ki jo sestavljajo predstavniki iz vseh lokacij, je obravnavala vse pomembnejše izredne dogodke s tega področja. Supervizijska skupina se je sestajala enkrat mesečno. Kot stalni članici sta od leta 2015 tudi predstavnici EFP. Uvedeno je bilo obnovitveno izobraževanje s področja preprečevanja samomorov in samopoškodb za pravosodne policiste.

3. 6. 10. Smrti

V letu 2017 so zaradi nenadnega poslabšanja zdravstvenega stanja umrli trije obsojenci. Dva sta prestajala kazen v zavodu Dob, eden pa v Kopru. Dokončan je bil en samomor pripornika. Tragičen dogodek je bil storjen v soboto v večernih urah, manj kot štiri ure po sprejemu v pripor.

3. 6. 11. Gladovne stavke

Z gladovnimi stavkami so tudi v letu 2017 zaprte osebe opozarjale na osebne stiske in nezadovoljstva. Beležimo 10 primerov gladovnih stavk, kar je dva primera manj kot v letu 2016. Priporniki (6) so z odklanjanjem hrane želeli doseči odpravo pripora ter pospešitev postopkov na sodiščih, obsojenci (4) pa so na ta način izražali predvsem nezadovoljstvo nad odločitvami zavodskih strokovnih služb. Vsi stavekajoči so bili obravnavani v skladu z mednarodnimi konvencijami o gladovnih stavkah. Odklanjanje hrane ni pustilo posledic na zdravju stavekajočih.

3. 7. POSEBNE OBLIKE STROKOVNEGA OBRAVNAVANJA

3. 7. 1. Obravnava zaprtih oseb s težavami zaradi alkohola

Obravnavo zaprtih oseb s težavami zaradi alkohola v zavodih izvajajo zavodski strokovni delavci v sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki. Namen obravnave je pomoč zaprti osebi pri vzpostavitvi abstinence in spremembi življenjskega stila ter morebitni pripravi posameznika na zdravljenje v zdravstveni ustanovi. Obravnavo zaprtih oseb s težavami zaradi alkohola pogosto spremljajo različne oblike agresivnega vedenja, družinsko in spolno nasilje. Doseganje namena obravnave so tudi v preteklem letu ovirali nizka stopnja motiviranosti za spremembo, minimaliziranje težav, obrambni mehanizmi, nepripravljenost svojcev za sodelovanje v obravnavi, pa tudi kadrovske pomanjkanje zaposlenih, ki tovrstno obravnavo izvajajo.

Število in delež zaprtih oseb z ukrepom obveznega zdravljenja ali s težavami zaradi zlorabe alkohola po kategorijah zaprtih oseb v letu 2017

(59)

Zaprte osebe	skupno število oseb v letu	število oseb s težavami zaradi alkohola	delež v %
obsojenci	2388	263	11
priporniki	953	51	5,3
mladoletniki	39	14	35,9
SKUPAJ	3380	328	9,7

V letu 2017 je prepoznanih 9,7 % zaprtih oseb s težavami zaradi uživanja alkohola. Delež oseb, ki so imele težave zaradi zlorabe alkohola, se je v primerjavi z letom poprej zvišal za 0,3 %.

Število zaprtih oseb z ukrepom obveznega zdravljenja alkoholizma in s težavami zaradi zlorabe alkohola po spolu in zavodih v letu 2017 ⁽⁶⁰⁾

Zavod	ugotovljeno, da imajo težave					skupaj
	P	m	ž	ml	skupaj	
Dob		119			119	119
Slov. vas		12			12	12
Puščava		6			6	6
Ig			9		9	9
Celje	4	8			12	12
Koper	4	24			28	28
N. Gorica		5			5	5
Ljubljana	22	34			56	56
N. mesto	3	7			10	10
OO Ig		5			5	5
Maribor	13	16			29	29
M. Sobota	5	10			15	15
Rogoza		8			8	8
Radeče				14	14	14
SKUPAJ	51	254	9	14	328	328

Balinanje je čas za sprostitev tudi v zaporu na Povšetovi

Tudi v letu 2017 so zavodi izvajali ukrepe z vključevanjem zaprtih oseb s težavami z alkoholom v psihosocialne programe obravnave v zavodih, v sodelovanju z zdravstvenimi ustanovami in drugimi organizacijami, ki se ukvarjajo s tovrstnimi obravnavami. V primerih abstinenčne krize posredujejo zdravstvena služba, zdravnik in psihiater, z ustrezno medikamentozno terapijo. V kolikor se izkaže potreba, se nudi tudi psihosocialna intervencija strokovnih delavcev zavoda. 12 oseb je imelo abstinenčno krizo zaradi alkohola.

Število oseb s težavami zaradi zlorabe alkohola glede na število vseh zaprtih oseb v letih 2009–2017 ⁽⁶¹⁾

Leto	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
število vseh zaprtih oseb	4730	4592	4975	5040	4543	4550	3905	3555	3380
osebe s težavami zaradi alkohola	549	413	492	514	471	412	408	333	328
delež v %	11,6	9,0	9,9	10,2	10,4	9,1	10,4	9,4	9,7

Pohod obsojencev ZPKZ Dob v bližnjo okolico

Število zaprtih oseb vključenih v programe obravnave po zavodih v letu 2017

Zavod	program motivacije		program edukacije		intenzivni program in vzdrževanje abstinence	
	0	ml	0	ml	0	ml
Dob	36		26		10	
Slov. vas	5		5		1	
Puščava	5					
Ig	7		5		4	
Celje	8		7		1	
Koper	8		9		2	
N. Gorica	4				2	
Ljubljana	2		5			
N. mesto	7		5			
OO Ig	1		2		2	
Maribor	10					
M. Sobota	15		6		3	
Rogoza	9		3			
Radeče		45		45		45
SKUPAJ	117	45	73	45	25	45

V letu 2017 so se zaprte osebe s težavami zaradi zlorabe alkohola lahko vključevale v programe motivacije in izobraževanja v zavodih. Pomoč zaprtim osebam je bila usmerjena v vzpostavljanje občutka za osebno nego in telesno kondicijo, odgovornost za opravljanje dnevnih dejavnosti, pridobivanje delovnih navad, aktivno preživljanje prostega časa, vzpostavljanje in vzdrževanje stikov s svojci ter priprave na odpust. Vključitev v našete programe pomoči je bila prostovoljna. Velik poudarek je bil namenjen motiviranju zaprtih oseb, kjer je bilo vključenih 162 oseb. Za vključitev v programe izobraževanja se je odločilo 118 zaprtih oseb, v intenzivni program obravnave pa 70 zaprtih oseb.

Osebam, ki so v zavodih uspešno abstirale in izrazile željo po nadgradnji obravnave, smo med prestajanjem kazni omogočili tudi obravnavo v zunanjih zdravstvenih ustanovah in v programih nevladnih organizacij (psihiatrične bolnišnice, območne ambulate za zdravljenje odvisnosti, klubi in društva zdravljenih alkoholikov, anonimni alkoholiki, društva: Žarek upanja, Projekt človek, Šent, Izberi pravo pot, Srečanje, Inštitut Vir, ipd.). Pri obravnavi zavodi sodelujejo tudi s pristojnimi centri za socialno delo predvsem v smislu dogovorov za vključitev v ustrezne programe zdravljenja in obravnave po odpustu s prestajanja kazni zapora. V obravnavo zunaj zavoda med prestajanjem kazni se je v letu 2017 vključilo 42 zaprtih oseb. Po prestani kazni je z obravnavo v zunanjih ustanovah nadaljevalo 12 oseb.

3. 7. 2. Obravnava zaprtih oseb s težavami zaradi uživanja prepovedanih drog

Obravnava zaprtih oseb s težavami zaradi uživanja prepovedanih drog se v zavodih izvaja v skladu z izdelano strategijo zdravljenja in obravnave odvisnosti od drog, ki obsega medicinski del pomoči, motivacijski proces, programe edukacije ter nadgradnjo v visokopražne programe. V okviru obravnave se nudi zaprti osebi podpora in ustrezno strokovno pomoč, z namenom vzpostavitve in vzdrževanja abstinence ter motivacijo za izvedbo spremembe življenjskega sloga brez drog. Strokovni delavci v zavodu motivirajo osebe za zdravljenja odvisnosti tudi zunaj zavoda v času prestajanja kazni in spodbujajo za nadaljevanje zdravljenja po prestani kazni. Obravnavo so spremljale težave, kot so nizka motiviranost zaprtih oseb za vključitev v visokopražne

programe obravnave, spreminjanje življenjskega stila, nekritičnost in minimaliziranje težav, zanikanje recidiva in odgovornost zanj, manipuliranje, pa tudi kadrovske pomanjkanje zaposlenih.

Število in delež zaprtih oseb z ukrepom obveznega zdravljenja ali s težavami zaradi uživanja prepovedanih drog po kategorijah zaprtih oseb v letu 2017

(63)

Zaprte osebe	skupno število oseb v letu	število oseb s težavami zaradi uživanja drog	delež v %
obsojenci	2388	673	28,2
priporniki	953	225	23,6
mladoletniki	39	31	79,5
SKUPAJ	3380	929	27,5

Število zaprtih oseb z ukrepom obveznega zdravljenja odvisnosti od prepovedanih drog in s težavami zaradi uživanja prepovedanih drog po zavodih v letu 2017

(64)

Zavod	66. člen				ugotovljeno, da imajo težave				skupaj
	m	ž	ml	skupaj	P	m	ž	ml	skupaj
Dob						213			213
Slov. vas	1			1		4			4
Puščava									
Ig					7		56		63
Celje					24	36		1	61
Koper					43	98			141
N. Gorica					11	20			31
Ljubljana					79	90			169
N. mesto					14	11			25
OO Ig						3			3
Maribor					37	113			150
M. Sobota					10	20			30
Rogoza						8			8
Radeče								30	30
SKUPAJ	1			1	225	616	56	31	928

V letu 2017 je bilo prepoznanih 929 zaprtih oseb, ki so imele težave zaradi uživanja prepovedanih drog (17 % več kot lani). Abstinenčno krizo je imelo 100 oseb. Tako kot pri abstinenčni krizi zaradi alkohola tudi v teh primerih ukrepajo zdravstvena služba, zdravnik in psihiater, z ustrezno medikamentozno terapijo. Strokovni delavci zavoda (pedagogi, psihologi, socialni delavci) se po potrebi vključijo s psihosocialno intervencijo.

Število oseb s težavami zaradi uživanja prepovedanih drog glede na število vseh zaprtih oseb v letih 2009 – 2017

(65)

Leto	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
število zaprtih oseb	4730	4592	4975	5040	4543	4550	3905	3555	3380
osebe s težavami zaradi droge	1209	1215	1073	1076	1078	997	841	917	929
delež (v %)	25,6	26,5	21,6	21,3	23,7	21,9	21,5	25,8	27,5

Število zaprtih oseb vključenih v programe obravnave po kategorijah in zavodih v letu 2017

66

Zavod	nizkopražni programi			višjepražni programi			visokopražni programi		
	0	ml	skupaj	0	ml	skupaj	0	ml	skupaj
Dob	198		198	48		48	32		32
Slov. vas									
Puščava									
Ig	28		28	6		6	1		1
Celje	20		20	16	1	17			
Koper	19		19	70		70	9		9
N. Gorica	12		12	12		12	12		12
Ljubljana	21		21	52		52			
N. mesto	11		11						
OO Ig	2		2						
Maribor	45		45	18		18	1		1
M. Sobota	5		5	12		12	2		2
Rogoza	6		6	2		2			
Radeče		45	45		45	45		45	45
SKUPAJ	367	45	412	236	46	282	57	45	102

Ključnega pomena za večje število oseb v programih je timski interdisciplinarni pristop, ki poleg strokovnih delavcev v zavodu vključuje tudi zdravstveni tim zavoda in druge zunanje strokovnjake. Hkrati je obravnava del širšega svetovalnega dela, ki motivira osebe tudi k vključevanju v vsakodnevne aktivnosti, ki potekajo v zavodu. To pomeni, da se jih spodbuja k vzpostavljanju dnevnega ritma z delom, izobraževanjem in aktivnim preživljanjem prostega časa. Za osebe, ki se v času prestajanja kazni vključujejo v različne programe obravnave, se v zavodih omogočata individualna in skupinska obravnava, ki jo vodijo strokovni delavci zavodov. Zaprtim osebam je omogočena tudi obravnava v zunanjih zdravstvenih ustanovah ter v programih nevladnih organizacij (psihiatrična bolnišnica, Center za zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog v Ljubljani in drugi centri za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog, Karitas - Zavod Pelikan, Inštitut Vir, LAS za preprečevanje odvisnosti, društva: Projekt človek, DrogArt, Zdrava pot, Up, Izberi pravo pot, Srečanje, Stigma, ipd.). V obravnavi zavodi sodelujejo tudi s pristojnimi centri za socialno delo, predvsem v smislu dogovorov za vključitev v ustrezne programe zdravljenja in obravnave po odpustu s prestajanja kazni zapora.

Predstavitve pesniške zbirke Nevenke Lekan v ZPKZ Ig

Koncert zavodske glasbene skupine »Kamioni avioni« v ZPKZ Dob

V obravnave zunaj zavoda med prestajanjem kazni se je v letu 2017 vključilo 88 zaprtih oseb. V obravnavo v zunanjih ustanovah za čas po prestani kazni se je vključilo 84 zaprtih oseb.

3. 7. 3. Obravnava nevarnih obsojencev in mladoletnikov

V letu 2017 beležimo 19 primerov osamitve po I. odstavku 98. člena ZIKS-1.

V posebej varovani oddelek je bilo v letu 2017 nameščenih 73 obsojencev, in sicer v zavodu Dob (56), Celje (11), Ljubljana (4) in Ig (4). Poglavitni razlogi teh namestitev so bili fizični napad, grožnje drugim obsojencem in izsiljevanje.

Tradicionalni slovenski zajtrk v zaporu

3. 7. 4. Obravnava obsojencev, obsojenk in mladoletnikov – tujcev

V letu 2017 je bilo v zavodih 646 tujcev, med katerimi je bilo 239 obsojencev in 407 pripornikov. Posebnih jezikovnih težav pri delu s tujci ni bilo. Delavci zavodov so se z njimi sporazumevali v enem od svetovnih jezikov. Nekaj obsojencev iz manjših držav je obvladalo le materni jezik in so se na lastno željo začeli učiti slovenščine. Želje po uradnem prevajalcu ni izrazil nihče. Tujci, ki slovenskega jezika niso razumeli, so bili obravnavani individualno, drugi so se udeleževali skupinskih oblik dela, kjer so jim pri sporazumevanju pomagali tudi drugi obsojenci. Tujejezična literatura, vključujoč predpise, je dostopna v zavodskih knjižnicah. Tujci so se z želeno literaturo večinoma oskrbovali sami ali pa preko diplomatskih predstavnikov. Obsojeni tujci so uresničevali pravico do obiskov konzularnih predstavnikov. Obiski svojcev so bili odvisni od njihove oddaljenosti, materialnega stanja. Večina jih je za ohranitev stikov s svojci uporabljala dopisovanje, telefonskih razgovorov so se zaradi visokih stroškov posluževali nekoliko redkeje. Tujci z izrečenim izgonom iz države zunajzavodskih ugodnosti niso bili deležni. Tisti tujci, ki jim stranska kazen izгона iz države ni bila izrečena, so bili za pridobitev zunajzavodskih ugodnosti izenačeni z obsojenci slovenskimi državljanji. Praviloma so bivali v zaprtih oddelkih zavodov.

3. 7. 5. Obravnava obsojencev, obsojenk in mladoletnikov – invalidov, na smrt bolnih in starih oseb

V letu 2017 je bilo zaprtih 126 oseb v starosti nad 59 let, med njimi jih je bilo 25 starejših od 69 let. Predvidene dejavnosti in njihovo namestitev so v zavodih prilagodili njihovim letom in zdravstvenemu stanju. Najstarejša obsojenka je bila stara 83 let in je kazen prestajala v zavodu Ig, najstarejši obsojenec je bil star 76 let in je kazen prestajal v zavodu Koper. Na prestajanju kazni je bilo nekaj invalidnih, oziroma gibalno oviranih oseb.

3. 7. 6. Obravnava obsojencev, obsojenk in mladoletnikov – storilcev kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost

V letu 2017 je bilo na novo sprejetih 40 obsojencev, ki so storili kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost, kar je 6 manj kot v letu prej. Njihov skupni delež je znašal 3,2 % na novo sprejete populacije obsojencev, kar je za 0,1% manj kot v letu poprej. V zavodih so v letu 2017 obravnavali skupaj 132 obsojencev, ki so storili kazniva dejanja iz te skupine, kar je 22 oseb manj kot v letu poprej. Kazen so prestajali skoraj na vseh lokacijah. Predstavljali so 4,9 % delež populacije obsojencev, kar je 0,3 % manj kot leto poprej.

Obravnava se načeloma ni bistveno razlikovala od obravnave ostalih obsojencev, se je pa še posebno previdnost namenjala področju podeljevanja zunajzavodskih ugodnosti. Obsojenci so se vključevali tako v individualne kot v skupinske oblike obravnave ter v ostale oblike zavodskega življenja. V nekaj primerih je bilo posameznike potrebno zaščititi pred nasiljem drugih obsojencev.

Storilci kaznivih dejanj iz te kategorije so bili vključeni v psihološko obravnavo, če so za to izrazili interes. Obravnava je bila usmerjena predvsem v vzpostavljanje uvida v storjeno dejanje in motiviranje za spremembo. V letu 2017 so psihologi v zavodu Dob izvajali edukacijsko skupinsko. Program zajema 15 srečanj. Vseh skupin se je udeležilo skupaj 33 obsojencev. V individualno psihološko obravnavo je bilo na vseh lokacijah skupaj vključenih 68 oseb, kar je 13,2 % več kot v letu poprej. Razlog za povečanje kljub manjšemu sprejemu te kategorije zaprtih oseb je boljša kadrovska zasedenost predvsem v zavodu Dob.

Psihologi, ki izvajajo obravnavo na tem področju, so se udeleževali supervizijske skupine, ki se je redno mesečno sestajala. Zavodi so se po pomoč in znanje glede obravnave te kategorije obsojencev obračali na posamezne zunanje strokovnjake, predvsem psihiatre. Nekateri bolj motivirani obsojenci so bili deležni tudi obravnave zunaj zavoda.

Ob pripravi obsojencev na zunanje ugodnosti in odpust so se v zavodih posvetovali z različnimi službami (npr. s centri za socialno delo, šolami, z zdravstvenimi službami, s policijo itd.) in okolje pripravljali na njihovo postopno vračanje v družbo. Ugodnosti izven zavoda so bili deležni tisti obsojenci, ki so v obravnavi dokazali zahtevani napredek in izpolnjevali vsa ostala potrebna merila.

3. 7. 7. Obravnava žensk

Prestajanje zaporne kazni žensk je tesno povezano s kulturnimi in družbenimi pričakovanji glede njihovih spolnih vlog, še posebej vlog v kontekstu družine. Ženske so prestajanje kazni in oddaljenost od doma velikokrat doživljale kot hudo stisko s stopnjevanimi občutki tesnobe, nemira, krivde in samoobtoževanja. Težave so bile še večje ob hkratni odsotnosti drugega roditelja (npr. zaradi sočasnega prestajanja kazni), kar je zahtevalo ukrepe za reševanje stiske otrok. Posebne težave, povezane z obravnavo žensk, so se nanašale na obsojenke, pri katerih stiki z družino in otroki niso bili možni (velika oddaljenost od doma, tujke). V zavodu Ig so v letu 2017 izvajali poseben program druženja mater obsojenk z njihovimi otroki. V zavodu Celje so pričeli s prostočasnimi dejavnostmi za pripornice. Razen v centralnem ženskem zavodu Ig so se pripornice in pridržane nahajale še v zavodu Celje. V zavodu Radeče so v letu 2017 obravnavali eno mladoletnico.

Pozdrav jeseni v ZPKZ Ig z zunanjimi gosti

»Čuzafest« v ZPKZ Maribor

3. 7. 8. Obravnava mladoletnikov

V zavodu Celje so v letu 2017 prestajali kazen 4 mladoletniki, v prevzgojnem domu so obravnavali 35 mladoletnih oseb, od tega ena mladoletnico. Pri delu z mladoletniki je največji poudarek namenjen izobraževanju in pridobivanju delovnih navad ter obravnavi odvisnosti od prepovedanih drog in alkohola.

3. 7. 9. Obravnava povzročiteljev nasilja

V zavodih za prestajanje kazni zapora in prevzgojnem domu poteka delo s povzročitelji nasilja z vključevanjem v individualno in/ali skupinsko obravnavo (v nadaljevanju se besedilo nanaša na obsojence_ke in mladoletnike_ce v Prevzgojnem domu Radeče). Programi so prilagojeni organizaciji posameznega zavoda, kadrovske zasedbi, dolžini kazni in posebnosti obsojencev. V programe treningov socialnih veščin se vključujejo obsojenci, ki so povzročitelji kaznivih dejanj z elementi nasilja, obsojenci z zgodovino nasilniškega vedenja in tisti, pri katerih je razvidno, da so bili v času prestajanja kazni psihično, fizično, spolno in/ali ekonomsko nasilni do drugih. Namen programa je učenje socialnih veščin s ciljem ustavljanja nasilja, preprečevanja nadaljnjega nasilja in priprave na življenje brez uporabe nasilja. Uspešno sodelovanje v programu je eden od pomembnih kriterijev pri zmanjševanju tveganih oblik vedenja.

V obravnavo v zavodu, ki jo vodijo strokovni delavci zavoda, se vključujejo obsojenci, ki si ugodnosti zunaj zavoda še niso pridobili in se ne morejo vključiti v programe zunaj zavoda. V letu 2017 se je v skupinsko obravnavo v zavodu vključilo 91 obsojencev in 28 obsojencev v individualno obravnavo. Od teh jih je 43 zaključilo program. Razlogi za nezaključeni program so bili najpogosteje prestana kazen (kratke kazni), premeščanje v druge zavode in izključitev iz obravnave zaradi nespoštovanja dogovora, ki ga vsak podpiše pred vključitvijo v program. V primeru izključitve iz programa se lahko oseba ponovno vključi v individualno pripravo na skupinsko obravnavo ali nadaljuje z individualno obravnavo.

V dveh zavodih za prestajanje kazni zapora je bilo 10 obsojencev vključenih v obravnavo v zavodu, ki so jo vodili predstavniki zunanje inštitucije. V Prevzgojnem domu Radeče so od meseca februarja do junija 2017 dvakrat mesečno potekale tudi delavnice nenasilne komunikacije, ki so jih izvajali predstavniki Društva za nenasilno komunikacijo.

Zavodi poročajo, da osebe kljub začetnim odporom za vključitev v obravnavo, tekom srečevanj izražajo zadovoljstvo, da so z učenjem veščin nenasilne komunikacije pričeli prepoznavati vzorce nasilnega vedenja, razumevati posledice nasilnega vedenja in se učiti konstruktivnega izražanja čustev.

Obsojenci se vključujejo tudi v druge oblike dela s povzročitelji nasilja, ki potekajo izven zavoda in jih vodijo strokovnjaki organizacij: Društvo za nenasilno komunikacijo, Združenje za razvoj nenasilnih odnosov, Društvo Ozare, Institut Vir. V te programe se vključujejo obsojenci po zaključenem treningu socialnih veščin v zavodu in tisti, ki imajo možnost koriščenja ugodnosti zunaj zavoda ter lahko samostojno obiskujejo programe. V te oblike dela je bilo v letu 2017 vključenih 62 obsojencev.

Veliko povzročiteljev nasilja ima pridružene težave zaradi uživanja alkohola in drog zato se jih usmerja tudi v programe pomoči zaradi škodljivega uživanja psihoaktivnih snovi.

Sodelovanje med zavodi in zunanjimi izvajalci programov poteka v vseh fazah načrtovanja obravnave, od vključitve v obravnavo, spremljanja poteka obravnave, načrtovanja pogojnih odpustov z varstvenim nadzorstvom in načrtovanje nadaljevanja obravnave po prestani kazni. Dobro in usklajeno sodelovanje ima tudi pozitiven učinek na delo z obsojenci in zagotavlja dobre pogoje za uspešen potek obravnave.

Kontinuirana oblika dela s povzročitelji nasilja, ki se začne v zavodu in nadaljuje izven zavoda v času prestajanja kazni zapora, se je pri delu s povzročitelji nasilja izkazala kot dobra praksa, saj posamezniki sodelujejo

v teh programih tudi po prestani kazni. Žal pa se tudi ugotavlja, da je sodelovanje obsojencev z zunanjimi izvajalci programov velikokrat vezano samo na obdobje prestajanja kazni zapora in se pogosto zaključi po prestani kazni.

V zavodih imajo zaprte osebe in obiskovalci dostop do zložen, s katerimi so obveščeni o možnosti iskanja pomoči v primeru povzročanja nasilja in v primerih, če se prepoznajo kot žrtve nasilja.

3. 8. UGODNOSTI IN NAMENSKI IZHODI

3. 8. 1. Podeljene ugodnosti

Postopek za podeljevanje ugodnosti obsojencem in mladoletnikom je v zavodih bolj ali manj enoten, saj predloge za podelitev ugodnosti pripravijo pedagogi ter ga timsko konzultirajo na oddelčnih strokovnih skupinah. Odločitev nato sprejme direktor zavoda oziroma vodja dislociranega oddelka. Osebni načrt ne vsebuje vseh vidikov, ki so pomembni za odločitev o podelitvi ugodnosti obsojencu, zato zavodi pri odločanju o tem upoštevajo še številne druge dejavnike, ki jih je izoblikovala praksa. Zavodi upoštevajo zlasti osebnostne in vedenjske lastnosti obsojencev, oceno zanesljivosti, spoštovanje sprejetih dogovorov, odnos do kaznivega dejanja, delavcev in drugih obsojencev. Obsojencem, ki brez opravičenih razlogov niso pripravljeni redno delati, zavodi zunajzavodskih ugodnosti praviloma niso podeljevali. Podobno zavodi tudi niso podeljevali teh ugodnosti obsojencem odvisnikom, ki se niso bili pripravljeni vključiti v program obravnave ali če so prekršili dogovor o tovrstni obravnavi.

V primerih, ko gre za obsojene zaradi kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost, kaznivih dejanj proizvodnje in prometa z mamili ali kaznivih dejanj z elementi hujšega nasilja in obsojence, odvisne od prepovedanih drog ali alkohola, je priprava na podelitev zunajzavodskih ugodnosti še bolj temeljita in poglobljena. Pri obsojencih, pri katerih je zaznati problematiko odvisnosti od prepovedanih drog ali alkohola, še posebej pri obsojencih, obsojenih zaradi kaznivega dejanja spolnega nasilja, se režim podeljevanja ugodnosti doreče v skladu z obsojenčevo pripravljenostjo reševanja omenjene problematike ter vključitve v psihološko obravnavo, po uspešnem dokazovanju abstinence oziroma napredku pri psihološki obravnavi za določeno obdobje. Pri psihološki obravnavi obsojencev, ki so obsojeni zaradi kaznivega dejanja spolnega nasilja, je v praksi prisotna težava, ker kriteriji za tovrstno obravnavo, po oceni nekaterih zavodov, še niso natančno izdelani, pa tudi rezultati so težko merljivi.

Podelitev spričeval po zaključenem izobraževanju v ZPKZ Dob

Usposabljanje za NPK viličarist v okviru projekta Razvoj delovnih kompetenc zaprtih oseb

Število podeljenih ugodnosti po vrstah v letu 2017

(67)

Vrste ugodnosti		Število ugodnosti
zunaj zavodske ugodnosti	popolna izraba letnega počitka na prostosti	2600
	delna izraba letnega počitka na prostosti	522
	dodatni letni počitek	477
	prost izhod iz zavoda	8802
	nenadzorovani obisk zunaj zavoda	3854
	prost izhod iz zavoda, razen v kraj storitve k.d.	57
	izhod iz zavoda v spremstvu pravosodnega policista	32
	skupaj	16344
ugodnosti v okviru zavoda	podaljšan in nenadzorovan obisk	24396
	prost obisk v garsonjeri	2226
	skupaj	26622
SKUPAJ		42966

V letu 2017 je bilo obsojencem in mladoletnikom podeljenih 42.966 zavodskih in zunajzavodskih ugodnosti, kar je za 9,9 % manj kot v letu 2016. Na obsojenca oziroma mladoletnika je bilo v povprečju podeljenih 17,7 ugodnosti, kar je enako kot lani. Za slabih deset odstotkov se je namreč zmanjšalo tudi skupno število obsojencev in mladoletnikov.

Zunajzavodske ugodnosti

V letu 2017 je bilo, kljub upadu števila obsojencev in mladoletnikov, podeljeno 16.344 zunajzavodskih ugodnosti, kar je 2,4 % manj kot leto poprej.

Zavodske ugodnosti

V letu 2017 je bilo podeljeno 26.622 zavodskih ugodnosti, od tega 2.226 prostih obiskov v garsonjeri. V primerjavi z letom 2016 se je število zavodskih ugodnosti zmanjšalo za 14 %. Število prostih obiskov v garsonjeri se je zmanjšalo za 7,3 %. V letu 2017 so bili obsojenci in mladoletniki deležni 11 zavodskih ugodnosti na osebo, v letu poprej pa 11,5. Ker zavodi obsojencem in mladoletnikom skoraj praviloma hkrati podeljujejo ugodnost nenadzorovanega in podaljšanega obiska, torej dve različni zavodski ugodnosti, je realno število teh ugodnosti na obsojenca dvakrat večje kot ga izkazuje statistika o podeljenih tovrstnih ugodnostih.

3. 8. 2. Zlorabe ugodnosti

V letu 2017 so obsojenci in mladoletniki zlorabili zunajzavodske ugodnosti v 77 primerih, kar predstavlja 0,47 % vseh podeljenih zunajzavodskih ugodnosti. Število zlorab ugodnosti v letu 2017 je za 2 manjše kot leto poprej. Največji zlorab ugodnosti je bilo v prevzgojnem domu in sicer 51,9 %. Obsojenci in mladoletniki so zunajzavodske ugodnosti zlorabili tako, da se jih je 48 vrnilo v zavod z zamudo, 9 jih je bilo privedenih, 3 so ostali na begu. 17 jih je bilo osumljenih, da so med ugodnostjo storili kaznivo dejanje. Po številu je bilo največ zlorab v prevzgojnem domu (37). Ostale zlorabe so bile v zavodu Dob (11), zavodu Ig (10), ddelku Murska Sobota (4), zavodu Celje, Koper in oddelku Ig (3) in oddelku Slovenska vas (2). Po eno zlorabo beležimo v Mariboru, Ljubljani, Novem mestu in Novi Gorici. Na odprtih oddelkih Puščava in Rogoza zlorab ni bilo.

3. 8. 3. Problematika obravnavanja in podeljevanja ugodnosti

V okviru problematike obravnave in podeljevanja ugodnosti obsojencem in mladoletnikom ni mogoče prezreti dejstva, da so ugodnosti za obsojence verjetno eden od pomembnejših ciljev v času prestajanja kazni zapora in hkrati pomemben motivacijski dejavnik. S tega razloga se je pri podeljevanju ugodnosti potrebno zavedati, da te niso samo nagrada za prizadevnost pri izvajanju osebnega načrta, temveč so pomembne tudi za ohranjanje stikov z družino in okoljem ter imajo pomembno vlogo v procesu uspešne priprave za vključitev v življenje na prostosti po prestani kazni. Po drugi strani je v praksi prisotna problematika, da se obsojenci vključitvi v posamezen obliki obravnav upirajo in med drugim sporočajo, da jih zavodi k vključitvi prisiljujejo, s pogojevanjem, da sicer ne bodo deležni zunajzavodskih ugodnosti. Pri odločanju o podeljevanju, zlasti zunajzavodskih ugodnosti, so zavodi pozorni tudi na grožnje iz okolja in na grožnje oškodovancem.

3. 8. 4. Namenski izhodi

Namenski izhodi v letu 2017

(68)

Namenski izhodi	brez spremstva	v spremstvu PP	s strok. delavcem	skupaj	število zlorab
državni organi (brez odredbe)	706	359	8	1073	1
zdravstvene ustanove	2429	965	4	3398	1
obravnavo v drugih ustanovah	774	157	30	961	0
izobraževanje	1497	23	56	1576	0
poroka	2	1	0	3	0
rojstvo otroka	9	1	0	10	0
nenačrtovani (smrt, ipd.)	205	69	86	360	0
SKUPAJ	5622	1575	184	7381	2

Število namenskih izhodov se je v letu 2017 v primerjavi z letom 2016 povečalo za 8,7 %. Najbolj se je povečalo število namenskih izhodov v zdravstvene ustanove, še posebej v spremstvu pravosodnih policistov. Povečalo se je tudi število izhodov, namenjenih izobraževanju, medtem ko se je število namenskih izhodov, namenjenih obravnavi v drugih ustanovah, zmanjšalo. Zmanjšalo se je tudi število vnaprej nenačrtovanih namenskih izhodov. Število namen-

skih izhodov brez spremstva se glede na prejšnje leto ni bistveno spremenilo. Upadlo je za 24 primerov. Število izhodov v spremstvu pravosodnih policistov se je povečalo kar za 582 primerov ali za 58,6 %. Število izhodov s strokovnimi delavci se je povečalo za 35 primerov ali 23,5 %. Število nenačrtovanih namenskih izhodov (smrt v družini, ipd.) se je zmanjšalo za 20 ali 5,3 %.

Predstava Zapornik 3.2.3. z Domnom Valičem v ZPKZ Koper

3. 9. DISCIPLINSKO KAZNOVANJE OBSOJENCEV IN MLADOLETNIKOV

3. 9. 1. Disciplinsko kaznovanje obsojencev in mladoletnikov na prestajanju mladoletniškega zapora

Struktura izrečenih disciplinskih kazni obsojencem in mladoletnikom na prestajanju kazni zapora oziroma mladoletniškega zapora

(69)

Vrsta disciplinske kazni	število	izvršitev pogojno odložena
pisni opomin	24	
razporeditev na drugo delo	/	
omejitev sprejemanja pošilk	/	
oddaja v samico s pravico do dela	41	9
oddaja v samico brez pravice do dela	49	26
SKUPAJ	114	35

V letu 2017 je bilo obsojencem v disciplinskih postopkih izrečenih skupaj 114 disciplinskih kazni, kar je za 15,6 % manj kot v letu prej. V Zavodu za prestajanje kazni zapora Dob je bilo izrečenih 50 disciplinskih kazni, v Zavodu za prestajanje mladoletniškega zapora in kazni zapora Celje 35, v Zavodu za prestajanje kazni zapora Koper 8, v Zavodu za prestajanje kazni zapora Ljubljana 7, v Zavodu za prestajanje kazni zapora Ig 5, v Oddelku Murska Sobota 6 disciplinskih kazni ter v Zavodu za prestajanje kazni zapora Maribor 3.

V Polodprtem oddelku Slovenska vas, Odprtem oddelku Puščava, Oddelku Nova Gorica, Odprtem oddelku Ig, Oddelku Novo mesto in v Odprtem oddelku Rogoza ni bil disciplinsko obravnavan noben obsojenec. Navedeni podatek ne preseneča, saj v dislociranih oddelkih, zlasti v polodprtih in odprtih oddelkih, kazni zapora prestaja številčno manjša in osebno bolj urejena obsojeniška populacija.

3. 9. 2. Disciplinsko kaznovanje mladoletnikov na prestajanju vzgojnega ukrepa oddaje v prevzgojni dom

Struktura izrečenih disciplinskih kazni mladoletnikom na prestajanju vzgojnega ukrepa oddaje v prevzgojni dom

(70)

Vrsta disciplinske kazni	število	izvršitev pogojno odložena
javni opomin		
prepoved izhoda		
namestitev v posebni prostor v prostem času	21	
namestitev v posebni prostor brez pravice do dela		
SKUPAJ	21	

V Prevzgojnem domu Radeče je bilo mladoletnikom izrečenih 21 disciplinskih kazni, kar je 10,5 % več kot v preteklem letu.

3. 10. POGOJNI ODPUST, PREDČASNI ODPUST TER POMILOSTITVE OBSOJENCEV

3. 10. 1. Pogojni odpust

Pogojno je bilo odpuščenih 188 obsojencev oziroma obsojenk, kar je 21 % manj kot v letu prej.

3. 10. 2. Predčasni odpust

Predčasno je bilo odpuščenih 399 obsojencev oziroma obsojenk, kar je 5 % manj kot v letu prej.

3. 10. 3. Pomilostitve obsojencev

Predsednik Republike Slovenije v letu 2017 ni pomilostil nobenega obsojenca oziroma obsojenke na prestajanju zaporne kazni.

3. 11. PRITOŽBE ZAPRTIH OSEB

3. 11. 1. Pritožbe obsojencev zaradi kršitve pravic oziroma drugih nepravilnosti, za katere ni zagotovljeno sodno varstvo, ter pritožbe pripornikov zaradi neustreznega ravnanja oziroma postopanja

Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij v 85. členu med drugim določa, da ima obsojenec v primeru kršitve pravic ali drugih nepravilnosti, za katere ni zagotovljeno sodno varstvo, pravico pritožiti se generalnemu direktorju uprave. Če obsojenec ne dobi odgovora na svojo pritožbo v 30 dneh od njene vložitve ali če ni zadovoljen z odločitvijo generalnega direktorja, ima pravico vložiti vlogo na ministrstvo, pristojno za pravosodje. Na podlagi 70. člena Pravilnika o izvrševanju pripora ima pripornik, če meni, da delavci zavoda z njim neustrezno ravna oziroma postopajo ali da so bivalne razmere neustrezne, pravico pritožiti se predsedniku pristojnega okrožnega sodišča oziroma generalnemu direktorju uprave.

Na zgoraj navedenih pravnih podlagah je bilo v letu 2017 prejetih skupaj 107 pritožb, od tega 94 pritožb obsojencev, 10 pritožb pripornikov, 1 pritožba mladoletnika na prestajanju vzgojnega ukrepa oddaje v prevzgojni dom in 2 pritožbi, ki sta ju vložili skupina pripornic in skupina obsojenk.

Šahovski turnir v ZPKZ Maribor

Računalniški tečaj v ZPKZ Koper

Število prejetih pritožb se je v primerjavi s preteklim letom povečalo za 21,6 %.

Zaprte osebe so v pritožbah izpostavljale kršitve različnih pravic in nepravilnosti, med pogostimi pritožbenimi razlogi je bila tako kot v preteklih letih nepodelitev zunajzavodskih ugodnosti ali njihov odvzem, neustrezna zdravstvena oskrba ter neupravičeno sankcioniranje z namestitvijo v strožji režim prestajanja kazni zapora ali določitvijo režima nadzorovanih obiskov za stekleno pregrado. Zaprte osebe so v pritožbah zatrjevale tudi neprimerne nastanitvene pogoje, neupravičene zasege računalnikov in drugih tehničnih predmetov, neustrezno hrano, neupravičeno vklepanje med spremstvi zunaj zavoda in neustrezne zapise v osebnih načrtih. Med pogostimi pritožbenimi razlogi je bilo tudi neustrezno postopanje in ravnanje pravosodnih policistov in strokovnih delavcev zavoda.

V letu 2017 je bila kot utemeljena ugotovljena pritožba obsojenca, ki je opozoril, da mu v času večurnega spremstva zunaj zavoda ni bil zagotovljen obrok hrane, prav tako tudi pritožba obsojenca, kateremu ni bilo izdano potrdilo o zasegu predmeta, poleg tega mu je bil pisni odpravek ustno izrečene odločbe vročen po poteku zakonskega roka. Delno je bilo ugodeno tudi pritožbi obsojenca, ki je opozoril na pomanjkljivo urejeno dokumentacijo v osebni spisu in na pomanjkljivosti v obrazcih o zadržani oziroma neoddani pisemski pošiljki, na katerih ni bil označen pošiljatelj. Kot utemeljena se je izkazala pritožba pripornika, ki je opozoril na neprimerno komunikacijo pravosodnega policista, ter pritožba, v kateri je pripornik opozoril na kršitve pogodbenega partnerja, ki v zavodu izvaja trgovinsko dejavnost za nakupe zaprtih oseb. V vseh ostalih primerih so se pritožbene navedbe zaprtih oseb izkazale za neutemeljene.

Zoper odločitev generalnega direktorja je le manjše število pritožnikov vložilo pritožbo na ministrstvo, pristojno za pravosodje, ki je v vseh obravnavanih primerih potrdilo odločitev generalnega direktorja.

V istem obdobju je uprava o ugotovitvah Varuha človekovih pravic ob nadzoru v Zavodu za prestajanje kazni zapora Dob, Polodprti oddelek Slovenska vas in Odprti oddelek Puščava, Zavodu za prestajanje kazni zapora

Razstava fotografij projekta ViA na knjižnem sejmu v Cankarjevem domu

Ljubljana, Odprti oddelek Ig in Oddelek Novo mesto, Zavodu za prestajanje kazni zapora Koper, Zavodu za prestajanje kazni zapora Ig in Prezgojnim domu Radeče, pripravila odzivna poročila in jih posredovala Varuhu človekovih pravic.

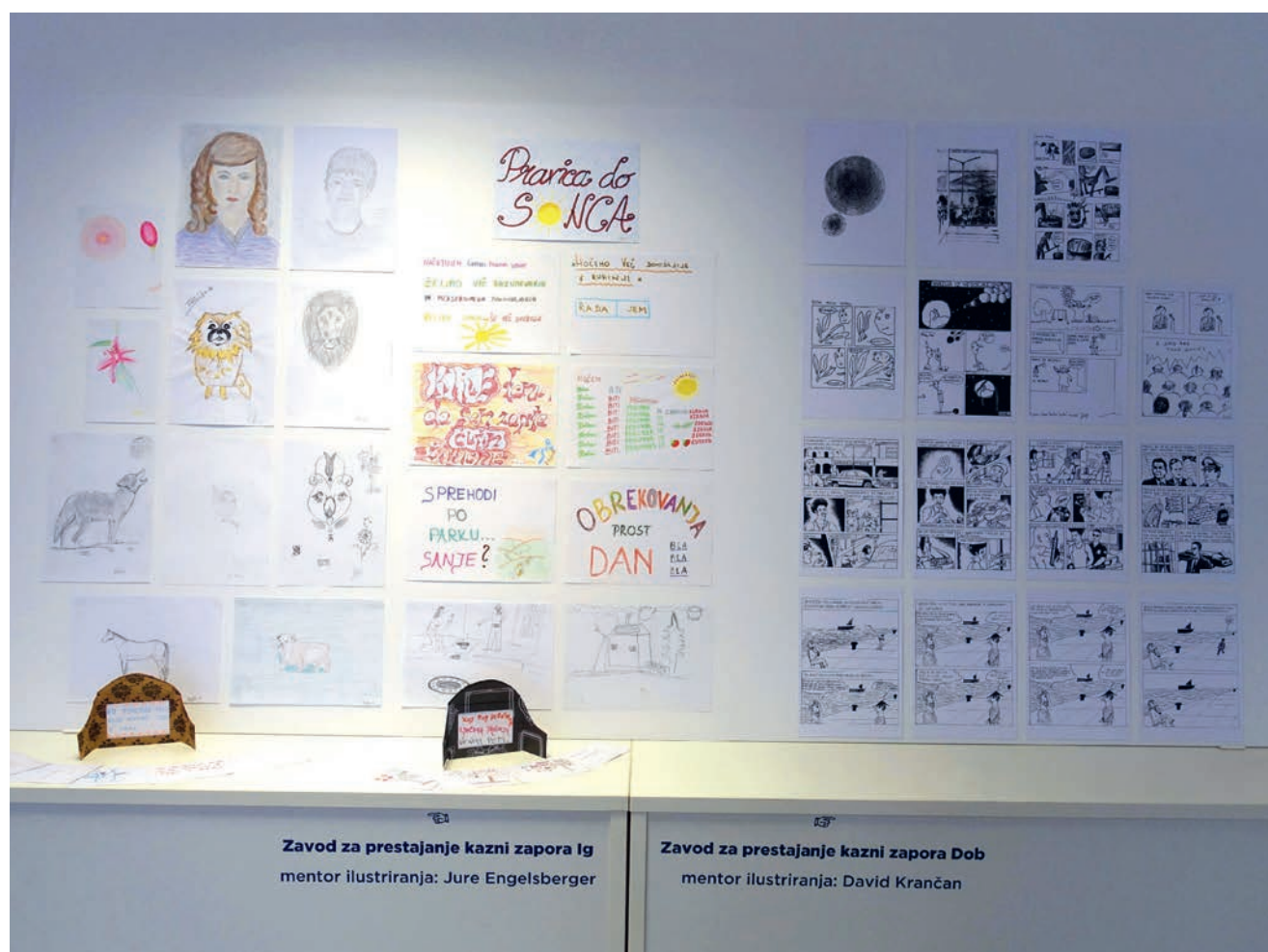
Varuhu človekovih pravic so bila posredovana tudi poročila oziroma pojasnila, vezana na posamične pobude zaprtih oseb za začetek postopka za varstvo človekovih pravic.

3. 11. 2. Pritožbe obsojencev zoper odločbe, ki jih na prvi stopnji izda direktor zavoda (pritožbeni postopki na podlagi določb zakona, ki ureja splošni upravni postopek)

V upravnem postopku na drugi stopnji je bilo v letu 2017 obravnavanih 66 pritožb zaprtih oseb, med katerimi jih je bilo 51 zavrženih kot neutemeljenih, 7 pritožbam je bilo ugodeno in zadeva vrnjena organu prve stopnje (zavodu) v ponovni postopek ali prvostopenjska odločba odpravljena, 5 pritožb je bilo zavrženih, v 3 primerih je bil pritožbeni postopek ustavljen.

Zaprte osebe so se najpogosteje pritožile zoper odločbe o namestitvi v bivalne prostore s strožjim režimom, odločbe o prekinitvi prestajanja zaporne kazni, odločbe o plačilu stroškov privedbe na prestajanja zaporne kazni in odločbe o prenehanju pravic iz dela in o premestitvi iz svobodnejšega v strožji režim prestajanja kazni.

Število upravnih zadev na drugi stopnji se je v primerjavi z lanskim letom zmanjšalo za 22,4 %.

Razstava izdelkov projekta ViA na Ministrstvu za kulturo

3. 12. VARNOST IN ZAVAROVANJE ZAVODOV IN ZAPRTIH OSEB

3. 12. 1. Splošne varnostne razmere

Splošne varnostne razmere v zavodih v tem letu odražajo naslednja dejstva:

- Nismo imeli pobega iz zaprtih delov zavodov, kar se je v preteklosti zgodilo le še v letih 2006, 2009, 2012, 2014, 2015 in 2016, prav tako nismo imeli pobega med spremstvom.
- Zabeležili smo upad pobegov iz odprtih in polodprtih oddelkov ter števila nevrnitev s prekinitve kazni.
- Zabeležili smo enako število poskusov pobegov in odkritih priprav nanje.
- Zmanjšanje števila ur varovanja v bolnišnicah.
- Upad števila prejetih paketov zaprtih oseb.
- Povečanje uporabe prisilnih sredstev.
- Povečanje števila groženj zaposlenim.
- Enako število ugotovljenih konfliktov med zaprtimi osebami.
- Povečanje uporabe ukrepa odstranitve v posebni prostor.
- Konstantno večje število zahtevnih varovanj zaprtih oseb, zlasti iz razloga varovanja večjih skupin pripornikov v zahtevnejših pripornih zadevah.

Obremenitve pravosodnih policistov z rednimi nalogami varovanja in spremstvi so bile prisotne na vseh lokacijah brez izjeme. Letos smo beležili 271 primerov odpovedi spremstva.

3. 12. 2. Pobegi zaprtih oseb

Na osnovi rezultatov analize pobegov v preteklih letih smo v tem letu za preprečevanje pobegov:

nadzorovali organizacijo in izvajanje sistema varovanja, povečali aktivnosti na področju permanentnega usposabljanja pravosodnih policistov, opozarjali na varnostno kulturo, profesionalnost dela pravosodnih policistov ter osebno odgovornost zaposlenih.

Trava najde pogosto skrivališče v obutvi

Pridelava enostavne alkoholne pijače iz sadja

Struktura pobegov po vrsti pobega in zavodih

(71)

Zavod	iz zaprtega dela	iz pol- in odprtih oddelkov	med spremstvom	iz bolnišnic	Pobeg z zunanega delovišča brez varovanja	pobegi skupaj	pobegi pripornikov	pobegi uklonilnih	štev. nevrnitev	skupaj	število prijetih *	ostalo na begu *
Dob	0	0	0	0	0	0	0	4	4	3	1	0
Slo. vas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Puščava	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ig	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0
Celje	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1
Koper	0	0	0	0	0	0	0	3	3	3	0	0
N. Gorica	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0
Ljubljana	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1
N. mesto	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0
OO Ig	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0
Maribor	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0
M. Sobota	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rogoza	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1
SKUPAJ	0	0	0	0	0	0	0	15	15	12	3	4
Radeče	1	0	0	0	0	1	0	8	9	7	2	2
SKUPAJ	1	0	0	0	0	1	0	23	24	19	5	6

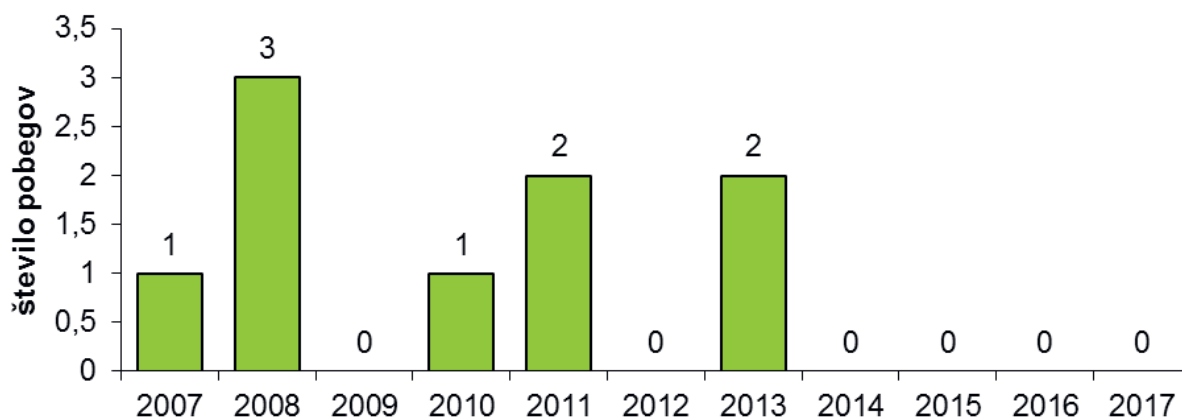
Vsekakor ima delo preteklih let pri uvajanju tehničnih posodobitev, usposabljanju pravosodnih policistov in izvajanju nadzora dela na področju varovanja pozitiven vpliv na stanje pobegov, predvsem kadar govorimo o pobegih iz zaprtih delov zavodov in pobegih med spremstvi.

V letošnjem letu zopet nismo zabeležili pobega iz zaprtega dela zavoda in pobega med spremstvom, kar kaže na profesionalno delo pravosodnih policistov in ustrezno kvaliteto dela kljub zaostrenim kadrovskim razmeram.

V primerjavi s prejšnjim letom se je zmanjšalo število vseh vrst pobegov in nevrnitev, in sicer iz lanskih 36 primerov na letošnjih 24.

Primerjava števila pobegov od 2007 do 2017

(72)

V tem letu smo odkrili in preprečili 3 poskuse pobegov, kar je enako kot lani (3). Trije mladoletniki so poskušali zbežati iz PD Radeče med spremljanjem od delavnic do bivalnih prostorov, medtem ko je en obsojenec poskušal izvesti pobeg med spremstvom, ko sta pravosodna policista zaustavila vozilo in poskušala omogočiti obsojencu odhod v toaletne prostore.

Povečano varovanje v smislu preprečevanja pobega je bilo organizirano v več primerih, v glavnem je šlo za varovanje nekaterih posameznikov pred ekstradicijo ali pa nekaterih, ki so vključeni v organizirane kriminalne združbe. Nasploh velja poudariti, da zelo uspešno sodelujemo s policijo na več področjih, med drugim tudi pri preprečevanju pobegov.

3. 12. 3. Uporaba prisilnih sredstev

Postopki prisile sodijo med najbolj občutljive ukrepe, saj je med vestnim izvajanjem pooblastil in njihovo prekoračitvijo le korak. Zavodi so redno poročali o vsaki uporabi prisilnih sredstev, vsak primer so analizirali in ocenili njeno ustreznost oziroma upravičenost.

Pri uporabi prisilnih sredstev so bile poškodovane 3 zaprte osebe in 5 pravosodnih policistov. V vseh primerih je šlo za lažje telesne poškodbe, odrgnine in podplutbe.

Uporaba prisilnih sredstev se je v primerjavi s prejšnjim letom povečala za šestnajst primerov, vendar pa gre povečanje predvsem na račun izrednega dogodka množičnega pasivnega odpora, kjer so pravosodni policisti v ZPKZ Ljubljana za rešitev izrednega dogodka morali v enem dnevu uporabiti prisilna sredstva proti osmim pripornikom. Stremimo k temu, da pravosodni policisti sporne situacije uspešno obvladujejo predvsem z milejšimi ukrepi in postopki brez uporabe sile, vendar morajo le-ti občasno tudi uporabiti prisilna sredstva, da zagotovijo varnost, red in disciplino v zavodu.

Vsi primeri uporabe prisilnih sredstev so bili vsestransko proučeni in v enem primeru je bila ugotovljena neupravičena uporaba prisilnih sredstev (prekoračitev pooblastil).

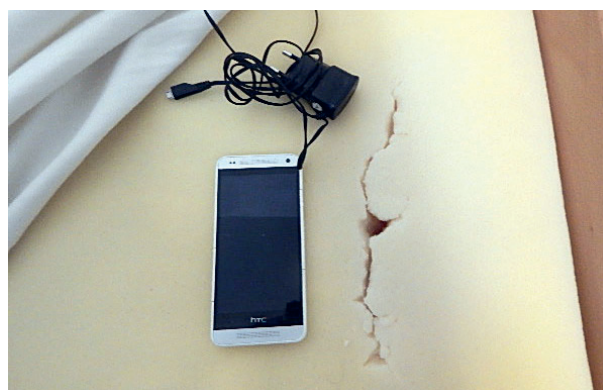
Pregled uporabe prisilnih sredstev

(73)

Zavod	vsa uporabljena	neupravičena	nepotrebna	poškodba osebe	poškodba delavca
Dob	21	0	0	1	1
Slo. vas	0	0	0	0	0
Puščava	0	0	0	0	0
Ig	7	0	0	0	0
Celje	7	0	0	0	0
Koper	5	0	0	0	0
N. Gorica	0	0	0	0	0
Ljubljana	25	1	0	0	2
N. mesto	1	0	0	0	0
OO Ig	0	0	0	0	0
Maribor	5	0	0	0	0
M. Sobota	4	0	0	2	0
Rogoza	0	0	0	0	0
Radeče	7	0	0	0	0
Forenzika	1	0	0	0	0
SKUPAJ	83	1	0	3	3

Razloge za uporabo prisilnih sredstev razvrščamo v več skupin:

- Odklonitev ukaza (36 primerov). Gre za to, da se zaprte osebe ne želijo odstraniti z določenega mesta ali oditi tja, kamor so jim odredili. Opozoriti moramo, da gre v večini primerov zgolj za uporabo manjše sile telesa, brez uporabe strokovnih prijemov (potiskanje, prenašanje, ipd.).
- Preprečitev konflikta (16 primerov). V teh primerih morajo pravosodni policisti preprečiti ali ustaviti konflikt med zaprtimi osebami.
- Preprečevanje napadov in poskusov napadov (17 primerov). V teh primerih pravosodni policisti uporabijo prisilna sredstva za odvrnitev napada ali poskusa napada s strani zaprte osebe ali pa tudi za preprečitev napada na varovano zaprto osebo.
- Uničevanje lastnine (6 primerov). V večini primerov so zaprte osebe uničevale inventar v bivalnih prostorih. Da lahko preprečijo nastanek večje materialne škode, morajo v takšnih primerih pravosodni policisti ukrepati takoj.
- Preprečitev samopoškodbe (2 primera). Gre za ukrep, kjer morajo pravosodni policisti s silo preprečiti, da se zaprte osebe ne poškodujejo, bodisi z odvzemanjem nevarnega predmeta ali s prisilno začasno imobilizacijo z vklepanjem.
- Preprečitev pobega (4 primeri). V teh primerih morajo pravosodni policisti za preprečitev pobega uporabiti prisilno sredstvo.

V penastem ležišču velikokrat odkrijemo različne prepovedane predmete, tudi mobilne telefone

Razlogi za uporabo prisilnih sredstev

74

Zavod	Uničevanje inventarja	Preprečitev pobega	Poskus napada na delavca	Napad na delavca	Preprečitev samopoškodbe	Preprečitev konflikta	Odklonitev ukaza	Pomoč medicinskemu osebju	Preprečitev napada na varovano zaprto osebo
Dob	3	0	2	4	0	1	10	0	0
Slo. vas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Puščava	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ig	0	0	1	1	1	0	2	0	1
Celje	1	0	0	0	0	0	5	0	0
Koper	1	0	0	2	0	1	3	0	0
N. Gorica	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ljubljana	1	0	1	2	0	13	8	0	0
N. mesto	0	0	0	0	0	0	1	0	0
OO Ig	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Maribor	0	0	0	2	0	0	4	0	0
M. Sobota	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Rogoza	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Radeče	0	3	1	0	1	0	2	0	0
Forenzika	0	0	0	0	0	0	0	1	0
SKUPAJ	6	4	6	11	2	16	36	1	1

Vrste uporabljenih prisilnih sredstev

(75)

Zavod	telesna sila - potiskanje ali prenašanje	telesna sila - pritisk	telesna sila - strokovni prijem	telesna sila udarec	telesna sila met	plinski razpršilec	vklepanje
Dob	10	0	14	0	1	1	4
Slo. vas	0	0	0	0	0	0	0
Puščava	0	0	0	0	0	0	0
Ig	3	2	5	0	0	0	3
Celje	4	0	4	0	0	1	2
Koper	4	0	1	0	0	0	4
N. Gorica	0	0	1	0	0	0	0
Ljubljana	20	1	8	0	0	2	4
N. mesto	0	0	1	0	0	0	0
OO Ig	0	0	0	0	0	0	0
Maribor	0	0	2	0	1	0	4
M. Sobota	2	2	2	0	0	0	2
Rogoza	0	0	0	0	0	0	0
Radeče	0	0	5	0	0	0	5
Forenzika	0	0	0	0	0	0	1
SKUPAJ	46	5	42	0	2	4	29

Tudi v tem letu je prevladovala uporaba telesne sile, za preprečitev agresivnega vedenja so pravosodni policisti, med drugim uporabili dvakrat strokovni met ter štirikrat plinski razpršilec (sprej na osnovi popra). V nobenem primeru niso bili uporabljeni palica, službeni pes in strelno orožje.

Običajen in pogost način uporabe prisilnih sredstev je tudi preventivno vklepanje med spremstvom zunaj zavoda. Z imobilizacijo rok, izjemoma pa tudi nog, se vklepanim osebam preprečuje pobeg. Na ta način se istočasno izognemo uporabi drugih prisilnih sredstev in tako preprečimo možnost poškodb. Pomembno je, da se ob nevarnosti pobega pravosodni policisti o načinu vklepanja pravilno odločijo. Kot podlaga za preventivna vklepanja služi varnostna ocena, ki se izdelava za vsako zaprto osebo. Tudi pri preventivnem vklepanju se namreč spoštuje načelo individualnosti in postopnosti.

Podatki kažejo, da se je način vklepanja na pas izkazal kot zelo dober in uporaben. Zagotavlja primerno stopnjo varnosti, hkrati pa vklepane osebe ne omejuje pretirano. Tega načina so se v posameznih zavodih posluževali različno. Pri obsojencih 12,3 %, pri pripornikih povprečno 55 % in pri mladoletnikih 23,8 %. Veliko je odvisno od lokacije zavoda in lokacije spremljanja, pa tudi od kadrovskih razmer oziroma števila razpoložljivih pravosodnih policistov. Zelo malo je bilo vklepanja na noge, in sicer pri obsojencih 3,9 %, pri pripornikih pa v povprečju 14,7 %.

Sukanec, uporabljen za transport droge med okni zapora

Napadi na delavce po zavodih

Zavod	število napadov	število poskusov napada	število groženj	težje poškodbe	lažje poškodbe	brez poškodb	psihične posledice
Dob	6	2	6	0	0	0	0
Sl. vas	0	0	0	0	0	0	0
Puščava	0	0	0	0	0	0	0
Ig	2	1	0	0	0	2	0
Celje	1	1	1	0	0	0	3
Koper	3	0	0	0	0	1	0
N. Gorica	0	0	0	0	0	0	0
Ljubljana	4	2	14	0	3	11	6
N. mesto	0	0	0	0	0	0	0
OO Ig	0	0	0	0	0	0	0
Maribor	7	0	5	0	2	0	0
M. Sobota	0	1	0	0	0	0	0
Rogoza	0	0	0	0	0	0	0
Radeče	0	1	0	0	0	0	0
Forenzika	0	0	0	0	0	0	0
SKUPAJ	23	8	26	0	5	14	9

V tem letu je število napadov (23) ostalo na enaki ravni kot lani, medtem ko se je število poskusov napadov na osebe povečalo za 1 primer, in sicer iz lanskih 7 primerov na letošnjih 8. Število izrečenih groženj zaposlenim se je povečalo, in sicer z lanskih 12 na letošnjih 26. V nobenem primeru ni napad pri pravosodnem policistu povzročil težje poškodbe, v petih primerih je šlo za lažjo poškodbo delavca.

Žal vseh dogodkov ni moč preprečiti, saj so izbruhi nezadovoljstva zaprtih oseb večkrat hipni in nepredvidljivi.

Število napadov in groženj kaže na to, da bo potrebno še vnaprej skrbeti za večjo varnostno kulturo, zavestno odgovornost za varnost in ustrezne odnose z zaprtimi osebami, predvsem pa izvajati sistematične preprečevalne ukrepe. V letu 2013 smo na tem področju sprejeli tudi Navodilo o ravnanju v primeru ogrožanja javnih uslužbencev, katerega namen je sistematična določitev postopkov in ukrepov v primeru ogrožanja javnih uslužbencev uprave, ter da se ukrepi za zaščito ogroženega javnega uslužbenca izvedejo hitro in učinkovito.

3. 12. 4. Spremistva zunaj zavoda

Skupno število spremstev zunaj zavoda se je glede na prejšnje leto povečalo. Prioritetno so se izvedla nujna spremstva iz zdravstvenih razlogov in varovanja v bolnišnicah, nato spremstva na glavne obravnave na sodiščih in nazadnje še ostala spremstva.

V letošnjem letu smo bili zaradi primanjkljaja kadrov prisiljeni odpovedati 271 spremstev.

Zavod Dob je na podlagi dogovora s sodiščem v Trebnjem izvedel kar nekaj zaslišanj v samem zavodu, kar je prineslo veliko razbremenitev tako za pravosodne policiste, kot tudi v organizaciji samih spremstev. Ta praksa se je pokazala za dobro in je racionalna za vse vpletene v sam postopek. Po našem mnenju bi lahko bilo več sodnih obravnav opravljenih preko videokonference, s katero v zavodu Dob razpolagajo, a se je ta možnost v letu 2017 uporabila le dvakrat.

Močno je bilo povečano število spremstev pred sodnimi počitnicami v juliju ter po sodnih počitnicah v začetku meseca septembra. Zaradi pomanjkanja pravosodnih policistov težave blažimo na račun varnosti, s tem da

velikokrat spremljanja opravljamo v razmerju ena proti ena, oziroma v spremstva pošljemo pravosodne policiste iz kvote rednega varovanja zavoda, na račun manjše varnosti v zavodih. Za najbolj varnostno zahtevna spremstva to ne velja in tako so pravosodni policisti večkrat spremljali skupine oseb, ki so zahtevale posebno varovanje. Taka spremstva so zahtevala posebno organizacijo in večje število pravosodnih policistov, zato jih je bilo v manjših zavodih oziroma oddelkih težje izpeljati. V takih primerih so priskočili na pomoč pravosodni policisti iz drugih zavodov. Pri spremljanju varnostno zelo zahtevnih oseb, je v okviru svojih pristojnosti in medsebojnega sodelovanja med državnimi organi sodelovala tudi policija in varnostne službe sodišč.

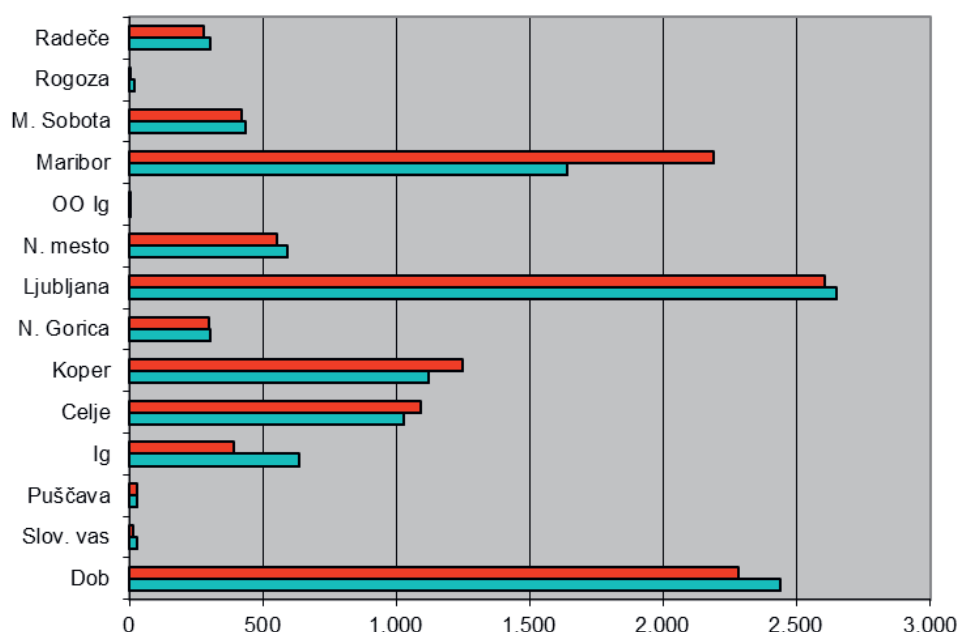
Število spremstev zaprtih oseb po zavodih

(77)

Zavod	na sodišča	v zdravstvene ustanove	ostalo	skupaj	število p. policistov	štev. spremstev na p. policista
Dob	588	1598	95	2.281	126	18,1
Slo. vas	0	14	2	16	5	3,2
Puščava	0	27	0	27	6	4,5
Ig	156	296	30	392	30	13,0
Celje	566	394	134	1.094	50	21,9
Koper	518	661	70	1.249	53	23,6
N. Gorica	142	112	46	300	16	18,8
Ljubljana	1.451	868	288	2.607	90	29,0
N. mesto	278	187	86	551	22	25,0
OO Ig	2	1	1	4	5	0,8
Maribor	839	1160	189	2.188	81	27,0
M. Sobota	147	210	65	422	22	19,2
Rogoza	1	1	3	5	6	0,8
Radeče	71	178	32	281	18	15,6
Skupaj	4.759	5.617	1.041	11.417		

Primerjava števila spremstev v letih 2016 in 2017

(78)

Obremenjenost pravosodnih policistov nam prikazuje tudi podatek o številu ur varovanja v bolnišnicah. V tem letu jih je bilo 3.088, kar je 4.692 ur manj kot lansko leto. Varovanje v bolnicah prispeva k dodatni obremenjenosti in številu nadurnega dela pravosodnih policistov, saj gre v veliki večini za nenačrtovane aktivnosti in je potrebno delo opraviti poleg rednega dela v zavodih.

Največ varovanj (v urah) so imeli v ZPKZ Maribor 1.100 ur in ZPKZ Dob 1.004 ure.

Posebna redna oblika varovanja predstavlja varovanje v Enoti za forenzično psihiatrijo, kjer je stalno zaposlenih deset pravosodnih policistov, medtem ko dodatne potrebne pravosodne policiste zagotavlja še bližnji ZPKZ Maribor. Vsi pravosodni policisti skupaj so opravili 21.962 ur varovanja, s čimer smo zagotovili varno hospitalizacijo v tej enoti vsem zaprtim osebam, za katere so obstajale zdravstvene indikacije.

3. 12. 5. Konflikti med zaprtimi osebami

Pomemben kazalec splošnih varnostnih razmer v zavodih je število konfliktov med zaprtimi osebami. Konflikte skušamo reševati že v začetnih fazah s pogovori, soočenji, usmerjanjem v strpnost, ipd. Na število konfliktov vpliva tudi možnost namestitve določenih obsojencev v nove objekte zavoda Dob, kjer imajo le-ti zagotovljeno več zasebnosti in miru, s čimer se izognemo konfliktnim situacijam.

Ti so posledica nerešenih odnosov pred nastopom kazni in med prestajanjem kazni, velikokrat pa tudi nastanitve in prenaseljenosti v večposteljnih sobah. Najnevarnejši so konflikti, ki so posledica izsiljevanj in različnih pritiskov. Te je težko odkriti in pravočasno zaznati, največkrat se jih odkrije šele ob ugotavljanju posledic ob posameznih poškodbah, ko oškodovane osebe vztrajajo, da so se poškodovale »pri padcu s postelje«. Z usposabljanjem osebja dajemo temu področju večji poudarek v smislu odkrivanja nasilja, ki je očem osebja skrito. V zavodih preprečujemo konflikte na različne načine, tudi s primerno nastanitvijo, ločevanjem sprtih oseb in omejitvijo gibanja določenim osebam. V odkritih in dokazljivih primerih so v zavodih izrekli tudi disciplinske ukrepe, oziroma predlagali premestitve v drug zavod.

To leto je število evidentiranih konfliktov glede na lansko leto ostalo na enaki ravni. Od 538 udeleženih oseb je bilo 24 poškodovanih. Razlika med lanskim in letošnjim letom je tudi v tem, da smo v tem letu beležili več fizičnih konfliktov, v katere je bilo vpletenih več obsojencev in kateri so terjali tudi resnejše poškodbe pri napadenih obsojencih.

Izdelava prirejenih ostrih predmetov za napad je v zaporih pogosta

V vseh primerih, ko je bil podan sum storitve kaznivega dejanja, ali pa so to zahtevali tisti, ki so bili v konfliktih oškodovani, smo obvestili policijo. Takih primerov je bilo v tem letu 12. Ocenjujemo, da so konflikti posledica trenutne strukture in števila zaprtih oseb, kjer prenapolnjene celice vplivajo na slabo razporejenost in hitreje pride do nesporazumov. Eden od razlogov za povečanje konfliktov med zaporniki je tudi v porastu in uživanju sintetičnih drog. Zabeležili smo primere nasilja, ki so bili povezani z izsiljevanjem, največkrat zaradi trgovine z drogo ali zaradi dolžniško-upniških razmerij. Eden od najpomembnejših načinov reševanja konfliktov bi bila nastanitev v pretežno enoposteljnih sobah, kot je to pričakovan standard v državah EU.

Število in posledice konfliktov

79

O	Število konfliktov	Št. udeleženih oseb	Št. poškodovanih	Obveščena policija
DOB	46	119	8	0
IG	11	32	0	0
CELJE	20	73	4	1
KOPER	14	48	5	3
KP NOVA GORICA	4	13	2	0
LJUBLJANA	38	117	2	5
LJ NOVO MESTO	8	16	0	1
LJ ODP. ODD. IG	1	2	0	0
MARIBOR	22	70	2	2
MB MURSKA SOBOTA	7	16	1	0
PD RADEČE	13	32	0	0
Skupaj	184	538	24	12

3. 12. 6. Nadzor paketov in pisemskih pošilk

Število paketov, ki so jih prejele zaprte osebe, se je letos malce zmanjšalo, in sicer za 2.811. Zaprte osebe so prejele 19.000 pošilk - paketov z različno vsebino. Tu niso vštete pisemske pošiljke. Z varnostnega vidika je število prejetih paketov ugodno, saj vsak dodatni paket pomeni večjo verjetnost vnosa prepovedanih predmetov in hkrati tudi dodatno obremenitev za pravosodne policiste, ki morajo pakete pregledovati.

Paketi pomenijo enega od načinov vnašanja droge in drugih prepovedanih predmetov v zavode. Droga je bila v tem letu v paketih najdena v 8 primerih. Zaprte osebe so pri vnašanju prepovedanih predmetov vedno bolj iznajdljive. Tako so za vnos največkrat uporabile kar originalno zaprta živila, ne da bi bila embalaža vidno poškodovana. Rentgenske naprave (žal jih nimamo v vseh zavodih) v precejšnji meri povečajo nivo varnosti, predvsem z vidika preprečevanja vnosa orožja in eksplozivnih naprav, manj pa za odkrivanje droge, ker za to področje rentgeni v uporabi še niso dovolj tehnično izpopolnjeni.

Eden od načinov preprečevanja vnosa prepovedanih snovi je tudi pregled pisemskih pošilk. V tem letu je bilo z odredbo odprtih 3.546 pisemskih pošilk in v enem primeru je bila najdena prepovedana substanca.

3. 12. 7. Obiski in telefonski pogovori

Obiski zaprtih oseb v vseh zavodih potekajo v skladu s predpisi in z individualnimi varnostnimi zahtevami. Že nekaj let izvajamo tudi obiske za stekleno pregrado, kjer neposredni stik zaprte osebe z obiskovalcem ni mogoč. Tako najlažje preprečimo tudi vnos nedovoljenih predmetov in substanc med obiskom, vendar je do poskusov njihovega vnosa v zavodih vseeno prihajalo. Ker pregrada onemogoča pristen človeški stik med

zaprto osebo in obiskovalcem, so se v zavodih za tovrstni način obiska odločali le, ko je bilo to potrebno iz varnostnih razlogov, oziroma ko tako zahteva predpis.

Pomembna oblika komunikacije obsojencev s svojci so bili telefonski pogovori. Zakon omogoča prosto telefoniranje ali telefoniranje z nadzorom klicane številke. Trenutno imamo v več zavodih že vzpostavljen poseben predplačniški sistem v lasti zunanjega izvajalca, ki je izdelan tako, da omogoča telefoniranje samo dovoljenim telefonskim številkam in pravosodnim policistom ni več potrebno izvajati vizualnega nadzora nad klicano številko.

3. 12. 8. Vnos nedovoljenih drog in opojnih substanc

Vnos nedovoljenih drog v zavode že vse od leta 2001 konstantno narašča, le v letih 2006, 2008, 2010, 2011, 2013 in 2014 smo zabeležili rahel padec. V letu 2017 se je število najdb drog in drugih nedovoljenih predmetov ter snovi (pribor za uživanje, tablete, alkohol, ostalo) zmanjšalo, in sicer smo odkrili 414 nedovoljenih predmetov in snovi, kar pomeni zmanjšanje glede na lanske 485 najdb. Zaprte osebe so drogo v zavod vnašale na različne načine in iskale nove možnosti skrivanja. Pogost način skrivanja je na telesu ali v oblačilih (všito v robeve itd.), metanje preko ograje, vnosa s paketi in predvsem v tovarniško pakiranih živilih. Domnevamo, da drogo zaprte osebe največkrat skrivajo v telesu, kar povzroča dodatne težave pri odkrivanju, saj poseg v človeško telo ni dovoljen. Pri večini odkritih vnosov droge gre za manjše količine.

Temeljitejši nadzor ob vstopu v zavod, redni pregledi prostorov in oseb ter odkrivanje drog s šolanimi psi, silijo zaprte osebe v vse večjo iznajdljivost pri iskanju načinov vnašanja droge v zavod, zato smo pozorni tudi na to, da ne bi zaprte osebe poskušale zlorabiti osebja. V kolikor se pojavi indic oziroma sum, v preiskavi tovrstnih dogodkov sodelujemo s policijo.

Pomemben podatek o uspešnosti je tudi razmerje med odkritimi drogami pri vstopu v zavod in drogami, ki so bile odkrite kasneje. Žal je to razmerje še vedno neugodno, saj je več drog odkritih v zavodu. Ocenjujemo, da se večina droge v zavode pretihotapi v telesnih odprtinah. V primerih tovrstnih sumov so bile odrejene namestitve v sobo s posebno opremo (16x), kar nam omogoča 3. odstavek 236. člena ZIKS-1 in naš sum se je v petih primerih tudi potrdil. Največja najdba je bila po zaključku obiska, ko je obsojenec poskušal v telesu prenesti večjo količino marihuane (30,31 g).

Posodice za tekoče milo, šamponi ... so velikokrat uporabljena skrivališča za prepovedane predmete

V konzervi ananasa skrita prepovedana snov

Poleg drog v ožjem pomenu so pravosodni policisti odkrili še več tablet, pribor za uživanje droge in tudi alkohol, pri čemer gre največkrat za pridelavo alkohola v zavodu s fermentacijo sadja in sladkorja ter kvasa (namesto kvasa je dovolj skorja svežega kruha). Opažen je porast uporabe sintetičnih drog, tablet in anabolikov.

Največjo najdbo smo zaznali po koncu bivanja na svežem zraku pripornikov v ZPKZ Ljubljana, ko so pravosodni policisti pri enem od pripornikov ob izvedbi osebne pregleda v pregibu kože na trebuhu našli 45,39 g marihuane. V več primerih je bilo najdenih večje število tablet, in sicer paketi s 500,247 in 133 tablet.

Predmeti, uporabljeni kot pribor za uživanje droge

Že pred leti smo sprejeli odločitev, da preiskave s psom za odkrivanje droge pričnemo izvajati popolnoma samostojno. V ta namen smo usposobili dodatnega psa in vodnika. Opazili smo tudi, da so se zaprte osebe že prilagodile rednim pregledom s psom in predpostavljamo, da drogo skrivajo na način, ki ga pes težje zazna. Od druge polovice leta 2012 se v preglede prostorov vključuje tudi psička, ki je šolana za iskanje mobilnih telefonov in rezultati so zelo spodbudni. S pomočjo psov za specialistično uporabo smo v letu 2017 v enem primeru našli mobilni telefon in trikrat prepovedane substance.

Število najdb drog in opojnih substanc po vrstah

(80)

	droga in alkohol												
	afgana (plastelin)	alkoholna pijača	druge sintetične droge (razen afgane)	drugo	hašiš	heroin	kanabis	kokain	metadon	pribor za uživanje	suboxon	tablete	skupaj
DOB	43	7	0	9	1	1	11	2	0	5	13	98	190
IG	1	0	0	0	0	1	3	0	0	1	0	13	19
CELJE	0	2	0	1	0	2	17	1	0	3	0	10	36
KOPER	0	1	0	0	0	2	5	0	0	2	0	7	17
KP-ODD NG	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2
LJUBLJANA	0	5	2	8	0	0	19	1	0	7	0	11	53
LJ-ODD NM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	7
MARIBOR	27	0	5	5	0	0	0	0	1	2	1	18	59
MB-ODD MS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MB ROGOZA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
PD RADEČE	18	0	0	4	0	0	4	0	0	0	0	4	30
Skupaj	89	15	7	27	1	6	60	4	1	20	14	170	414

Količina najdenih drog in opojnih substanc po vrstah*

	droga in alkohol										
	g						kos			ml	
	afgana (plastelin)	druge sintetične droge (razen afgane)	hašiš	heroin	kanabis	kokain	pribor za uživanje	suboxon	tablete	alkoholna pijača	metadon
DOB	198,95	,00	2,19	1,10	65,93	6,29	26,00	27,50	3051,53	13,34	,00
IG	1,00	,00	,00	,54	7,41	,00	4,00	,00	218,50	,00	,00
CELJE	,00	,00	,00	7,10	110,00	,10	9,00	,00	57,00	4,00	,00
KOPER	,00	,00	,00	2,90	28,50	,00	6,00	,00	225,00	1,00	,00
KP-ODD NG	,00	,00	,00	,00	4,00	,00	,00	,00	2,00	,00	,00
LJUBLJANA	,00	23,00	,00	,00	163,50	,27	20,00	,00	759,50	8,70	,00
LJ-ODD NM	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	176,00	,00	,00
MARIBOR	89,89	58,50	,00	,00	,00	,00	4,00	1,00	212,00	,00	,10
MB-ODD MS	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	258,00	,00	,00
MB ROGOZA	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	15,00	,00	,00
PD RADEČE	24,85	,00	,00	,00	7,50	,00	,00	,00	15,00	,00	,00
Skupaj	314,89	81,50	2,19	11,64	386,84	6,66	69,00	28,50	4731,53	23,43	,10

*Opomba: Najdena droga se tehta v bruto količini, kar pomeni skupaj z zavitkom, ki se v celoti izroči policiji.

3. 12. 9. Preiskave bivalnih prostorov

Med rednim nadziranjem bivalnih prostorov pravosodni policisti izvajajo obhode, varnostne in osebne preglede, pa tudi preiskave prostorov in prtljage. Namen preiskav je odkriti in odvzeti prepovedane predmete in snovi, ki so jih zaprte osebe pretihotapile v zavod ali jih v zavodu izdelale. Skupaj je bilo v tem letu najdenih 98 mobilnih telefonov in 96 USB ključkov za komunikacijo preko interneta. Razlog povečanja najdb teh prepovedanih predmetov v zadnjih letih je tudi uvajanje novega sistema za nadzor telefoniranja, saj so zaradi

USB ključek za priklop na GSM omrežje skrit v kremi za roke

Mobilni telefon vržen preko zidu in obdan z varovalno zaščito, da se ga ne bi opazilo v travi

slednjega porasle potrebe obsojencev po mobilnih telefonih. Odkrili so večje število predmetov, ki so jih zaprte osebe odtujile zavodu ali drugim osebam. V 42 primerih smo odkrili kupljeno, prirejeno ali v zavodu izdelano hladno orožje.

Opravljenе preiskave in najdbe prepovedanih predmetov

(82)

komunikacijska sredstva						orodja za napad in obrambo			pripomočki za beg			
kos						kos			kos			
mobilni telefon	polnilec	prirejani kabli za polnjenje	sim kartica	snemalnik zvoka ali slike	USB ključek za komunikacijo	nož, bodalo	predelani predmeti za napad	razna orodja in predmeti	drog, palica	ključi za lisice	prirejani ključi in orodja za odklepanje	žaga
33,00	18,00	9,00	73,00	1,00	56,00	7,00	3,00	2,00	,00	,00	3,00	2,00
2,00	,00	,00	1,00	,00	,00	,00	,00	2,00	,00	,00	,00	,00
1,00	,00	,00	12,00	2,00	11,00	,00	,00	1,00	,00	,00	9,00	,00
13,00	1,00	2,00	4,00	,00	4,00	1,00	,00	1,00	,00	,00	1,00	,00
2,00	1,00	,00	4,00	,00	1,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00
23,00	11,00	3,00	21,00	1,00	18,00	,00	3,00	,00	,00	,00	,00	3,00
,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	1,00	,00	,00	,00	,00	,00
14,00	9,00	1,00	13,00	,00	2,00	11,00	4,00	6,00	,00	,00	,00	,00
10,00	4,00	,00	7,00	,00	4,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00
,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00
,00	,00	,00	5,00	,00	,00	,00	,00	,00	2,00	1,00	,00	,00
98,00	44,00	15,00	140,00	4,00	96,00	19,00	11,00	12,00	2,00	1,00	13,00	5,00

3. 12. 10. Preizkusi alkoholiziranosti

Preizkus alkoholiziranosti je klasična oblika nadzora, ki jo izvajamo na podlagi zakona. V tem letu je bilo opravljenih 1.072 preizkusov, med njimi je bilo 42 pozitivnih. Majhno število pozitivnih preizkusov je posledica dejstva, da so v skupnem številu preizkusov upoštevani tudi preizkusi obsojencev na podlagi terapevtskega dogovora.

3. 12. 11. Odstranitev v posebni prostor po 236. členu zakona

Odstranitve v posebni prostor so namenjene izločitvi osebe iz bivalnega prostora za krajši čas, kadar je potrebno zagotoviti red in mir, preprečiti pobeg ali ustaviti oziroma vsaj omiliti destruktivno ali celo samoa-gresivno vedenje osebe. Bivanje v posebnem prostoru je omejeno na največ dvanajst ur. Če se pred iztekom tega časa ugotovi, da je še vedno podan kateri od zakonskih razlogov za namestitev v posebni prostor, se lahko namestitev podaljša za čas, dokler za to obstajajo razlogi, vendar za posamezno odločbo ne več kot 12 ur. Namestitev v posebnem prostoru ne sme trajati skupno več kot 72 ur neprekinjeno.

V tem letu je bil ukrep odstranitve v posebni prostor uporabljen v 78 primerih (kar je v 27 primerih več kot prejšnje leto). Povprečen čas izločitve je bil 14 ur in 20 minut, kar pomeni za 8 ur daljšo namestitev kot lani. V večini primerov je bil razlog odstranitve, da je oseba ogrožala sebe, sledi razlog, da je oseba ogrožala

druge in nato sledi, da je oseba huje ogrožala druge pri delu, počitku ali razvedrilu. Velikokrat se je zgodilo, da je bilo za odstranitev hkrati podanih več razlogov hkrati, saj je na primer oseba, ki je bila destruktivna v vedenju, hkrati motila ostale osebe pri počitku. Porast števila primerov odstranitve v posebni prostor lahko pripišemo med drugim tudi vse večjemu zadolževanju med obsojenci in uporabi prepovedanih substanc oz. snovi. Obsojenci si z odstranitvijo v posebni prostor, v večini primerov utirajo pot za namestitve v posebej varovani oddelek (primer zavod Dob), saj si tako najlažje in brez posledic pridobijo možnost namestitve v samsko oziroma v manjšo sobo.

Med bivanjem v posebnem prostoru so bile osebe v večini primerov nadzorovane z video napravami, kar omogoča hiter odziv in zagotovitev varnosti izločeni osebi.

3. 12. 12. Nudenje prve pomoči s strani pravosodnih policistov

Ena od nalog pravosodnih policistov je tudi nudenje zdravstvene prve pomoči v primeru poškodb ali bolezni zaprtih oseb, za kar se tudi posebej izurijo v začetnem in obnavljajo znanja v nadaljevalnem usposabljanju. Posebnost dajanja prve pomoči pravosodnih policistov je, da morajo poleg zdravstvenih aspektov upoštevati tudi varnostne, ki včasih omejijo ali otežijo možnosti dajanja prve pomoči. To je predvsem v primerih agresivnega in nasilnega vedenja, ko morajo zaradi izogibanja nevarnosti okužbe z nalezljivimi boleznimi ravnati še posebej previdno.

V tem letu so pravosodni policisti nudili prvo pomoč v 135 primerih, kar je za 17 primerov več kot lansko leto (118), od tega 24-krat pri sanaciji samopoškodb, 61-krat pri sanaciji poškodb, 10-krat pri poskusih samomora in 40-krat pri ostalih zdravstvenih težavah zaprtih oseb. Pri poškodbah in samopoškodbah gre predvsem za nudenje prve pomoči v smislu zaustavitve krvavitve in dajanja obkladkov.

3. 12. 13. Usposabljanje pravosodnih policistov

Na področju izobraževanja zaposlenih smo v letu 2017 uresničili zastavljene cilje. Centralno usposabljanje 15 pravosodnih policistov Referata za varovanje sodišč, ZPKZ Ljubljana smo zaključili 17. 2. 2017, tako da so zaposleni nastopili z delom na sodišču 1. 3. 2017, v skladu z načrtanim planom. Nato smo pričeli 20. 2. 2017 s prvim sklopom centralnega usposabljanja nove skupine 13 pravosodnih policistov in ga uspešno zaključili z drugim sklopom dne 30. 11. 2017. Zaključni preizkus znanja 12-ih kandidatov je bil opravljen 10. 5. 2017 in svečana prisega dne 23. 6. 2017 v ZPKZ Dob.

Poleg tega je Generalni urad organiziral še vrsto nadaljevalnih, permanentnih izobraževanj ter usposabljanj za pravosodne policiste, in sicer: štiri dvodnevne seminarje s področja obvladovanja stresa, nadaljevalni seminar s področja komunikacije ter dve začetni in nadaljevalni usposabljanji iz obvladovanja konfliktov. Za vodstvene delavce pravosodne policije smo organizirali dva seminarja na temo mentoriranja in profesije komuniciranja ter enodnevno delavnico za operativne vodje na temo učinkovitega vodenja sodelavcev. Za pravosodne policiste smo v okviru »Programa usposabljanja in izpopolnjevanja za leto 2017« izvedli pet tridnevni vaj na temo »praktično izvajanje spremestev« ter pet tridnevni vaj na temo »vpad v prostor in prepoznavanje osebnostnih motenj«. Za inštruktorje specialiste smo organizirali tridnevno usposabljanje v praktičnem postopku. Nadalje smo za pravosodne policiste, ki opravljajo spremstva, organizirali štiri enodnevne izvedbe »šole varne vožnje«, deset pravosodnih policistov smo vključili v desetdnevno usposabljanje z zaključnim izpitom za delo z RTG napravo. Za vodstvene delavce s področja varnosti (vodje referatov, operativne vodje, vodje oddelkov) smo organizirali tridnevno izobraževanje na temo »Tris vodenja za srednji management«. Pravosodni policisti in operativni vodje so se udeleževali tudi usposabljanj in supervizij na temo ugotavljanja samomorilne ogroženosti, organizirali smo tudi uvodne in obnovitvene delavnice strategije

preprečevanja samomorov. Pravosodna policista – inštruktorja sta se udeležila petdnevnega usposabljanja »pogajanja v kriznih situacijah v zaporih«.

Skupaj se je zgoraj omenjenih usposabljanj udeležilo 521 pravosodnih policistov.

Petletni preizkus znanja in usposobljenosti v skladu z 233. členom ZIKS-1 smo izvedli po načrtih in v skladu z novim Pravilnikom o izvrševanju pooblastil in nalog pravosodnih policistov. Preizkus so uspešno opravili vsi pravosodni policisti, ki jim 5-letno obdobje poteklo v letu 2016 in letu 2017.

Z realiziranimi cilji smo izboljšali in obogatili znanje ter usposobljenost zaposlenih za delo z zaprtimi osebami.

3. 12. 14. Arhitekturne in tehnične možnosti za varovanje zavodov in osebja

Pomemben vidik varovanja predstavljajo arhitekturne in tehnične omejitve zavodov. Zavodi se večinoma nahajajo v starih in nefunkcionalnih zgradbah. Te so bile prvotno zgrajene za druge namene, zato sodobnih zahtev varovanja ne izpolnjujejo. V zavodih se morajo zato posluževati dodatnih varovalnih ukrepov, ki za pravosodne policiste predstavljajo dodatno obremenitev.

Pomanjkljivost starih zgradb je predvsem v tem, da ne omogočajo nastanitve v manjših in enoposteljnih sobah, zato tudi ni možen nadzor z manjšim številom pravosodnih policistov. Dodatna slabost so zidovi, ponekod tudi slabe rešetke. Ker so zidovi iz materialov slabše kakovosti, omogočajo kopanje lukenj. Poseben problem so nizke varovalne ograje, katerih višina močno odstopa od evropske prakse in standardov (6 do 7 m visoka betonska ograja z dodano 5 do 6 m visoko notranjo žično ograjo).

V letu 2017 je bilo v zavodih na področju tehničnega varovanja izvedenih več izboljšav. Najpomembnejše so:

- nadgraditev sistema videonadzora v ZPKZ Maribor, Oddelek Murska Sobota, v ZPKZ Koper in v ZPKZ Ig.
- nabava dveh novih pretočnih rentgenov za pregled prtljage v zavodu Maribor in Oddelku Nova Gorica ter
- nabava šestih detektorskih vrat.

V Oddelku Novo mesto je bil konec leta zaključen načrtovani projekt ureditve posebnega prostora (za izločitve), s katerim oddelek do sedaj ni razpolagal. Vanj bodo lahko nameščali zaprte osebe v primeru ugotovljenih razlogov, ki jih določa 236. člen ZIKS-1, prav tako so s preureditvijo prostora izboljšali pogoje dela za pravosodne policiste, ki izvajajo nadzor nad sprehajališčem, na katerem so bili zamenjani tudi reflektorji. V sklopu oddelka so bila v kurilnici nameščena tudi boljše varnostna vrata.

Povpraševanje je tudi po steroidih, zgoraj skriti v skuti

Nezadovoljstvo zapornika, katerega posledica je bilo uničenje zavodskega inventarja

V letu 2017 je bil v zavodu Dob obnovljen glavni vhod v zavod, kakor tudi garderobe pravosodnih policistov. V posebej varovanem oddelku smo na okna namestili rešetke iz manganovega jekla, medtem ko smo za potrebe boljšega varovanja varovanega območja namestili dodatno osvetlitev.

V zavodu Ig smo obnovljene in na novo urejene prostore v pritličju zavoda dodatno zavarovali z namestitvijo mrež in manganovih rešetk na zunanji strani oken, ki bodo preprečevale vnos ali iznos nedovoljenih predmetov ali snovi v ali iz zavoda. Prav tako na ta način učinkovito preprečujemo možnost pobega zaprtih oseb.

V letu 2017 smo na podlagi Pravilnika o spremembah in dopolnitvah pravilnika o nošenju, hrambi in vzdrževanju orožja, o vrstah in nošenju uniforme pravosodnih policistov in njihovih položajnih oznakah ter o uporabi, označitvi in opremi vozil, izvedli dodelitev delov uniforme pravosodnim policistom na podlagi normativov prve dodelitve za novo sprejete pravosodne policiste in sistema individualnih potreb za vse ostale pravosodne policiste. Za namen individualnih potreb je bil s strani generalnega direktorja določen znesek 497 EUR. Vsem novo sprejetim pravosodnim policistom smo zagotovili celotno novo uniformo, sprotno smo zamenjavali izrabljene in poškodovane dele uniform ter izplačevali denarno nadomestilo za nakup ženske obutve in ženskih nogavic.

Prehod na popolno nošenje novih uniform bo postopen, tako da starih uniform ne bomo zavrgli, ampak jih bomo uporabljali do iztrošenosti oziroma preteka roka uporabe. Prenovljene uniforme sledijo zahtevam izvajalcev oziroma uporabnikov uniform in bodo še v naprej zagotavljale urejen videz pravosodnih policistov ter hkrati omogočale izvajanje varnostnih postopkov tudi v težjih okoliščinah. Ocenjujemo, da smo zastavljene cilje glede na razpoložljiva sredstva v letu 2017 v celoti uresničili.

V letu 2017 je bilo nabavljenih 13 novih kombiniranih specialnih vozil Renault Trafic in 9 kombiniranih specialnih vozil Renault Kangoo. Nova vozila bodo nadomestila dotrajana vozila po posameznih zavodih za prestajanje kazni zapora, s katerimi pravosodni policisti opravljajo prevoz zaprtih oseb v različne zunanje institucije (na sodišča, v bolnišnice, na centre za socialno delo, upravne enote, idr.) in so varnostno preurejena na način, da omogočajo varen in human način prevoza zaprtih oseb (obsojencev in pripornikov). Vozila imajo vgrajeno tudi vso potrebno opremo za nemoteno delo pravosodnih policistov.

V tem letu smo prevzeli varovanje sodne palače v Ljubljani, ob tem je bila izvedena simbolična predaja ključev

3. 13. DELO ZAPRTIH OSEB

3. 13. 1. Razporeditev zaprtih oseb na delo

Zaprtim osebam smo zagotavljali pravico do dela predvsem v javnem gospodarskem zavodu (JGZ), pri hišnih delih, v podjetju, ki deluje v območju zavoda Dob, nekaterim pa tudi zunaj zavoda. Zaprte osebe so bile razporejene na delo v skladu s sistemizacijo delovnih mest. Vsem zaprtim osebam, ki so želeli delati, dela ni bilo mogoče zagotoviti. V primerjavi s prejšnjim letom je bilo zaposlenih 44 oseb več, bilo je tudi 114 oseb manj, katerim nismo mogli zagotoviti dela.

Popravilo se je razmerje med osebami, ki so imele zaposlitev in osebami, ki jim zaposlitve nismo uspeli zagotoviti. V prejšnjem letu je bil delež zaposlenih oseb manjši (52 %), v tem letu pa je znašal delež zaposlenih oseb 54,2 %. Razlog za to je delno v zmanjšanju števila zaprtih oseb, delno pa v absolutnem povečanju števila zaposlenih oseb.

Razporeditev zaprtih oseb na delo po kategorijah in spolu na dan 1. 1.

(83)

Razporeditev na delo na dan 1.1.	OBSOJ.		VIKEND ZAPOR		PRIPORNIKI		MLADOLET.		SKUPAJ		SKUPAJ VSI
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
V JGZ	121	16	0	0	13	0	19	0	153	16	169
Podjetje v zavodu	154	0	0	0	0	0	0	0	154	0	154
pri hišnih delih	187	16	0	0	11	0	3	1	201	17	218
zunaj zavoda	9	1	0	0	0	0	0	0	9	1	10
redno izobraževanje	26	2	0	0	0	0	3	0	29	2	31
12. člen - izobraževanje	0	0	3	0	0	0	0	0	3	0	3
12. člen - delo	0	0	54	6	0	0	0	0	54	6	60
v terapevtskih delavnicah	73	0	0	0	0	0	0	0	73	0	73
SKUPAJ	570	35	57	6	24	0	25	1	676	42	718
dela ni bilo moč zagotoviti	290	28	0	0	179	14	0	0	469	42	511
delo odklonili	26	0	0	0	1	0	0	0	27	0	27
za delo nezmožni	20	18	0	0	2	0	0	0	22	18	40
upokojenci	19	7	0	0	1	0	0	0	20	7	27
SKUPAJ	355	53	0	0	183	14	0	0	538	67	605

Razporeditev na novo sprejetih zaprtih oseb na delo po kategorijah in spolu

(84)

Razporeditev na delo Novosprejeti	OBS.		VIKEND ZAPOR		PRIP.		PRIDRŽANI		MLADOLET.		SKUPAJ		SKUPAJ VSI
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
V JGZ	345	9	0	0	34	1	0	0	6	0	385	10	395
podjetje v okviru zavoda	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40	0	40
pri hišnih delih	227	9	0	0	12	0	0	0	2	0	241	9	250
zunaj zavoda	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	10
redno izobraževanje	15	0	0	0	0	0	0	0	3	0	18	0	18
12. člen - izobraževanje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12. člen - delo	0	0	52	5	0	0	0	0	0	0	52	5	57
v terapevtskih delavnicah	98	0	0	0	0	0	0	0	0	0	98	0	98
SKUPAJ	735	18	52	5	46	1	0	0	11	0	844	24	868
dela ni bilo moč zagotoviti	480	74	0	0	640	59	0	0	2	0	1122	133	1255
delo odklonili	23	0	0	0	8	0	0	0	0	0	31	0	31
za delo nezmožni	29	9	0	0	25	0	0	0	0	0	54	9	63
upokojenci	24	2	0	0	0	0	0	0	0	0	24	2	26
SKUPAJ	556	85	0	0	673	59	0	0	2	0	1231	144	1375

Opomba: V število novo sprejetih so vključeni tudi tisti, ki so že bili na prestajanju kazni in jim je bila izrečena nova enotna (združena) kazen, zaradi česar se več oseb v statističnem prikazu ponovi dvakrat ali tudi večkrat.

3. 13. 2. Delo mladoletnikov v prevzgojnem domu

V tem letu je bilo vključenih v izobraževanje, v kombinaciji z delovnim usposabljanjem, 42 mladoletnikov, ki so pridobivali delovne navade. V redne oblike izobraževanja je bilo vključenih 35 mladoletnikov.

Mladoletniki so pod vodstvom in nadzorom inženirjev inštruktorjev ter delovnih inštruktorjev izvajali vzdrževalna in obnovitvena dela v učnih delavnicah in v bivalnih prostorih, sodelovali pri urejanju okolice zavoda ter pri vzdrževalnih in servisnih delih na strojih in napravah.

Mladoletniki, ki so se poklicno izobraževali, so prejeli nagrade.

Te so se gibale v naslednjih razponih:

(85)

	Najnižja nagrada	Najvišja nagrada
1. letnik	87,32	129,13
2. letnik	125,31	193,63
3. letnik	203,55	258,41

3. 13. 3. Plačilo za delo zaprtih oseb

Mesečno plačilo obsojencev za delo v rednem delovnem času po zavodih

(86)

Zavod	JGZ		hišna dela		delo zunaj zavoda		delo v JMW Fire	
	najnižje	najvišje	najnižje	najvišje	najnižje	najvišje	najnižje	najvišje
Dob	81,54	132,48	86,94	158,97	70,22	226,69	70,22	194,34
Maribor	60,90	97,44	60,90	97,44	74,48	99,18		
Ljubljana	57,42	80,04	57,42	90,48	0	0		
Celje	47,52	120,70	47,52	120,70	0	0		
Koper	56,24	84,64	54,72	99,36	63,28	70,40		
Ig	58,02	69,29	58,02	98,62	106,32	162,42		
N. Gorica	51,80	70,56	0	0	0	0		
N. mesto	0	0	64,38	80,04	0	0		
M. Sobota	0	0	60,90	97,44	99,18	99,18		
Rogoza	66,12	97,44	60,90	97,44	74,48	114,84		

Višina plačila za delo zaprtih oseb je določena po Pravilniku o plačilu za delo obsojencev. Plačilo je sestavljeno iz osnove, ocene delovne uspešnosti in dodatkov ter je v veliki meri odvisno tudi od rezultatov dela.

Zakon določa tudi izplačilo posebne denarne nagrade za prizadevanja obsojencev, zaposlenih pri fizičnih ali pravnih osebah, ki v zneskih, prikazanih v zgornji tabeli, ni upoštevana.

Delo obsojencev v podaljšanem delovnem času

(87)

Zavod	število obsojencev	število nadur
Dob	272	21.773
Ig	45	785
Celje	29	979
Koper	12	574
N. Gorica	6	222
Ljubljana	35	1.796
N. mesto	0	0
OO Ig	0	0
Maribor	76	1.689
M. Sobota	5	176
Rogoza	19	650
SKUPAJ	499	28.644

Obseg dela v podaljšanem delovnem času se je glede na prejšnje leto povečal za 21,2 % (od 23.634 na 28.644), pri čemer se je delež zaposlenih zaprtih oseb, ki so opravljali nadure, zvišal za 12,3 (od 442 na 499 zaposlenih zaprtih oseb). Glede na preteklo leto, ko je nadure opravilo 11,8 % zaprtih oseb, se je v letu 2017 delež povečal na 14 %.

3. 13. 4. Javni gospodarski zavodi

V letu 2017 je bilo povprečno število zaprtih oseb, razporejenih na delo, približno 190 oseb na dan. Na posameznih lokacijah so se občasno srečevali s pomanjkanjem primerne delovne sile za realizacijo naročil. Ustvarjeni prihodki so bili višji od načrtovanih, in sicer so znašali 2.170.000 EUR. V vseh enotah so ohranili vse dejavnosti in zagotovili toliko naročil, da je delo potekalo kontinuirano. Poslovni rezultat je dobiček v višini približno 100.000 EUR, kar ocenjujemo kot dober rezultat. Takšno poslovanje omogoča postopno odplačevanje najetih kreditov in s tem zmanjševanje zadolženosti, predvsem pa omogoča investiranje v posodobitev opreme, ki je večinoma stara oziroma dotrajana.

3. 13. 5. Hišna dela

Za izvajanje hišnih del je bilo v tem letu 468 razporeditev zaprtih oseb. Zavodi so na delo razporejali večinoma obsojence, v manjšem številu tudi pripornike in mladoletnike. Med hišna dela, ki so določena v sistematizaciji delovnih mest obsojencev, sodijo dela v kuhinji, pekarni, razdeljevalnici hrane, pomivalnici, zavodski pralnici in likalnici. Nekateri zavodi so v okviru hišnih del zaprte osebe razporejali tudi na delo hišnika, na vzdrževalna dela v zavodu, na čiščenje okolice zavoda, na vrtna in druga podobna dela.

Še vedno se zavodi srečujejo s problemom strokovne usposobljenosti zaprtih oseb za hišna dela. To še zlasti velja za dela, povezana s pripravo hrane, za katera je potrebna ustrezna strokovna izobrazba in sanitarno-higienska ustreznost. Po drugi strani so hišna dela povezana tudi z redom in disciplino ter varnostjo v zavodu.

3. 13. 6. Varstvo pri delu in požarna varnost

Ustrezno varstvo in zdravje pri delu so zavodi zagotavljali s spremljanjem in nadzorom izvajanja predpisov, ki pogojujejo varno delo, z uporabo predpisanih sredstev in opreme za osebno varnost ter z usposabljanjem zaprtih oseb in delavcev zavoda za varno in zdravo delo. Pred razporeditvijo na delo so zaprte osebe opravile zdravniški pregled in preizkus znanja s področja varstva pri delu.

Posebno pozornost so zavodi namenjali tudi tehničnemu varstvu pri delu, varnemu delovnemu okolju in sredstvom za delo. Tehnično varstvo so izvajali z vizualnimi pregledi in preizkusi delovne opreme, odpravljali pomanjkljivosti, izločali iz uporabe dotrajano opremo ter redno nadzirali uporabo predpisanih sredstev in opreme za osebno varnost. Ocenjujemo, da je bilo v tem letu izvajanje varstva in zdravja pri delu na ustrezni ravni, kljub občasnemu neupoštevanju predpisov o uporabi zaščitnih sredstev.

Požarna varnost je v zavodih dobra. V tem letu smo zabeležili 6 požarov. Trije od teh (Celje, Maribor in Radeče) so bili povzročeni s strani zaprtih oseb, od tega dva namerno. Dva sta bila posledica tehnične okvare stroja oziroma instalacij (Celje, Radeče). En požar je bil povzročen s strani zunanjih oseb, ki so metale v zavod vnetljive snovi (Maribor). Vsi požari so bili pravočasno odkriti in pogašeni. Materialna škoda v vseh požarih ni bila velika.

3. 13. 7. Nesreče pri delu

V tem letu se je število nesreč in poškodb pri delu, kjer so bile udeležene zaprte osebe, glede na leto 2016, zmanjšalo (iz 45 na 18). Zavodi namreč kontinuirano posvečajo veliko pozornosti preventivnim ukrepom, to je izobraževanju za varno delo in nadzoru pri izvajanju dela.

Število nesreč pri delu in poškodb pri delu zaprtih oseb po posameznih zavodih (88)

Zavod	Število nesreč pri delu	število poškodb pri delu
Dob	12	10
Slovenska vas	1	3
Puščava	0	0
Ig	0	1
Celje	0	1
Koper	0	1
N. Gorica	0	0
Ljubljana	3	1
N. mesto	0	0
OO Ig	0	1
Maribor	2	2
M. Sobota	0	2
OO Rogoza	0	2
PD Radeče	0	2
SKUPAJ	18	26

3. 14. PRAVICA DO VEROIZPOVEDI

Področje koordinacije duhovne oskrbe je v sistemu izvrševanja kazenskih sankcij umeščeno z namenom zagotavljanja osnovne človekove pravic svobode veroizpovedi¹. S tem razlogom je bil koordinator za duhovno oskrbo v letu 2017 navzoč na posameznih lokacijah zavodov in usklajeval izkazan interes za duhovno oskrbo

1 18. člen, Splošna deklaracija o človekovih pravicah, Generalna skupščina Združenih narodov, 10. decembra 1948 z resolucijo št. 217 A (III): »Vsakdo ima pravico do svobode misli, vesti in veroizpovedi; ta pravica vključuje svobodo spreminjati prepričanje ali vero, kakor tudi njuno svobodno, javno ali zasebno izražanje, bodisi posamezno ali v skupnosti z drugimi, s poučevanjem, z izpolnjevanjem verskih dolžnosti, z bogoslužjem in opravljanjem obredov.«

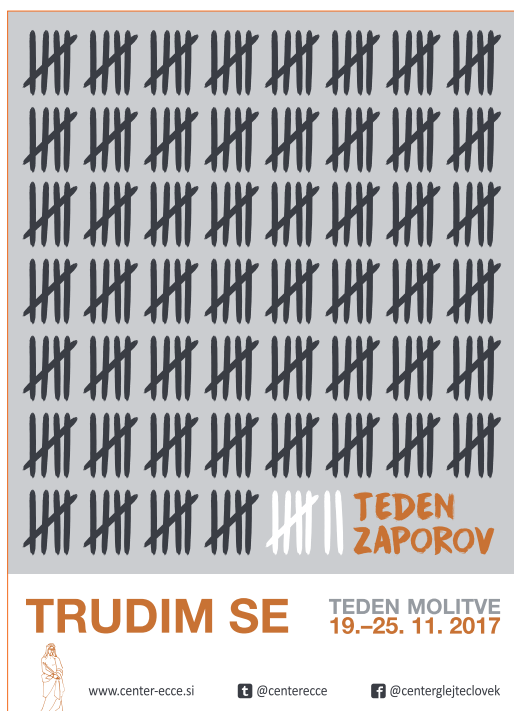
zaprthih oseb. Glede na zaznane in prejete potrebe je bila vzpostavljena povezanost z verskimi skupnostmi, ki so izvajale duhovno oskrbo.

Katoliško Cerkev je pri izvajanju duhovne oskrbe zastopal Zaporniški vikariat. Usklajeno je teklo sodelovanje na različnih ravneh, preko programov, ki so znotraj Zaporniški vikariat Katoliške Cerkve:

- Mesečno so bila bogoslužja na vseh dogovorjenih lokacijah. V okviru večjih katoliških praznikov, velike noči in božiča, so se še posebej izvajale zakramentalne priprave in praznične svete maše v vseh zavodih, kjer je bil izkazan interes;
- Glede na potrebe posameznih zavodov po oskrbi z oblačili in obutvijo za zaprte osebe je bila vzpostavljena povezana s Slovensko Karitas ter drugimi škofijskimi oz. župnijskimi Karitas in na ta način tudi opravljena oskrba posameznih lokacij;
- V okviru programa KPDVZ (Krščanska prostovoljna dejavnost v zaporu) so prostovoljke in prostovoljci v obliki spremljanja posameznih zaprtih oseb obiskovali zavode Maribor, Koper, Ig in Celje;
- Znotraj katoliške Cerkve je bil v Sloveniji izpeljan mednarodni Teden zaporov, ki je potekal od 19. do 25. novembra 2017 pod naslovom »Trudim se«. Župnijska katoliška občestva, skupnosti in Zavode za prestajanje kazni zapora je k povezanosti, dejavnostim in molitvi vabil poseben plakat, ki so ga prejeli v več izvodih. Teden zaporov je bil tudi medijsko podprt;
- V ZPMZKZ Celje je lokalni duhovnik glede na dogovor in izkazan interes opravljal sveto mašo v zavodu;
- Slovenski katoliški skavtinje in skavti so v nekatere zavode v predbožičnem času prinesli »Betlehemsko luč miru«.

Z islamsko skupnostjo so bile na lokalni ravni izvedene priprave v mesecu ramazanu in praznovanju bajrama, ko so vsi zavodi dobili časovni raspored molitev in jih posredovali interesentom. Posameznikom so v tem času na njihovo željo omogočili tudi prehrano v skladu z njihovimi verskimi zahtevami. Redna oblika duhovne oskrbe je s strani Islamske skupnosti v Republiki Sloveniji potekala v ZPKZ Dob in sicer enkrat na mesec, enkratni obisk beležijo tudi v ZPKZ Koper.

V okviru Srbske pravoslavne Cerkve je bila pokrita duhovna oskrba ob praznikih (božič in velika noč). V ZPKZ Ljubljana in ZPKZ Dob je vzpostavljena redna mesečna navzočnost paroha.

Verska skupnost Jehovovih prič je v nekatere zavode redno dostavljale svoja časopisa. Do izražene želje s strani zaprtih oseb in obiska predstavnika verske skupnosti je prišlo v ZPKZ Dob in ZPKZ Ljubljana.

V ZPKZ Maribor in ZPKZ Ljubljana beležijo obiskovanje predstavnikov Skupnosti za zavest Krišne, v skladu z izraženo željo zaprtih oseb.

Zaprtim osebam so bili na voljo izvodi Svetega pisma (tudi v tujih jezikih), Korana in druge verske literature ter periodike.

Vsem osebam v zaporu se je ob njihovi izraženi želji in v okviru možnosti posameznega zavoda organizirala ter pripravila hrana v skladu z njihovimi verskimi zahtevami.

Koordinator za duhovno oskrbo ni zaznaval kršitev glede pravice do duhovne oskrbe.

4. DELOVANJE UPRAVE NA NACIONALNEM IN MEDNARODNEM PODROČJU

4. 1. ODNOSI Z JAVNOSTMI

Na področju odnosov z javnostmi so v letu 2017 v sodelovanju z zavodi za prestajanje kazni zapora in prevzgojnim domom potekale številne aktivnosti, s pomočjo katerih je bilo javnosti predstavljeno dogajanje in delo v slovenskem zaporskem sistemu.

Generalni urad je v tem letu medijem skladno z Zakonom o medijih posredoval številne informacije - preko odgovorov na novinarska vprašanja, sporočil za javnost, tiskovnih konferenc in izjav za medije. Zanimala so jih predvsem pojasnila in informacije v zvezi s statističnimi trendi po posameznih strokovnih področjih, izrednimi dogodki in ostala aktualna problematika.

Odzivali smo se tudi na druge prošnje nacionalnih in lokalnih medijev. Medijem so bila v letu 2017 izdana dovoljenja za obiske v zavodih za prestajanje kazni zapora in v prevzgojnem domu, pogovore, fotografiranje in snemanje. Prošnje medijev so se nanašale tudi na intervjuje z zaposlenimi v zavodih in na Generalnem uradu, na snemanje in fotografiranje prostorov v zavodih ter na spremljanje dogodkov, ki so jih organizirali posamezni zavodi.

Spremljali smo poročanje o delovanju Uprave RS za izvrševanje kazenskih sankcij v medijih in uveljavljali pravico do odgovora oziroma popravka.

O vseh pomembnejših dogodkih smo redno obveščali javnost preko spletne strani Ministrstva za pravosodje. V letu 2017 velja med drugimi izpostaviti naslednje dogodke:

- Organizirali smo štiri novinarske konference, na katerih smo poleg obveščanja javnosti o aktualnih dogodkih zasledovali tudi cilj iz Strategije Uprave RS za izvrševanje kazenskih sankcij 2017-2020, da se v javnosti pogosteje predstavlja pozitivne projekte in dogodke v slovenskih zaporih. Na novinarski konferenci v mesecu februarju smo predstavili statistične trende na področju izvrševanja kazenskih sankcij in aktualne projekte. V mesecu marcu smo v sodelovanju z Vrhovnim sodiščem RS in Ministrstvom za pravosodje organizirali novinarsko konferenco ob prevzemu varovanja sodne palače na Tavčarjevi ulici v Ljubljani s strani pravosodnih policistov. V mesecu juniju sta bili organizirani dve novinarski konferenci - prva je potekala v začetku meseca in je bila namenjena predstavitvi letnega poročila 2016, s poudarkom na obravnavi zaprtih oseb

Obisk ministra v ZPMZKZ Celje

in predstavitev projekta »Razvoj delovnih kompetenc zaprtih oseb«. Na dogodku sta poleg generalnega direktorja in vodje Sektorja za tretma sodelovala še dva obsojenca, vključena v projekt, javnosti pa smo predstavili tudi izdelke delovne terapije. Na drugi novinarski konferenci, organizirani konec meseca, smo predstavili sodelovanje med URSIKS in igralcema Metko Pavšič ter Domnom Valičem. Generalni direktor je predstavil tudi ostale aktivnosti (kulturne, izobraževalne, športne), ki potekajo v zavodih.

- Ob dogodkih, pri katerih je bilo izraženo večje zanimanje javnosti, smo organizirali dodatne novinarske konference, na katerih je generalni direktor odgovarjal na novinarska vprašanja.
- Minister za pravosodje je 2. februarja 2017 skupaj z državnim sekretarjem Darkom Staretom obiskal Zavod za prestajanje kazni zapora Ljubljana. Gosta sta sprejela generalni direktor Jože Podržaj in direktor zavoda Miran Candellari. Seznanila sta se z delom vseh služb, ki delujejo v zavodu, z varnostnimi razmerami ter problematiko in izzivi, s katerimi se srečuje zavod.
- Minister za pravosodje je 6. marca 2017 v sklopu vladnega obiska Goriške regije obiskal Zavod za prestajanje kazni zapora Koper, Oddelek Nova Gorica. Z direktorjem Zavoda za prestajanje kazni zapora Koper Dušanom Valentinčičem in vodjo Oddelka Nova Gorica Danijelo Devčić so najprej spregovorili o aktivnostih zavoda, nato pa so si ogledali odprti, polodprti in zaprti oddelek zavoda.
- Ob dnevu Uprave RS za izvrševanje kazenskih sankcij je minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič skupaj z generalnim direktorjem Jožetom Podržajem 7. aprila 2017 slovesno podelil priznanja najzaslužnejšim delavcem na področju izvrševanja kazenskih sankcij.
- Minister za pravosodje je v okviru vladnega obiska v Savinjski regiji 10. maja 2017 obiskal Zavod za prestajanje mladoletniškega zapora in kazni zapora Celje. Poleg generalnega direktorja je goste sprejel direktor zapora Zoran Remic. Po uvodnem pogovoru so si ogledali prostore zavoda.
- V Zavodu za prestajanje kazni zapora Dob je 23. junija 2017 potekala prisega devetih novosprejetih pravosodnih policistov, ki so uspešno opravili predpisano usposabljanje in zahtevane izpite. Pravosodni policisti so podali slovesno prisego pred generalnim direktorjem.
- Minister Klemenčič je 6. decembra 2017 med vladnim obiskom Posavja obiskal Prevzgojni dom Radeče. Z generalnim direktorjem in vodstvom prevzgojnega doma si je ogledal prostore doma, kjer se izvaja vzgojni ukrep oddaje v prevzgojni dom, ki ga izreče sodišče mladoletnikom in mladoletnicam zaradi storjenih kaznivih dejanj za območja vseh sodnih okrožij Republike Slovenije. Minister se je seznanil s poslanstvom in izzivi, s katerimi se srečujejo v domu ter načrti za prihodnost.

Nagrajenci ob dnevu URSIKS v letu 2017

Na spletnem mestu Ministrstva za pravosodje objavljamo vsebino »Zaporska statistika«, ki se tedensko posodablja z aktualnimi podatki, s čimer se zagotavlja javna dostopnost vseh pomembnejših ažurnih statističnih podatkov slovenskega zaporskega sistema.

Na spletni strani redno objavljamo tudi sporočila za javnost po dogodkih v organizaciji zavodov za prestajanje kazni zapora in prevzgojnega doma.

Uprava RS za izvrševanje kazenskih sankcij je v letu 2017 izvajala sporazume o sodelovanju s fakultetami. V zavodih smo v tem letu omogočili izvedbo številnih raziskav in študijskih obiskov ter odgovarjali študentom na vprašanja za potrebe zaključnih del.

4. 2. SODELOVANJE NA MEDNARODNEM PODROČJU

V letu 2017 se je uprava aktivno vključevala v različna mednarodna področja izvrševanja kazenskih sankcij. Sodelovali smo v več mednarodnih projektih, raziskavah in študijah, z mednarodnimi organizacijami in z zaporskimi upravami iz tujine. Izdelali smo SPACE (Council of Europe Annual Penal Statistics) statistiko za leto 2016 in se s podatki vključevali v druge mednarodne statistike, ki obsegajo podatke o zaprtih osebah. Z Ministrstvom za pravosodje in drugimi institucijami smo sodelovali pri pripravi strokovnih gradiv za potrebe mednarodnega sodelovanja s področja zaporskega delovanja. Za potrebe razvoja zaporskega sistema smo izdelali nekaj mednarodno primerjalnih analiz politike in prakse izvrševanja kazenskih sankcij v drugih državah v Evropi.

4. 2. 1. Svet Evrope

V okviru Sveta Evrope je ena od pomembnih nalog primerjava sprejetih standardov z obstoječo prakso in zakonodajo ter priprava predlogov sprememb. Sodelovanje na mednarodnih konferencah nam omogoča neposreden stik z aktualno problematiko, primerjavo in načrtovanje sprememb ter izboljšav.

Predstavniki Generalnega urada se je v imenu generalnega direktorja udeležil konference direktorjev zaporskih in probacijskih uprav v Lillestrømu na Norveškem. Na konferenci je bilo izpostavljenih več tem, predvsem izobraževanje in izbira osebja.

Obisk ministra v PD Radeče

Predstavnik Generalnega urada se je udeležil tudi plenarnega sestanka PC-CP (Sveta za penološko sodelovanje) v Strasbourgu (Francija). V mesecu novembru je bil na plenarnem zasedanju CDPC (European Committee on Crime Problems) Robert Friškovec, sodelavec Generalnega urada, izvoljen za člana delovne skupine Sveta za penološko sodelovanje pri Svetu Evrope.

Srečanja nacionalnih poročevalcev podatkov za penološko statistiko SPACE, ki je potekalo v Strasbourgu od 20. do 21. februarja 2017 se je udeležil predstavnik Generalnega urada.

Z udeležbo iz Generalnega urada smo bili zastopani tudi na multilateralnega srečanju o tujcih (20. - 21. april 2017) s strani sodelavke z Generalnega urada, kakor tudi na multilateralnem srečanju na temo zdravstvene oskrbe v zaporih (12. - 13. oktober 2017) prav tako s predstavnico z Generalnega urada. Obe srečanja sta bili v Strasbourgu.

4. 2. 2. Druge mednarodne organizacije

EuroPris - mednarodna asociacija za zapore: kot članica smo vključeni in smo sodelovali v štirih ekspertnih skupinah (za logistiko in gradnje; družinske odnose; izobraževanje zaprtih oseb in ICT – informacijska in komunikacijska tehnologija).

Lucija Božikov je sodelovala kot članica v ekspertni skupini »Družinski odnosi«, ki se je odvijala 5. - 7. aprila 2017 v Helsinkih na Finskem. Prav tako je Petra Prijatelj z Generalnega urada sodelovala kot članica v ekspertni skupini izobraževanja zaprtih oseb, ki se je odvijalo 7. - 8. junija 2017 v Nikoziji na Cipru. Miran Candellari (ZPKZ Ljubljana) je sodeloval kot član na sestanku ekspertne skupine za logistiko in gradnje, ki je bil v Gentu v Belgiji 24. - 26. septembra 2017.

Predstavnik Generalnega urada se je v imenu generalnega direktorja udeležil tudi letne skupščine in konference EuroPris v Lillestrømu na Norveškem.

Z izmenjavo informacij smo vključeni v projekt Knowledge Management System - KMS, v okviru katerega nastaja baza mednarodnih primerjav na posameznih področjih dela.

Predstavnik Generalnega urada se je udeležil delavnice o radikalizaciji, ki je bila v Bruslju (Belgija) 16. - 17. februarja 2017.

Konference »Izzivi za prihodnost«, ki je potekala v Pragi (Češka) od 15. - 17. maja 2017, sta se udeležila predstavnik ZPKZ Ig in predstavnik Generalnega urada.

Obisk vodstva zaporske uprave Madžarske

Minister za pravosodje ob obisku v ZPKZ Ljubljana

Predstavnica Generalnega urada in predstavnica ZPKZ Dob sta se udeležili delavnice o oceni potreb in tveganj zaprtih oseb v organizaciji Europris, ki je potekala od 11. do 13. oktobra 2017 v Bruslju.

Delavnice v sklopu teme dela in zaposlovanja obsojencev, ki je potekala v Rimu (Italija) 22. – 23. novembra 2017, sta se udeležili predstavnici Generalnega urada.

Predstavnica Generalnega urada in predstavnica ZPKZ Dob sta se udeležili delavnice o duševnem zdravju v zaporskih in probacijskih sistemih v organizaciji Europris in CEP 6. - 7. decembra 2017 v Dublinu (Irska).

ICPA – mednarodno zaporsko združenje, ki pomembno vpliva pri razvoju in oblikovanju zaporskih sistemov

Predstavniki Generalnega urada je sodeloval na letnem srečanju organizacije v Londonu (Velika Britanija) 22. - 27. oktobra 2017.

4. 2. 3. Projekti

V okviru mednarodnih projektov, financiranih s strani EU, smo sodelovali z raziskovalnimi poročili, posredovanjem odgovorov in informacij.

Predstavnika Generalnega urada sta se udeležila oz. bila vključena v različne delavnice povezane s pojavom radikalizacije. Predstavniki Generalnega urada je sodeloval v več študijskih obiskih na temo radikalizacije.

Od 6. do 9. novembra 2017 se je predstavnik Generalnega urada udeležil srečanja s tematiko radikalizacije v okviru Firstline projekta na Dunaju (Avstrija) in se prav tako udeležil plenarnega zasedanja RAN, ki je bilo v Pragi 12. - 13. decembra 2017.

Zavod Ig so si ogledali predstavniki zaporske uprave Češke

4. 2. 4. Obiski in konference

Obiski in konference v tujini

Predstavnici iz ZPKZ Maribor ter ZPMZKZ Celje in predstavnik ZPKZ Dob so bili udeleženci na 8. Jadranski konferenci o zdravljenju odvisnosti in 16. SEEAnet (mreža programov obravnave odvisnosti) simpoziju o odvisniških vedenjih v Budvi (Črna gora), 12. - 14. oktobra 2017.

11. foruma o pravicah otrok, ki je potekal 7. - 8. novembra 2017 v Bruslju, se je udeležila predstavnica Generalnega urada.

Predstavnik Generalnega urada je bil na povabilo Urada za droge in kriminal Združenih narodov povabljen k sodelovanju na srečanju o obnavljalni pravičnosti (Restorative Justice), ki je potekalo od 22. do 24. novembra 2017 v Ottawi (Kanada).

Sodelavci iz ZPKZ Koper, ZPKZ Ljubljana, ZPKZ

Maribor in Generalnega urada so se udeležili mednarodne konference »Nasilje v družini in nasilje zaradi spola: v sodelovanju za življenje brez nasilja«, ki je potekala v Zagrebu (Hrvaška) 29. 11. – 1. 12. 2017.

Predstavnica Generalnega urada se je udeležila srečanja EMCDDA (Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami), pod naslovom »Nove psihoaktivne snovi v zaporih«. Srečanje je potekalo 13. in 14. decembra 2017 v Lizboni (Portugalska).

Študijski obisk v okviru projekta »Razvoj delovnih kompetenc zaprtih oseb« sta med 17. in 21. decembrom 2017 v Bristolu (Velika Britanija) izvedli predstavnica ZPKZ Maribor in predstavnica Generalnega urada.

Obiski iz tujine

V dneh od 28. marca do 4. aprila 2017 je našo državo in določene lokacije našega zaporskega sistema obiskal CPT. Obiskali so ZPKZ Maribor, ZPKZ Ljubljana in ZPKZ Koper.

Od 2. do 9. aprila 2017 je bila v ZPKZ Ig, ZPKZ Koper in ZPKZ Dob navzoča filmska ekipa MTV Libanon, ki je pripravljala dokumentarni film o slovenskem zaporskem sistemu. Prav tako je dne 24. februarja 2017 potekalo snemanje kratkega dokumentarnega filma (produkcijska hiša Perfo in italijanski režiser Pasqualinom Suppa) v jedilnici obsojencev v ZPKZ Dob.

Od 28. maja do 1. junija 2017 je bila na študijskem obisku delegacija Češke Republike, ki je obiskala Generalni urad, ZPKZ Ig, ZPKZ Dob in ZPMZKZ Celje. Njihov izražen interes je bil povezan predvsem z našim načinom razvrščanja zaprtih oseb v režime prestajanja kazni.

14. junija 2017 je z gledališko predstavo gostovala v ZPKZ Ig finska umetnica Anna-Mari Laulumaa.

Obisk mednarodne zasedbe je bil v ZPKZ Ig tudi v okviru projekta »Creating Map« v sodelovanju s CIK Trebnje.

V sodelovanju s Centrom za izobraževanje v pravosodju pri MP so zavod Ljubljana in Maribor obiskali sodniki in tožilci nekaterih evropskih držav. V okviru projekta Aikos je skupina pravosodnih delavcev iz tujine obiskala tudi zavod Koper.

Obisk veleposlanice Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska v ZPKZ Koper

Zavod Ig je obiskala skupina študentov iz Anglije (univerza iz Liverpoola), ki so si ogledali zavod in spoznali sistem dela v samem zavodu. Zanimala jih je primerjava zaprtih žensk Slovenije in Anglije. Prav tako so Prevzgojni dom Radeče obiskali študentje socialnega dela iz Nizozemske.

Predstavniki Generalnega urada so sodelovali v povezavi s predstavniki Ministrstva za pravosodje pri predstavitvi zaporskega sistema pri obiskih delegacij s Kitajske, Azerbajdžana, Hrvaške in Tadžikistana. Delegacija Hrvaške in Tadžikistana sta obiskali tudi ZPKZ Dob.

4. 3. SODELOVANJE Z NEVLADNIMI ORGANIZACIJAMI

Nevladne organizacije, ki izvajajo programe na raznolikih področjih, ponujajo svoje storitve in aktivnosti tudi zaprtim osebam, kar je zelo dragoceno. Zunanji sodelavci prispevajo k dopolnjevanju sicer dostopne zavodske obravnave zaprtih, pa tudi k premagovanju vsakdanjih stisk ter pri urejanju življenja po prestani kazni.

V zavodu Dob so na področju odvisnosti sodelovali z Društvom Projekt človek, Anonimnimi alkoholiki, Društvom zdravljenih alkoholikov in Lokalno akcijsko skupino za pomoč odvisnikom Novo mesto. Poleg že navedenih organizacij so na ostalih področjih sodelovali še z Društvom za nenasilno komunikacijo Ljubljana, Združenjem za razvijanje nenasilnih odnosov ZRNO Maribor, Družinskim inštitutom Zaupanje Sevnica, organizacijo Papilot, Karitas in Rdečim križem.

V zavodu Celje je Inštitut VIR Celje nadaljeval z obravnavo oseb, ki imajo težave zaradi zlorabe nedovoljenih snovi ali alkohola. Nadaljevali so s sodelovanjem z Društvom za nenasilno komunikacijo. Pri zagotavljanju oblačil za zaprte osebe so sodelovali z organizacijo Karitas in z Rdečim Križem.

V zavodu Koper so sodelovali z Društvom Projekt človek. Ker je prišlo do porasta števila obsojencev s kaznivimi dejanji z elementi nasilja, so v preteklem letu sodelovali tudi z Društvom za nenasilno komunikacijo. V Oddelku Nova Gorica so nadaljevali s sodelovanjem z Društvom Projekt človek, Društvom Izberi pravo pot, Društvom Šent (obravnavo odvisnosti od prepovedanih drog) ter Društvom za nenasilno komunikacijo.

V zavodu Ljubljana so sodelovali z Društvom Projekt človek, s Kralji ulice, Društvom za nenasilno komunikacijo, Društvom Žarek upanja in z Društvom Stigma. V Oddelku Novo mesto so sodelovali z Društvom Projekt človek, predstavnikom Društva Srečanje, Društvom za nenasilno komunikacijo ter Lokalno akcijsko skupino Novo mesto in Anonimnimi alkoholiki. Na Odprtem oddelku Ig so sodelovali z Društvom za nenasilno komunikacijo, Društvom Žarek upanja in Zavodom Živim.

V zavodu Maribor so sodelovali z Društvom Projekt človek, Zdrava pot, Združenjem za razvijanje nenasilnih odnosov, Društvom za nenasilno komunikacijo in Društvom Kairos ter Andragoškim zavodom Maribor. V Oddelku Murska Sobota so sodelovali z Društvom Projekt človek in Društvom za nenasilno komunikacijo.

V Zavodu Ig so sodelovali z Društvom Stigma, Društvom Projekt človek, Skupnostjo Srečanje, Inštitutom Stopinje – izvajanje logoterapije.

V Prevzgojnem domu Radeče so sodelovali z Društvom Ozara, Inštitutom Vir, Mladinskim centrom Velenje, Rdečim križem Laško, Društvom za nenasilno komunikacijo, Društvom Projekt človek in Kulturno turistično rekreacijskim centrom (KTRC) Radeče.

Veliko zavodov je sodelovalo tudi z Javno agencijo za knjigo, v okviru že omenjenega projekta Vključujemo in aktiviramo.

5. KADROVSKE, FINANČNO-MATERIALNE IN PROSTORSKE RAZMERE

5. 1. KADROVSKE RAZMERE

5. 1. 1. Osnovni podatki o obsegu in strukturi javnih uslužbencev in zasedenih delovnih mestih glede na veljavno sistemizacijo

Pregled številčnega stanja javnih uslužbencev v upravi na dan 31. 12. 2017

(89)

	tarifna skupina					spol		
	VII.	VI.	V.	IV., III., II.	skupaj	m	ž	skupaj
Položajna delovna mesta								
generalni direktor	1				1	1		1
namestnik generalnega direktorja	0				0			0
direktor zavoda	7				7	5	2	7
vodja sektorja	7				7	2	5	7
vodja oddelka	28				28	14	14	28
vodja referata	15				15	13	2	15
skupaj	58	0	0	0	58	35	23	58
Specializirani kadri								0
pedagogi	50				50	16	34	50
psihologi	9				9	3	6	9
socialni delavci	14				14	2	12	14
drugi strokovni delavci v vzg. službi	7				7	2	5	7
medicinsko osebje	7	6			13	1	12	13
inštruktorji	2	7	68	2	79	71	8	79
delovni inštruktorji		1	9		10	9	1	10
ekonomski delavci	5	3	10		18	0	18	18
osebje pravosodne policije	17	52	458	2	529	486	43	529
administrativni in drugi delavci	40	4	24	6	74	15	59	74
skupaj	151	73	569	10	803	605	198	803
skupno število zaposlenih	209	73	569	10	861	640	221	861

Število pooblaščenih uradnih oseb – pravosodnih policistov

(90)

PUO	m	ž	Skupaj
pravosodni policist	424	34	458
višji pravosodni policist	46	6	52
inšpektor v UIKS	15	2	17
višji inšpektor v UIKS	16	2	18
svetnik v UIKS	2	0	2
SKUPAJ	503	44	547

5. 1. 2. Obseg in dinamika zaposlovanja

V letu 2017 je v upravi delo za nedoločen čas nastopilo 38 javnih uslužbencev.

Delovno razmerje je prenehalo 22 javnim uslužbencem, ki so bili zaposleni za nedoločen čas, in sicer zaradi naslednjih razlogov: 7 javnim uslužbencem je prenehalo delovno razmerje s pisnim sporazumom o razveljavitvi pogodbe o zaposlitvi, dvema javnima uslužbencema je prenehalo delovno razmerje zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi s strani javnega uslužbenca, enemu javnemu uslužbencu je delovno razmerje prenehalo zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi s strani delodajalca, 12 javnih uslužbencev se je upokojilo.

Na dan 31. 12. 2017 je bilo v upravi za nedoločen čas zaposlenih 861 javnih uslužbencev.

V letu 2017 je 39 javnih uslužbencev napredovalo v višji plačni razred, 43 javnih uslužbencev je napredovalo v višji naziv. Javni uslužbenci so pravico do višje osnovne plače pridobili z dnem 1. 12. 2017, v skladu s 4. členom Zakona o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela za leto 2017 in drugih ukrepih v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 88/16).

5. 1. 3. Izobraževanje javnih uslužbencev

Javni uslužbenci so se v letu 2017 udeležili različnih oblik izobraževanja, ki jih je organizirala uprava oziroma zunanje institucije. Udeležili so se večjega števila slovenskih, pa tudi mednarodnih posvetov in konferenc ter različnih delavnic in seminarjev.

Priprav na strokovni izpit iz upravnega postopka se je udeležilo 50 javnih uslužbencev. Strokovni izpit iz upravnega postopka je opravilo 34 javnih uslužbencev. Obveznega usposabljanja za imenovanje v naziv se je udeležilo 56 javnih uslužbencev.

Večje število usposabljanj je bilo predvsem za pravosodne policiste in javne uslužbence, ki opravljajo strokovno delo z zaprtimi osebami. Skupno se je različnih oblik usposabljanja udeležilo 521 pravosodnih policistov, 211 strokovnih delavcev, 35 inštruktorjev in 16 kuharjev.

V letu 2017 so bile sklenjene štiri pogodbe o izobraževanju za pridobitev pedagoško andragoških znanj po Programu pedagoško-andragoškega in specialnopedagoškega izpopolnjevanja za javne uslužbence na delovnem mestu delovni inštruktor (UIKS) V, ki ga izvaja Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana.

5. 1. 4. Pripravištvo in študijska praksa

V letu 2017 v upravi ni nihče opravljal pripravništva. Opravljanje obvezne študijske prakse smo omogočili 30 študentom naslednjih fakultet: Fakulteta za varnostne vede, Fakulteta za psihoterapevtsko znanost, Filozofska fakulteta in Pedagoška Fakulteta.

5. 1. 5. Odsotnost z dela zaradi bolezni oziroma delovnih nezgod, delovni invalidi

Javni uslužbenci so bili v letu 2017 zaradi bolezni, posledic nesreč pri delu ter nege družinskih članov odsotni z dela 105.131 ur. Največ odsotnosti z dela je bilo zaradi bolezni (86,22 %). Odsotnosti zaradi nege družinskih članov beležimo 9,3 % delež, odsotnosti zaradi posledic nesreč pri delu je bilo 4,48 %.

Odsotnost z dela je v primerjavi z letom 2016 višja za 12,13 %.

Številčni podatki o odsotnosti delavcev z dela v letu 2017 (v urah)

91

Lokacija	bolezen javnega uslužbenca	nesreča pri delu	nega družinskih članov	skupaj
Generalni urad	3.378	0	597	3.975
Dob	16.119	1.392	2.608	20.119
Ig	10.158	120	2.013	12.291
Celje	4.670	40	272	4.982
Koper	14.144	464	953	15.561
Ljubljana	19.782	804	2.026	22.612
Maribor	15.407	1.797	814	18.018
Radeče	6.988	88	497	7.573
SKUPAJ	90.646	4.705	9.780	105.131

Na dan 31. 12. 2017 je bilo v upravi zaposlenih 20 invalidov, od tega 2 invalida II. kategorije in 18 invalidov III. kategorije.

Zaradi posebnosti dela v zavodih je invalidom težko zagotoviti ustrezno delo glede na omejitve, ki izhajajo iz odločb Zavoda za invalidsko in pokojninsko zavarovanje.

5. 1. 6. Preventivni zdravstveni pregledi javnih uslužbencev

V letu 2017 je bilo opravljenih 250 preventivnih zdravstvenih pregledov (predhodnih, obdobjnih, obdobjnih za zaposlene, ki delajo z viri ionizirajočih sevanj in kontrolnih pregledov) po programih, ki so bili pripravljeni v skladu z izjavo o varnosti z oceno tveganja.

Splošno zdravstveno stanje javnih uslužbencev je zadovoljivo. Javni uslužbenci, ki delajo z obsojenci, so izpostavljeni večjim psihofizičnim obremenitvam, zato je potrebno njihovo zdravstveno stanje še posebej spremljati.

Delovni posvet zaposlenih v URSIKS

5. 1. 7. Obravnavanje kršitev delovnih obveznosti javnih uslužbencev

V letu 2017 je bilo zaradi domnevnih kršitev delovnih obveznosti obravnavanih 22 javnih uslužbencev. Od tega je bilo 21 javnim uslužbencem izdano pisno opozorilo pred redno odpovedjo pogodbe o zaposlitvi iz krivdnih razlogov.

Enemu javnemu uslužbencu je bila pogodba o zaposlitvi odpovedana s strani delodajalca. Izrečenih disciplinskih ukrepov denarne kazni ni bilo.

5. 1. 8. Nadurno delo

V letu 2017 je bilo v službah za varnost in zavarovanje izplačanih 71.009 ur nadurnega dela, kar je za 20 % več kot v letu 2016.

Število izplačanih nadur po lokacijah v letu 2017

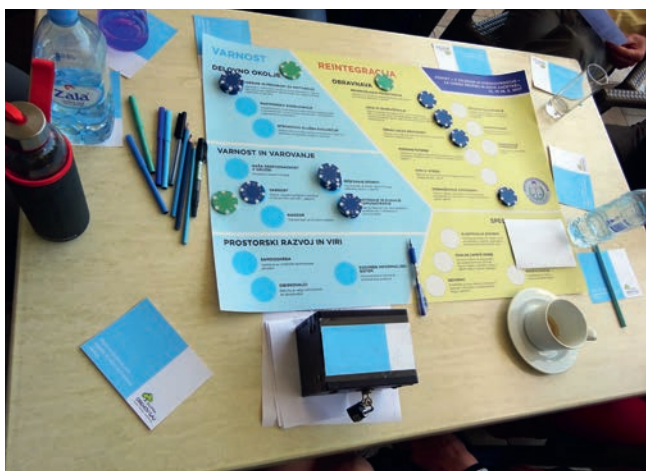
(92)

Lokacija	število izplačanih nadur
Generalni urad	0
Dob	22.274
Ig	2.827
Celje	5.665
Koper	9.694
Ljubljana	15.832
Maribor	12.150
Radeče	2.567
SKUPAJ	71.009

Nadurno delo je bilo potrebno opraviti zaradi nemotenega delovnega procesa, in sicer zaradi povečanega števila spremstev na sodišča in v zdravstvene ustanove, nadomeščanja odsotnih javnih uslužbencev, kot tudi nepredvidenega in nenačrtovanega varovanja zaprtih oseb v različnih zdravstvenih ustanovah po Sloveniji.

Izobraževanje zaposlenih s področja varstva osebnih podatkov

Delovni posvet zaposlenih v URSIKS o razvoju zaporskega sistema

Prisega manjše skupine pravosodnih policistov

5. 2. REALIZACIJA FINANČNEGA NAČRTA

Sprejeti proračun za leto 2017 na dan 31. 12. 2017 znaša 41.033.267,00 EUR, veljavni 41.331.001,19 EUR. Porabili smo 40.034.390,45 EUR ali 97 % veljavnega proračuna.

Poraba glede na podskupine izdatkov v letu 2017

93

Oznaka podskupine	Naziv podskupine	Poraba (v EUR)	Delež porabe (v %)
400	Plače in drugi izdatki zaposlenim	20.417.453,55	51
401	Prispevki delodajalcev	4.349.734,89	10,87
402	Izdatki za blago in storitve	7.832.718,65	19,56
413	Drugi domači transferji	3.640.636,60	9,09
420	Nakup in gradnja osnovnih sredstev	3.793.846,76	9,48

Od celotne porabe se na sredstva, zagotovljena iz proračuna, nanaša 39.118.307,75 EUR (97,7 % veljavnega proračuna), na sredstva iz naslova od prodaje premičnega premoženja 83.493,40 EUR (0,2 % veljavnega proračuna), na porabo sredstev iz naslova lastne dejavnosti 188.241,46 EUR (0,5 % veljavnega proračuna), na porabo sredstev iz prejetih odškodnin 242.468,44 EUR (0,6 % veljavnega proračuna), na porabo sredstev iz naslova najemnin 207.786,21 EUR (0,5 % veljavnega proračuna) in na porabo kohezijskih sredstev 184.495,06 EUR (0,5 % veljavnega proračuna). Porabili smo še sredstva prejetih donacij (9.598,13 EUR). Glede na veljavni proračun je 3 % sredstev ostalo neporabljenih.

Lastna dejavnost v upravi zajema organizirano prehrano delavcem in počitniško dejavnost. Sredstva iz prejetih odškodnin se nanašajo na sredstva, prejeta na podlagi zavarovanj stvarnega premoženja.

Razlika med sprejetim in veljavnim proračunom za leto 2017 znaša 297.734,19 EUR in se nanaša na:

- povečanje sredstev iz naslova odškodnin v višini 567.292,12 EUR,
- prenos sredstev iz naslova odprodaje premičnin v višini 379.778,82 EUR,
- prenos sredstev iz naslova prejetih najemnin v višini 161.891,22 EUR,
- prenos sredstev iz naslova donacij v višini 9.780,50 EUR,

- zmanjšanje integralnih postavk v višini 903.633,97 EUR.
- povečanje sredstev iz naslova kohezijskih sredstev 51.877,80 EUR.
- povečanje sredstev iz naslova lastne dejavnosti v višini 30.747,70 EUR.

Razlika med veljavnim in realiziranim finančnim načrtom znaša 1.296.610,74 EUR. Po vrsti porabe se ostanek nanaša na:

- neporabljena sredstva na postavkah tipa 1 (410.377,28 EUR),
- neporabljena sredstva odškodnin (367.029,68 EUR),
- neporabljena sredstva iz naslova donacij (2.182,37 EUR),
- neporabljena sredstva iz naslova odprodaje premoženja (396.285,42 EUR),
- neporabljena sredstva iz naslova prejetih najemnin (94.105,01 EUR),
- ostanek na proračunskih postavkah lastne dejavnosti (24.248,24 EUR)
- neporabljena kohezijska sredstva (2.382,74 EUR).

Neporabljena namenska sredstva se v celoti prenašajo v naslednje proračunsko leto.

V leto 2017 smo prenašali iz naslova sredstev odškodnin 546.413,38 EUR, iz naslova sredstev prejetih donacij 2.822,68 EUR, iz naslova sredstev od prodaje državnega premoženja 329.955,04 EUR in iz naslova sredstev najemnin 161.296,58 EUR.

Pregled porabe po podprogramih in proračunskih postavkah v letu 2017 (vir financiranja: proračun)

94

PODPROGRAM	OZNAKA PRORAČUNSKE POSTAVKE	NAZIV PRORAČUNSKE POSTAVKE	PORABA V LETU 2016 V EUR
Izvrševanje kazenskih sankcij - zapori	287610	Investicije in inv. Vzdrževanje	3.106.939,75
	401610	Najemnine poslovnih prostorov	138.300,96
	450810	Materialni stroški	6.723.065,62
	130015	Financiranje zaposlovanja zaprtih oseb	514.610,87
	141057	Prenehanje delovanja JGZ Pohorje	899,71
	602810	Plače	24.733.128,43
	639510	Izobraževanje delavcev	195.893,25
	668010	Oprema PUO	377.275,14
	668110	Oborožitev in posebna varnostna oprema	203.068,00
Zdravstveno varstvo zaprtih oseb	744810	Zdravstveno zavarovanje obsojencev	3.125.126,02
SKUPAJ			39.118.307,75

V letu 2017 smo porabili 39.118.307,75 EUR proračunskih sredstev, kar je za 4.723.490,06 EUR ali 13,7 % več kot leta 2016. Povečanje porabe proračunskih sredstev v primerjavi z letom 2016 je posledica večjega finančnega načrta. Glede na načrt razvojnih programov ugotavljamo, da je bila realizacija uspešna v okviru razpoložljivih sredstev. Poravnali smo vse prevzete obveznosti za leto 2017.

INVESTICIJE V LETU 2017:

ZPKZ Dob

- izgradnja novega vodovoda in zamenjava hišnih priključkov
- obnova kanalizacije v I. oddelku
- vgradnja hladilnih komor v kuhinji
- obnova vratarnice
- sanacija garderob, kopalnic za pravosodne policiste in kopalnic v objektu za obiske ter pesjakov za službene pse
- zamenjava strešne kritine na objektu za obiske ter hlevu in kozolcu (ki ju uporablja JGZ Rinka)
- vgradnja mehčalne naprave
- izveden je bil nakup radiatorjev
- izveden energetski pregled stavb ter izdelan načrt izgradnje hidropostaje in projekt ločitve sistema ogrevanja

Sanirali smo tudi streho upravne stavbe, sanacijo garderob v stavbi in sanacija odtoka meteorne vode – vse za objekte, ki jih ima v najemu JMW Fire d.o.o.

Na območju ZPKZ Dob smo ob objektu, ki ga uporablja JGZ Rinka, sanirali gnojno jamo, ki se je udrila in je obstajala nevarnost za ljudi in živali. Sanirani so bili tudi tramovi kozolca, ki ga uporablja JGZ Rinka.

ZPKZ Maribor

- novelacija PZI dokumentacije za obnovo prostorov za obiske,
- I. faza obnove prostorov za obiske
- zamenjava oken in vrat v kuhinji
- zamenjava oken v Oddelku Murska Sobota in OO Rogoza
- izgradnja tušev in kopalnic v Oddelku Murska Sobota
- sanacija strehe in oplesk fasade v OO Rogoza.

Zamenjana je streha svinjaka, ki ga uporablja JGZ Rinka, ki se nahaja na območju OO Rogoza, izvedeno odvodnjavanje in zalogovnik za deževnico. Na območju OO Rogoza je bila izvedena še obnovitev lesenega dela strehe na silosu za koruzo v uporabi JGZ Rinka.

ZPKZ Ljubljana

Izvedena je bila prenova prostora kuhinje v računalniško učilnico in prostora za izvajanje ukrepa namestitve v posebni prostor v Oddelku Novo mesto. Za Oddelek Novo mesto je bila naročena tudi zamenjava parketa v prostorih zaposlenih in zaprtih oseb ter odstranitev parapeta in izdelava večjega okna na sprehajališču ter nujna zamenjava plinske peči.

Na prostorih, ki jih na območju OO Ig uporablja JGZ Rinka, je bila izvedena nujna sanacija strehe.

ZPMZKZ Celje

- zamenjava gorilnikov in zagotovljen strokovni nadzor nad zamenjavo
- vgradnja toplotne črpalke
- preureditev prostorov (pisarn) za pravosodne policiste
- PZI dokumentacija za obnovo kopalnic

Na območju ZPMZKZ Celje je bila v delavnicah JGZ Rinka izvedena nujna sanacija strehe (zaradi zamakanja).

ZPKZ Koper

Izveden je bil pregled zamakanja in pregled kanalizacije, sanacija kanalizacije in rampe (zaradi posedanja objekta). Zagotovljen je bil tudi strokovni nadzor. Zaradi zamakanja na strehi zavoda je bila izvedena še sanacija izolacije na klimatskih cevih.

ZPKZ Ig

- obnova kurilnice
- obložitev tal v telovadnici z oblogo odporno proti udarcem
- napeljava UTP kablov za spremljanje TV preko kabelske
- razširitev prostora knjižnice
- odstranitev salonitnih plošč in zamenjava strešne kritine na objektu za obiske

PD Radeče

- zamenjava radiatorjev
- zamenjava žlebov
- zamenjava grelcev vode

Prevezeli smo 33 novih službenih vozil za različne namene

NAKUP OPREME V LETU 2017:

Vozni park smo obogatili z 22 specialnimi in 11 osebnimi vozili. To je bila pomembna pridobitev glede na starost in izrabljenost dotedanjih vozil.

Druga sredstva za nakup opreme smo porabili za pohištvo za zaprte osebe (za Dob, Celje, PD Radeče ter Oddelek Murska Sobota in OO Rogoza) in zaposlene (za Koper, Celje, Maribor in OO Rogoza). Kupili smo novo opremo za kuhinje za vse zavode in prevzgojni dom. Nadalje profesionalno kuhinjsko opremo, ki jo zavodi uporabljajo za pripravo hrane za zaprte osebe, kot so palični mešalci, rezalniki zelenjave, lupilci krompirja, pomivalni stroji, konvekcijske pečice, hladilne omare, salamoreznice, industrijske in gospodinske pralne ter sušilne stroje.

Ker je veliko zavodov imelo zelo staro športno (fitnes) opremo za zaprte osebe ali je sploh niso imeli, smo kupili nove: fitnes naprave, sobna kolesa, stojala za uteži in mize za namizni tenis. Nadalje avdio-video opremo (TV sprejemnike, radijske sprejemnike, fotoaparate, projektorje in tudi dva zvočnika, ki ju bosta na Igu in v Celju uporabljali na prireditvah.

Za pripravo in za shranjevanje hrane za zaposlene smo kupili tudi nove aparate in opremo za čajne kuhinje, kot so mini hladilniki, mali in veliki hladilniki, kuhališča (električna, steklokeramična in indukcijska), pomivalna korita, štedilniki, mikrovalovne pečice, gospodinski pomivalni stroji, nape in podobno.

Skladno s prijavljenimi potrebami smo kupili še drugo opremo: kovinske omare za spise, kartotečne omare in omarice za zdravila, garderobne omare, kosilnice, škropilnice, škarje za živo mejo, motokultivatorje, motorne žage, kompresorje, vozičke za prevoz perila, visokotlačne čistilce, orodje, lestve, delovne odre, šivalne stroje, obtočne črpalke, računske stroje, strojčke za preverjanje bankovcev, stroje za spiralno vezavo, telefone in telefonske centrale, rezalnike papirja, fax naprave, profesionalne sesalce, plastifikatorje, mobilne telefone, posebno omaro oziroma sistem za shranjevanje ključev za Dob, pisarniške stole in klima naprave za več lokacij.

Kupili smo tudi mladiča službenega psa za namen šolanja.

Iz sredstev manjših donacij smo kupili opremo za PD Radeče (kolesa, scrapbooking strojček, pirograf, vrtnarsko orodje, rastlinjak). Za Ig pa smo iz sredstev donacij kupili knjige za knjižnico (sredstva je donirala občina).

Ugotavljamo, da smo realizirali ključne naloge iz programa Uprave RS za izvrševanje kazenskih sankcij in uspeli zagotoviti osnovne pogoje bivanja in dela, tako zaposlenim kot zaprtim osebam ter gospodarno in racionalno potrošili dodeljena proračunska sredstva.

STROŠKI OSKRBNEGA DNE

V letu 2017 je bilo povprečno dnevno stanje zaprtih oseb 1.348, kar je v primerjavi z letom 2016 2,1 % zmanjšanje. Povprečni oskrbni dan v letu 2017 je znašal 80 EUR.

Povprečno stanje zaprtih oseb in vrednost oskrbnega dne v obdobju od leta 2013 do 2017

(95)

	2013	2014	2015	2016	2017
povprečno stanje zaprtih oseb	1430	1511	1463	1377	1348
oskrbni dan (v EUR)	64	60	62	68	80

Stroški oskrbnega dne so izračunani tako, da je višina vseh porabljenih proračunskih sredstev deljena s številom dni v letu in povprečnim številom zaprtih oseb.

5. 3. PROSTORSKE RAZMERE

5. 3. 1. Zmogljivost zavodov in njihova zasedenost

Prostorska zmogljivost zavodov se izračunava na osnovi predpisanih standardov, ki znašajo 9 m² za enoposteljno in 7 m² za skupinsko sobo na zaprto osebo. Glede na standarde je v tem letu prostorska zmogljivost vseh zavodov znašala 1.339 mest.

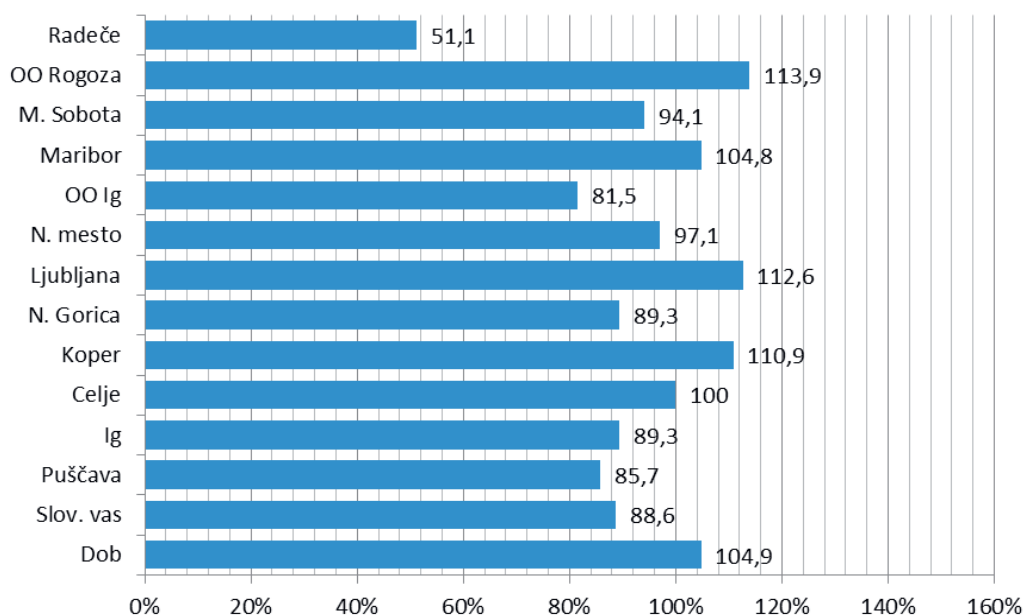
Zasedenost posameznih zavodov in oddelkov glede na povprečno število zaprtih oseb

(96)

	Zmogljivost	Povprečno št. zaprtih	Delež zasedenosti (v %)
DOB	449	471	104,9
SLOV. VAS	70	62	88,6
PUŠČAVA	21	18	85,7
IG	103	92	89,3
CELJE	98	98	100,0
KOPER	110	122	110,9
NOVA GORICA	28	25	89,3
LJUBLJANA	135	152	112,6
NOVO MESTO	35	34	97,1
ODP. ODD. IG	27	22	81,5
MARIBOR	146	153	104,8
MURSKA SOBOTA	34	32	94,1
MB ROGOZA	36	41	113,9
PD RADEČE	47	24	51,1
SKUPAJ	1339	1346	100,5

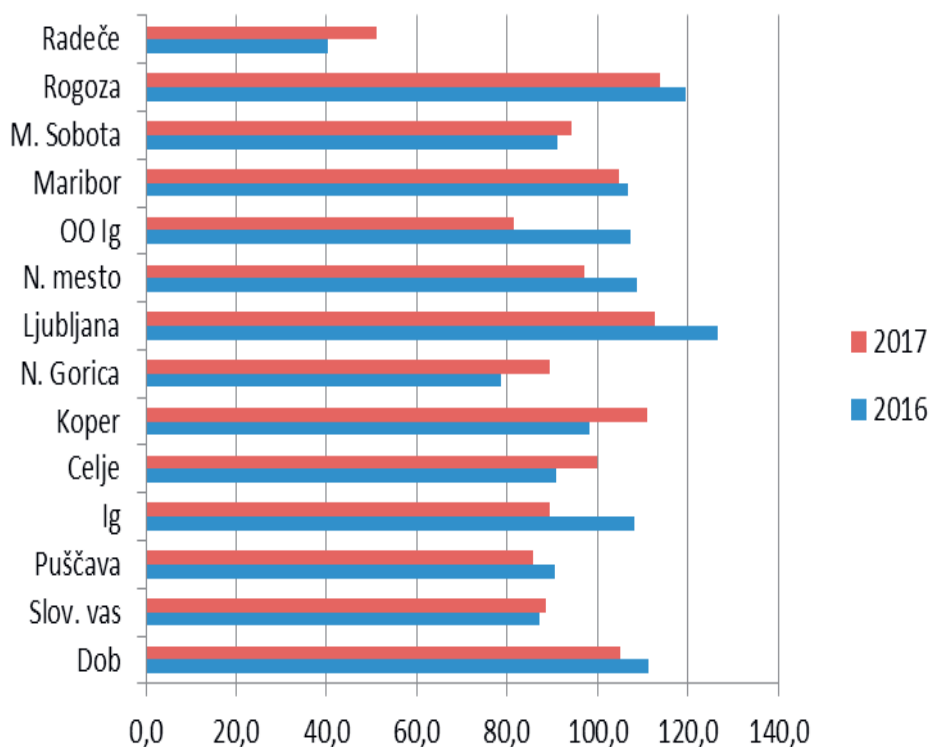
Zasedenost posameznih zavodov in oddelkov glede na povprečno število zaprtih oseb v grafični obliki

(97)

Primerjava zasedenosti posameznih zavodov in oddelkov v letih 2016 in 2017

98

Najbolj zasedeni so bili zavod Ljubljana, Koper, Dob, Maribor ter tudi Oddelek Novo mesto. Posebnost je Odprti oddelk Rogoza z visoko zasedenostjo, kar pa ni kritično zaradi načina prestajanja kazni v odprtih oddelkih. Najmanjša zasedenost je bila v Prevezgojnim domu Radeče, česar ni mogoče primerjati z drugimi zavodi in oddelki zaradi specifične populacije (mladoletniki z vzgojnim ukrepom), saj v prevzgojni dom ni dopustno nameščati katere druge zaprte osebe.

Zasedenost se je najbolj povečala v zavodih Koper in Celje ter v Oddelku Ig. Razlog tega je pospešeno premeščanje obsojencev in priporikov predvsem iz zavoda Ljubljana, kjer moramo zagotoviti, da zasedenost ne preseže minimalnim mednarodnih standardov.

Izboljšanje bivalnih razmer poskušamo uresničiti tudi z organizacijskimi spremembami, na način, da se zaprtim osebam iz zaprtih delov in pripora omogoči časovno več bivanja izven bivalnih prostorov (v skupnih prostorih, na hodnikih in podobno).

5. 3. 2. Ocena bivalnih in prostorskih razmer v zavodih

Večina zaporov se nahaja v zelo starih zgradbah, ki so bile zgrajene za povsem druge namene in že po svoji arhitekturni zasnovi ne ustrezajo sodobnim zahtevam izvrševanja pripora in kazni zapora. V preteklih desetletjih se je zelo malo vlagalo v izboljšanje prostorskih razmer. Novi zavod v Kopru je prvi zapor, ki je bil zgrajen po več kot štiridesetih letih. V letu 2011 sta bila odprta dva nova objekta v zavodu Dob. Slabe prostorske razmere spremlja še prenapolnjenost, s katero se v zadnjih letih srečujemo v nekaterih zavodih. Na nujnost izboljšanja prostorskih razmer so opozorili tudi Varuh človekovih pravic, CPT (Odbor za preprečevanje mučenja in nečloveškega ravnanja ali kaznovanja pri Svetu Evrope) in druge institucije. Dodatno so na to v preteklih letih opozorile sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice.

Bivalne, delovne in prostorske razmere se med posameznimi zavodi in oddelki razlikujejo. Največ težav povzročajo preveliki bivalni prostori, kjer je bilo nastanjeno večje število zaprtih oseb.

VSEBINA

PREDGOVOR	3
ORGANIZACIJSKA SHEMA UPRAVE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA IZVRŠEVANJE KAZENSKIH SANKCIJ	4
1. PRIKAZ POMEMBNEJŠIH DEJAVNOSTI V LETU 2017	11
1. 1. CILJI IN NALOGE	13
2. STATISTIČNI PODATKI	14
2. 1. PODATKI O GIBANJU SKUPNEGA ŠTEVILA ZAPRTIH OSEB V LETU 2017	14
2. 2. PRIMERJAVA GIBANJA ŠTEVILA ZAPRTIH OSEB S PRETEKLIMI LETI	17
2. 3. OBSOJENCI	18
2. 3. 1. Podatki o gibanju števila obsojencev	18
2. 3. 2. Nastop kazni in priliv obsojencev	19
2. 3. 3. Odpust obsojencev in odliv s prestajanja kazni	21
2. 3. 4. Struktura obsojencev po vrsti storjenih kaznivih dejanj	22
2. 3. 5. Struktura obsojencev po dolžini kazni	23
2. 3. 6. Struktura obsojencev po starosti	23
2. 3. 7. Stranske kazni in varnostni ukrepi	24
2. 3. 8. Prezem izvršitve kazni zaporu po mednarodnih pogodbah in tiralicah	25
2. 3. 9. Zapor ob koncu tedna - vikend zapor in hišni zapor	25
2. 4. OBSOJENCI, OBSOJENI NA MLADOLETNIŠKI ZAPOR	26
2. 4. 1. Podatki o gibanju števila mladoletnikov	26
2. 5. MLADOLETNIKI V PREVZGOJNEM DOMU	27
2. 6. PRIPORNIKI	28
2. 6. 1. Gibanje in struktura priprtih oseb	28
2. 7. TUJCI MED ZAPRTIMI OSEBAMI	30
2. 7. 1. Število tujcev med zaprtimi osebami	30
3. OBRAVNAVA ZAPRTIH OSEB	32
3. 1. STROKOVNO DELO Z ZAPRTIMI OSEBAMI	32
3. 1. 1. Organizacija in oblike strokovnega dela v zavodih	32
3. 1. 2. Nameščanje obsojencev in mladoletnikov v režime prestajanja kazni	33
3. 1. 3. Alternativni načini izvršitve kazni zaporu	34
3. 2. IZOBRAŽEVANJE IN IZOBRAZBA OBSOJENCEV, OBSOJENK IN MLADOLETNIKOV	34
3. 2. 1. Izobrazbena struktura	35
3. 2. 2. Izobrazbena struktura vključenih v izobraževanje	36
3. 2. 3. Vključenost v izobraževalne programe	37
3.3. PEDAGOŠKO DELO IN PROSTOČASNE DEJAVNOSTI	42
3. 3. 1. Delo pedagogov	42
3. 3. 2. Prostočasne dejavnosti	45
3. 4. PSIHOLOŠKA DEJAVNOST	49
3. 5. SOCIALNO DELO IN POMOČ ZA SOCIALNO VKLJUČEVANJE PO ODPUSTU	52
3. 5. 1. Socialna obravnava pripornikov	52
3. 5. 2. Socialna obravnava obsojencev in mladoletnikov	52
3. 5. 2. 1. Socialno delo ob sprejemu in v času prestajanja kazni	52
3. 5. 2. 2. Sodelovanje z zunanjimi izvajalci socialnega varstva in drugimi ustanovami	53
3. 5. 2. 3. Priprava na odpust	54

3. 5. 2. 4. Prostovoljno delo z obsojenci	56
3. 5. 2. 5. Število individualnih razgovorov socialnega delavca	56
3. 6. ZDRAVSTVENA OSKRBA	57
3. 6. 1. Sodelovanje z Enoto za forenzično psihiatrijo UKC Maribor	57
3. 6. 2. Specialistični pregledi zaprtih oseb zunaj zavoda	57
3. 6. 3. Bolnišnično zdravljenje zaprtih oseb z varovanjem in brez varovanja	57
3. 6. 4. Bolezni zaprtih oseb	57
3. 6. 5. Substitucijska terapija	58
3. 6. 6. Izvajanje imunokemijskih urinskih testov	59
3. 6. 7. Število ležalnih dni v zavodskih bolniških sobah in v bolnišnicah	59
3. 6. 8. Poškodbe zaprtih oseb	59
3. 6. 9. Samopoškodbe in poskusi samomorov	59
3. 6. 10. Smrti	60
3. 6. 11. Gladovne stavke	60
3. 7. POSEBNE OBLIKE STROKOVNEGA OBRAVNAVANJA	60
3. 7. 1. Obravnava zaprtih oseb s težavami zaradi alkohola	60
3. 7. 2. Obravnava zaprtih oseb s težavami zaradi uživanja prepovedanih drog	62
3. 7. 3. Obravnava nevarnih obsojencev in mladoletnikov	65
3. 7. 4. Obravnava obsojencev, obsojenk in mladoletnikov – tujcev	65
3. 7. 5. Obravnava obsojencev, obsojenk in mladoletnikov – invalidov, na smrt bolnih in starih oseb	65
3. 7. 6. Obravnava obsojencev, obsojenk in mladoletnikov – storilcev kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost	65
3. 7. 7. Obravnava žensk	66
3. 7. 8. Obravnava mladoletnikov	67
3. 7. 9. Obravnava povzročiteljev nasilja	67
3. 8. UGODNOSTI IN NAMENSKI IZHODI	68
3. 8. 1. Podeljene ugodnosti	68
3. 8. 2. Zlorabe ugodnosti	69
3. 8. 3. Problematika obravnavanja in podeljevanja ugodnosti	70
3. 8. 4. Namenski izhodi	70
3. 9. DISCIPLINSKO KAZNOVANJE OBSOJENCEV IN MLADOLETNIKOV	71
3. 9. 1. Disciplinsko kaznovanje obsojencev in mladoletnikov na prestajanju mladoletniškega zapora	71
3. 9. 2. Disciplinsko kaznovanje mladoletnikov na prestajanju vzgojnega ukrepa oddaje v prevzgojni dom	71
3. 10. POGOJNI ODPUST, PREDČASNI ODPUST TER POMILOSTITVE OBSOJENCEV	72
3. 10. 1. Pogojni odpust	72
3. 10. 2. Predčasni odpust	72
3. 10. 3. Pomilostitve obsojencev	72
3. 11. PRITOŽBE ZAPRTIH OSEB	72
3. 11. 1. Pritožbe obsojencev zaradi kršitve pravic oziroma drugih nepravilnosti, za katere ni zagotovljeno sodno varstvo, ter pritožbe pripornikov zaradi neustreznega ravnanja oziroma postopanja	72
3. 11. 2. Pritožbe obsojencev zoper odločbe, ki jih na prvi stopnji izda direktor zavoda (pritožbeni postopki na podlagi določb zakona, ki ureja splošni upravni postopek)	74
3. 12. VARNOST IN ZAVAROVANJE ZAVODOV IN ZAPRTIH OSEB	75

3. 12. 1. Splošne varnostne razmere	75
3. 12. 2. Pobegi zaprtih oseb	75
3. 12. 3. Uporaba prisilnih sredstev	77
3. 12. 4. Spremljanja zunaj zavoda	80
3. 12. 5. Konflikti med zaprtimi osebami	82
3. 12. 6. Nadzor paketov in pisemskih pošilk	83
3. 12. 7. Obiski in telefonski pogovori	83
3. 12. 8. Vnos nedovoljenih drog in opojnih substanc	84
3. 12. 9. Preiskave bivalnih prostorov	86
3. 12. 10. Preizkusi alkoholiziranosti	87
3. 12. 11. Odstranitev v posebni prostor po 236. členu zakona	87
3. 12. 12. Nudenje prve pomoči s strani pravosodnih policistov	88
3. 12. 13. Usposabljanje pravosodnih policistov	88
3. 12. 14. Arhitekturne in tehnične možnosti za varovanje zavodov in osebja	89
3. 13. DELO ZAPRTIH OSEB	91
3. 13. 1. Razporeditev zaprtih oseb na delo	91
3. 13. 2. Delo mladoletnikov v prevzgojnem domu	92
3. 13. 3. Plačilo za delo zaprtih oseb	92
3. 13. 4. Javni gospodarski zavodi	93
3. 13. 5. Hišna dela	93
3. 13. 6. Varstvo pri delu in požarna varnost	93
3. 13. 7. Nesreče pri delu	94
3. 14. PRAVICA DO VEROIZPOVEDI	94
4. DELOVANJE UPRAVE NA NACIONALNEM IN MEDNARODNEM PODROČJU	96
4. 1. ODNOSI Z JAVNOSTMI	96
4. 2. SODELOVANJE NA MEDNARODNEM PODROČJU	98
4. 2. 1. Svet Evrope	98
4. 2. 2. Druge mednarodne organizacije	99
4. 2. 3. Projekti	100
4. 2. 4. Obiski in konference	101
4. 3. SODELOVANJE Z NEVLADNIMI ORGANIZACIJAMI	102
5. KADROVSKE, FINANČNO-MATERIALNE IN PROSTORSKE RAZMERE	103
5. 1. KADROVSKE RAZMERE	103
5. 1. 1. Osnovni podatki o obsegu in strukturi javnih uslužbencev in zasedenih delovnih mestih glede na veljavno sistemizacijo	103
5. 1. 2. Obseg in dinamika zaposlovanja	104
5. 1. 3. Izobraževanje javnih uslužbencev	104
5. 1. 4. Pripravištvu in študijska praksa	104
5. 1. 5. Odsotnost z dela zaradi bolezni oziroma delovnih nezgod, delovni invalidi	104
5. 1. 6. Preventivni zdravstveni pregledi javnih uslužbencev	105
5. 1. 7. Obravnavanje kršitev delovnih obveznosti javnih uslužbencev	106
5. 1. 8. Nadurno delo	106
5. 2. REALIZACIJA FINANČNEGA NAČRTA	107
5. 3. PROSTORSKE RAZMERE	112
5. 3. 1. Zmogljivost zavodov in njihova zasedenost	112
5. 3. 2. Ocena bivalnih in prostorskih razmer v zavodih	113

